

Youth Study Thailand 2020–2021

#ซีโนเวค

#MeToo

#NoCPTPP
#บ้านไม่ใช่เซฟโซน
#ผนงรจตกม

#เลิกเรียนไปนอน
#เลิกเรียนไปเที่ยว

#SaveThaiDemocracy

#หยุดคุกคามประชาชน

#เลิกเรียนไปนอน

#โตแล้วเลือกเองได้
#ให้มันจบที่รุ่นเรา

เสียงคนรุ่นใหม่

ความหวัง
ความฝัน ความกลัว
และรอยแยกในสังคมไทย

#LGBT

#สอสรทำเกย์

#ขอบคุณที่กล้าสอนหนู
#สายมู #คณະราชเปช
#ลัทธิมนุษยชน

#kpop

#เด็กสมัยนี้
#ไม่มีงาน #ไม่มีเงิน
#เผด็จการจงพินาศ

#ย้ายประเทศ

#Dek

#ตะมุตะมิ

เสียงคนรุ่นใหม่: ความหวัง ความฝัน ความกลัว และรอยแยกในสังคมไทย

จากเรื่อง **Youth Study: Thailand 2020–2021**

โดย สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และ จิราภรณ์ คำจันทร์

© มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท สำนักงานประเทศไทย

พิมพ์ครั้งแรก มกราคม 2567

จำนวน 300 เล่ม

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท สำนักงานประเทศไทย

ชั้น 23 อาคารธณภูมิ ชั้น 23 เลขที่ 1550

ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี

กรุงเทพมหานคร 10400

โทร 0 2652 7178-9 โทรสาร 0 2652 7180

ผู้รับผิดชอบหลัก

Vesna Rodic | ผู้อำนวยการ

www.thailand.fes.de

 Friedrich-Ebert-Stiftung Thailand

ติดต่อขอเอกสาร

info@fes-thailand.org

อำนวยการผลิตโดย

บริษัท บุ๊คสเคป จำกัด

bookscape.co

โทร. 09 2110 5501

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์.

เสียงคนรุ่นใหม่: ความหวัง ความฝัน ความกลัว และรอยแยกในสังคมไทย.--

กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท, 2567.

112 หน้า.

1. ยาวชน. I. จิราภรณ์ ดำจันทร์, ผู้แต่งร่วม. II. ชื่อเรื่อง.

305.235

ISBN 978-616-8192-18-4

ทัศนะในหนังสือเล่มนี้ไม่จำเป็นต้องพ้องกับมุมมองของมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท หรือหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด มูลนิธิฯ ไม่รับรองความแม่นยำตรงของข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือ หากต้องการใช้งานสื่อใดๆ ของมูลนิธิฯ ในเชิงพาณิชย์ ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากมูลนิธิฯ ก่อน

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท เป็นมูลนิธิทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศเยอรมนี มูลนิธิฯ ได้รับการตั้งชื่อตามฟรีดริค เอแบร์ท ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของเยอรมนีที่มาจากการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย มูลนิธิฯ มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการพัฒนาสังคมการเมืองและเศรษฐกิจด้วยจิตวิญญาณแบบสังคมประชาธิปไตย (social democracy) ผ่านทางพลเมืองศึกษา การวิจัย และการร่วมมือระหว่างประเทศ

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	8
คำนำ.....	10
บทสรุปผู้บริหาร.....	14
1 ที่มาและความสำคัญ.....	20
ระเบียบวิธีการศึกษา.....	24
การสุ่มเลือกตัวอย่างให้เป็นตัวแทนคนหนุ่มสาวทั่วประเทศ.....	24
ขั้นตอนที่หนึ่ง การคัดเลือกจังหวัดและพื้นที่ศึกษา.....	24
ขั้นตอนที่สอง การคัดเลือกครัวเรือนในการสัมภาษณ์.....	24
ขั้นตอนที่สาม การคัดเลือกบุคคลที่จะสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์บุคคล.....	27
กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย.....	27
โครงสร้างของรายงานการศึกษา.....	28
2 สถานภาพด้านประชากร.....	30
โครงสร้างของผู้ร่วมในการศึกษา.....	31
3 พฤติกรรมการอ่านและการใช้งานสื่อ.....	34
การอ่านและการมีหนังสือในครอบครอง.....	35
การเข้าถึงและการบริโภคสื่ออินเทอร์เน็ต.....	38
คนหนุ่มสาวและสื่อสังคมออนไลน์.....	41
สรุป.....	42
4 มุมมองและความคาดหวัง.....	44
ความพึงพอใจต่อชีวิตและการเมือง.....	45
ความพึงพอใจและตัวแปรด้านสังคม-ประชากร.....	46
ผู้มีฐานะดีและผู้มีฐานะยากไร้.....	48
มุมมองในทางบวกและทางลบ.....	48
ความกลัวและความกังวล.....	51
สรุป.....	53
5 การเคลื่อนย้าย.....	54
เหตุผลที่ย้ายไปประเทศอื่น.....	56
สรุป.....	57

6 การศึกษา	58
มุมมองต่อคุณภาพของการศึกษาไทย	60
การศึกษาและโลกของการทำงาน	60
จุดที่ควรพัฒนา	61
สรุป	62
7 การจ้างงานและอาชีพ	64
การแสวงหางาน	65
สิ่งสำคัญที่สุดในอาชีพการงาน	66
สรุป	67
8 คนรุ่นใหม่และการเมือง	68
ความสนใจการเมือง	69
ความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างภายในครอบครัว	71
ผลพวงของความเห็นที่ขัดแย้งกัน	73
การไปเลือกตั้งสมัยถัดไป	76
การมีส่วนร่วมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่	77
การรับข้อมูลข่าวสารการเมือง	80
สรุป	81
9 ความไว้วางใจและค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง	84
ความไว้วางใจในสถาบันการเมืองและสถาบันสาธารณะ	85
ความโน้มเอียงทางการเมือง	87
ความคิดเห็นทางการเมือง	89
จุดยืนต่อทิศทางการเมืองปัจจุบัน	91
ค่านิยมทางการเมือง	93
สรุป	95
10 บทสรุป	98
บรรณานุกรม	106

เสียงคนรุ่นใหม่

ความหวัง ความฝัน ความกลัว และรอยแยก ในสังคมไทย

Youth Study: Thailand 2020–2021

สิริพรรณ นกสวน สวัสดี

จิราภรณ์ คำจันทร์

บทคัดย่อ

เยาวชนและคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา อันเป็นผลจากความแตกแยกทางการเมืองและการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 การศึกษาชุดนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือต้องการทำความเข้าใจมุมมองของคนรุ่นใหม่และคนหนุ่มสาวในประเทศไทย ข้อสังเกตที่สำคัญจากการศึกษานี้คือ คนหนุ่มสาวและคนรุ่นใหม่ของไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยกมากกว่าที่เคยเป็นมา ทั้งนี้ พื้นเพของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นมิติเศรษฐกิจหรือภูมิลำเนา ล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงความไม่เท่าเทียมดังกล่าว ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความรู้ ข้อมูล และโอกาส ส่งผลสืบเนื่องทำให้พวกเขามีความคาดหวังในชีวิต ความเชื่อมั่น ทัศนคติ พฤติกรรม และความเชื่อทางการเมือง ที่แตกต่างกันออกไป ผลการศึกษาสะท้อนว่า เยาวชนและคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยจำนวนมากไม่เชื่อมั่นในระบบการเมืองไทยปัจจุบันและนักการเมืองของประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสำรวจจำนวนมากกระตือรือร้นที่จะไปใช้สิทธิใช้เสียงตามระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และเชื่อมั่นในกระบวนการนิติบัญญัติและพรรคการเมือง

คำนำ

กระแสดูความคิดเห็นของประชาชนนั้น นอกจากจะสามารถวัดได้จากการเลือกตั้งแล้วยังทราบผ่านทางการสำรวจได้อีกทางหนึ่ง ความเห็นและการส่งเสียงทางการเมืองของคนหนุ่มสาวในประเทศไทย โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่นอกกรุงเทพฯ หรือพื้นที่ห่างไกล มักถูกมองข้ามและไม่ได้มีการศึกษารับฟังมากเท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่ายในการวิจัย และไม่ใช่ว่าประเด็นที่อยู่ในความสนใจในแวดวงวิชาการที่สังคมไทยยังมิได้ทราบถึงความเห็นและทัศนคติของพวกเขาเหล่านี้มากนัก เป็นสัญญาณบ่งชี้ในทางลบว่า สังคมไทยของเรามีได้ให้ความสำคัญแก่คนหนุ่มสาวซึ่งเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเรามากน้อยเพียงใด

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงจัดทำการศึกษาเพื่อเข้าถึงมุมมองและความเห็นของคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ โดยสำรวจความเห็นของคนหนุ่มสาวทั่วประเทศไทย 1,463 ราย อายุระหว่าง 14–35 ปี ด้วยต้องการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก ความหวัง และความต้องการของพลเมืองคนหนุ่มสาว โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่ภาคส่วนการเมืองต่างๆ เอ็นจีโอ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ และผู้กำหนดนโยบาย เรากำลังให้โอกาสแก่คนหนุ่มสาวในสังคมของเราได้แสดงออกและบอกกล่าวความต้องการผ่านแบบสำรวจในการศึกษารอบนี้ เพื่อสื่อสารไปถึงผู้ที่ควรรับฟังพวกเขา และช่วยแก้ไขจัดการปัญหาที่พลเมืองไทยกำลังประสบ

จากการสำรวจ คณะผู้วิจัยได้เห็นว่าคนรุ่นใหม่ของไทยให้ความสนใจอย่างแรงกล้าต่อการเมืองและการศึกษา มั่นใจในขีดความสามารถและศักยภาพของตนทั้งในทางวิชาการและอาชีพการงาน รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคม คนหนุ่มสาวจำนวนมากมีความหวังกับชีวิตที่รออยู่เบื้องหน้า

ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังได้แสดงให้เห็นอีกด้วยว่า คนรุ่นใหม่กำลังเผชิญกับความท้าทายและปัญหาหลากหลายประการ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่คนหนุ่มสาวต้องเข้าถึงช่องทางต่างๆ ได้ และได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณชน การเดินทางวิธีนอกทางการอย่างเช่นการชุมนุมประท้วงในช่วงที่ผ่านมา ก่อเกิดจากการไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือถูกกีดกันออกจากช่องทางการแสดงออกแบบเป็นทางการ

การศึกษาครั้งนี้ออกแบบและสนับสนุนโดยมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท (FES) ประจำประเทศไทย คุณเวสนา โรดิช ได้กรุณาช่วยให้คำแนะนำด้านกรอบแนวคิดต่างๆ อาจารย์ดानीลา ลัมบี จากมหาวิทยาลัยไมนซ์และเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัยด้านเยาวชนและคนรุ่นใหม่ของมูลนิธิฯ และคุณอเล็กซ์ ยูซุฟอฟ ผู้ประสานงาน

ด้านการวิจัยเกี่ยวกับคนรุ่นใหม่จากสำนักงานใหญ่ของมูลนิธิฯ ในประเทศเยอรมนี ได้ให้ความกรุณาในด้านประสบการณ์ความชำนาญและความเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากนี้ คุณอีซาเบล อูร์แมธ และคุณแคเรน เอ็มมอนส์ ยังช่วยตรวจแก้ต้นฉบับและจัดรูปเล่มรายงานวิจัยชิ้นนี้ไว้อย่างยอดเยี่ยม

ดิฉันใคร่ขอกล่าวขอบคุณแก่ทีมงานผู้ทำการสัมภาษณ์ในการศึกษาครั้งนี้ ความทุ่มเทของทุกท่านมีส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษานี้ประสบความสำเร็จด้วยดี และที่สำคัญ ดิฉันขอขอบคุณคนหนุ่มสาวผู้ร่วมสละเวลาให้ความคิดเห็นอันมีค่าในการสำรวจและการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นเสียงแก่คนรุ่นใหม่ของประเทศไทย

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์

คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิราภรณ์ ดำจันทร์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทสรุปผู้บริหาร

งานวิจัยเรื่องนี้เป็น การสำรวจเยาวชนและคนรุ่นใหม่ ปี 2563–2564 ในชื่อเรื่อง “มุมมองและความหวังของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย” (Thai Youths: Perspectives and Hopes) ซึ่งออกแบบมาเพื่อเป็นข้อมูลแก่ภาคส่วนต่างๆ ทางเศรษฐกิจสังคม หน่วยงานภาครัฐ องค์กรการเมือง และภาคประชาสังคมในภาพรวม ที่มีความสนใจสภาพสถานการณ์ของคนรุ่นใหม่ รายงานชุดนี้ได้เก็บรวบรวมผลลัพธ์และข้อสรุปจากการสำรวจเยาวชนและคนรุ่นใหม่รวม 1,463 ราย ในช่วงอายุ 14–35 ปี ที่เกิดระหว่างปี 2530–2551 การศึกษาชุดนี้จึงเป็นการผสมผสานกันระหว่างประชากรในกลุ่ม Generation Y และ Generation Z

มุมมองและทัศนคติของคนรุ่นใหม่จะมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางของสังคมไทยในระยะหลายสิบปีจากนี้ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาในครั้งนี้จะมุ่งเน้นให้ความสนใจไปยังการใช้เวลาว่างของคนหนุ่มสาวในประเทศไทย พร้อมกับพิจารณา มุมมองของคนรุ่นใหม่ที่มีต่ออนาคตของตนเองและประเทศ ระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน ความพร้อมและความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมการเมือง ตลอดจนมุมมองและทัศนคติความเชื่อทางการเมือง

จากการสำรวจ พบทั้งส่วนที่เป็นความหวังต่ออนาคตและข้อห่วงใย โดยพบว่าเยาวชนและคนรุ่นใหม่มีความคาดหวัง ความเชื่อ และค่านิยมเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคมหลายประการที่แตกต่างจากผู้คนในรุ่นก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ สื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ข้อสังเกตสำคัญประการหนึ่งคือ เยาวชนและคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันได้แตกออกเป็นกลุ่มอย่างชัดเจน ซึ่งจุดที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างกลุ่มที่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ กับกลุ่มที่ขาดความพร้อมหรือยากจน อันโยงใยกับบริบทเศรษฐกิจสังคมและฐานะของครอบครัว ทั้งพื้นเพครอบครัว และพื้นที่ที่อยู่อาศัยล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากร ช่องทางที่จะได้เข้าถึงความรู้และโอกาสต่างๆ ในชีวิต เป็นสาเหตุพื้นฐานที่ส่งผลต่อเจตคติ ค่านิยมและความคาดหวัง ความเชื่อมั่นในตนเอง ทัศนคติ พฤติกรรม และความเชื่อทางการเมือง

ราวหนึ่งในห้าของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ชาวไทยระบุว่า ตนไม่มีหนังสือเล่มใดในครอบครอง ส่วนหนังสือที่เยาวชนคนรุ่นใหม่มีในครอบครองมากที่สุด คือหนังสือเรียนและตำรา อย่างไรก็ตาม คนรุ่นใหม่ชาวไทยเข้าถึงสื่อดิจิทัลและออนไลน์อย่างแพร่หลาย ผู้ตอบแบบสำรวจแทบทุกคนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา สื่อสังคม

ออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม และทวิตเตอร์ ตามลำดับ

ผลการศึกษาครั้งนี้ยืนยันข้อสังเกตและสมมติฐานที่ว่า คนรุ่นใหม่จำนวนมากมีความรู้สึกว่าการเมืองของไทยไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของตนได้ กลุ่มที่อยู่ในช่วงชั้นรายได้สูงมีความเป็นอยู่สุขสบายเกินกว่าจะร่วมกิจกรรมการเมืองอย่างเข้มข้น แรงผลักดันที่เรียกร้องให้เกิดพลวัตทางการเมืองแทบทั้งหมดเกิดจากผู้อยู่ในกลุ่มชนชั้นกลางและกลุ่มเปราะบางในระดับรายได้ต่ำสุด

ผลการสำรวจยังแสดงว่า คนรุ่นใหม่จำนวนมากไม่ไว้วางใจนักการเมืองและผู้มีอำนาจทางการเมืองอย่างฝังลึก และไม่ไว้วางใจองค์กร องค์กราพพ และสถาบันการเมืองต่างๆ โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐบาลผสม และวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม แม้ความเชื่อมั่นในองค์กรและบุคคลทางการเมืองจะอยู่ในระดับต่ำมาก แต่ผู้ตอบแบบสำรวจก็เต็มใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการทางประชาธิปไตย การออกเสียงเลือกตั้ง และระบบพรรคการเมือง คนรุ่นใหม่จำนวนมากมองว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีประสิทธิผลที่สุด น่าสังเกตมากกว่า คนรุ่นใหม่โดยภาพรวมสนใจและตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะสนับสนุนระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย

ผลการศึกษาในรายงานชุดนี้ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสำรวจซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่แทบทั้งหมด เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้แทบตลอดเวลา หรือแทบทุกวัน มีเพียง 0.8 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้เลย
2. กลุ่มคนรุ่นใหม่ผู้ตอบแบบสอบถาม มีมุมมองต่ออนาคตประเทศไม่สู้ดีนัก แม้จะคาดหวังกับอนาคตของตนเองในระดับที่ดีกว่าอยู่บ้างก็ตาม ระดับความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสถานการณ์การเมืองในประเทศ ได้รับอิทธิพลจากสถานะการเงินของครอบครัวของตน กลุ่มที่ฐานะยากจนและเปราะบางทางเศรษฐกิจที่สุดนั้น มีความพึงพอใจต่อระบบการเมืองและสถานการณ์การเมืองในระดับต่ำเมื่อเทียบกับผู้ตอบแบบสำรวจที่มีฐานะการเงินปานกลางและดี

3. ในแง่ความคาดหวังในทางบวกต่ออนาคตส่วนบุคคล ผู้ตอบที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีมุมมองในแง่ดีมากกว่าผู้ตอบในเขตเมืองอื่นๆ และชนบท ส่วนผู้ตอบที่อาศัยอยู่ในภาคกลางของประเทศมีความคาดหวังในทางบวกต่ออนาคตต่ำที่สุด
4. เรื่องที่คนรุ่นใหม่กลัวที่สุดหรือกังวลที่สุดคือ ความยากจนที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมไทย และโอกาสที่จะก้าวหน้าในชีวิตหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี
5. ราว 10.2 เปอร์เซ็นต์ของคนรุ่นใหม่ผู้ตอบแบบสำรวจ ต้องการย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศอื่นเป็นระยะเวลานานกว่าหนึ่งปี ในระดับ “ต้องการอย่างมาก” เหตุผลแรงจูงใจสำคัญ ได้แก่ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รายได้และฐานเงินเดือนที่สูงกว่า และโอกาสทางอาชีพที่ดีกว่าในไทย
6. ราวครึ่งหนึ่งของคนรุ่นใหม่ที่ทำการศึกษา สนใจสถานการณ์การเมืองของประเทศไทย
7. ราว 10.1 เปอร์เซ็นต์ของคนรุ่นใหม่ที่ทำการศึกษา ระบุว่าตนมีมุมมองเรื่องการเมืองที่ไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับบิดามารดา
8. ความเห็นทางการเมืองที่ไม่ตรงกันกับคนในครอบครัวนั้น มีแนวโน้มพบในครอบครัวยากจนมากกว่าครอบครัวที่ฐานะดี ครอบครัวในเมืองมากกว่าครอบครัวชนบท และเพศชายมากกว่าเพศหญิง
9. มากกว่า 85 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสำรวจ จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งต่อไป หากมีสิทธิเลือกตั้ง
10. เยาวชนและคนรุ่นใหม่จากครอบครัวชนชั้นกลางและครอบครัวที่มีรายได้ระดับต่ำสุด ร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองในปี 2563–2564 มากกว่าคนรุ่นใหม่จากครอบครัวชนชั้นบนและครอบครัวที่มีฐานะดี
11. ผู้ตอบแบบสอบถามมีมุมมองและความเห็นในทางลบอย่างมากต่อสถาบันการเมืองและองค์กรภาครัฐ มีผู้ที่ตอบว่า “ไว้วางใจเต็มที่” ต่อองค์กรการเมืองของประเทศน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง
12. คนรุ่นใหม่และเยาวชนผู้ตอบแบบสำรวจมากถึง 70.6 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ตนมีแนวความเชื่อไปในทางประชาธิปไตย

13. ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนมาก คิดว่าเสียงและความเห็นของตนไม่ได้ถูกรับฟังมากเพียงพอในกระบวนการทางการเมืองของประเทศ
14. คนรุ่นใหม่เชื่อมั่นในพรรคการเมืองมากกว่าที่จะเชื่อมั่นในตัวผู้นำหรือบุคคลที่มีอิทธิพล
15. คนรุ่นใหม่โน้มเอียงไปในทางฝ่ายสันติ แต่กลัวและกังวลว่าความขัดแย้งจะลุกลามจนนำไปสู่ความรุนแรงอย่างเลื่องไม่ได้
16. คนรุ่นใหม่ระบุว่า หลักการของสังคมประชาธิปไตยทั้งแปดประการ ได้แก่ เสรีภาพ ความปลอดภัย ความเท่าเทียม การมีงานทำ สวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ สิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐ และประชาธิปไตย ประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญและไม่ได้พิทักษ์รักษามากเท่าไร

การจะเชื่อมรอยแยกระหว่างเยาวชนและคนรุ่นใหม่ กับชนชั้นปกครอง และผู้มีอำนาจการเมือง อาจจำเป็นต้องอาศัยแนวทางใหม่ที่ยอมรับและรับฟังความกังวลห่วงใยของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันการเมืองต่างๆ ตลอดจนยอมรับแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองอันหลากหลายของพวกเขา นอกจากนี้ สำคัญยิ่งที่ผู้มีอำนาจการเมืองจะต้องรับรู้ รับทราบ รับฟัง และให้ความสำคัญกับความคิดเห็นและความห่วงใยทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ดังนั้นจึงควรมีจุดตั้งต้นที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือระหว่างเยาวชนและคนรุ่นใหม่ของไทย กับผู้มีอำนาจและองคาพยพต่างๆ ทางการเมือง

จากการสำรวจทำให้ทราบว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำยังคงฝังรากลึกในสังคมไทยและถูกส่งผ่านข้ามรุ่นไปยังคนรุ่นใหม่ ในบางแง่มุมปัญหาได้ทวีความรุนแรงขึ้นกว่าเดิม ประเทศที่มีช่องว่างทางชนชั้น ส่งผลให้คนรุ่นใหม่และเยาวชนกลุ่มใหญ่เสมือนไม่มีตัวตน ถูกสังคมมองข้ามและถูกกีดกัน เขาเหล่านั้นต้องดิ้นรนขวนขวายด้วยตนเองเพื่อความอยู่รอดด้วยทรัพยากรที่มีอยู่เพียงน้อยนิด

เพื่อบรรเทาความเหลื่อมล้ำนี้ ข้อเสนอแนะในขั้นต้นที่ได้จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลคือ การพิจารณาแนวทางและนโยบายที่มีได้จำกัดอยู่แค่การลงทุนในการศึกษาและการฝึกอบรมเยาวชนที่ฐานะยากจนหรือกลุ่มคนชายขอบ และที่ควรทำควบคู่กันไปด้วย คือ วรรณรงค์และส่งเสริมให้สังคมไทยมีเจตคติที่เปิดกว้าง ยอมรับแนวทางและมุมมองของคนรุ่นใหม่ในการแก้ปัญหาต่างๆ ควรทบทวนนโยบายที่ตั้ง

อยู่บนฐานความเชื่อลัทธิและผลิตพลาคลาดเคลื่อนหรือเจือคติต่อคนรุ่นใหม่และ
เยาวชน แล้วหันไปที่ความช่วยเหลือที่จำเป็นตามความต้องการแก่เยาวชนคนรุ่นใหม่
ที่ถูกละเลยทิ้งไว้ข้างหลัง

ข้อมูลติดต่อ

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท
สำนักงานสาขาประเทศไทย
อาคารธนภูมิทาวเวอร์ ชั้น 23
1550 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์: 0 265 27178-9
อีเมล: info@fes-thailand.org

1

ที่มา

และความสำคัญ

ในการศึกษานี้ จะเรียกประชากรในกลุ่ม Generation Y และ Generation Z ว่าเป็นกลุ่มเยาวชน คนรุ่นใหม่ หรือคนหนุ่มสาว ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุระหว่าง 14–35 ปี (เกิดระหว่างปี 2530–2551) จากทั่วประเทศไทย กลุ่มคนดังกล่าวได้ตอบแบบสำรวจความเห็นและทัศนคติ (รวมทั้งการสัมภาษณ์ความเห็น) ในช่วงเดือนธันวาคม 2563

ในเดือนมกราคมปี 2564 คนหนุ่มสาวที่อยู่ในช่วงอายุดังกล่าวมีจำนวน 19,697,476 คน¹ หรือคิดเป็น 29.6 เปอร์เซ็นต์ของประชากรไทยทั้งประเทศ คาดการณ์ว่าในอีกไม่กี่ทศวรรษข้างหน้า คนรุ่นใหม่และเยาวชนอาจไม่ได้เพิ่มจำนวนขึ้นมากนัก หากอัตราการเจริญพันธุ์ของประชากรไทยยังคงลดต่ำอย่างต่อเนื่อง ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนคนหนุ่มสาวในประเทศต่างๆ ได้หดตัวลงเรื่อยๆ ประเทศไทยก็ประสบภาวะดังกล่าวเช่นกัน อัตราการเจริญพันธุ์ของไทยในปัจจุบันอยู่ที่บุตรธิดา 1.5 คนต่อสตรีหนึ่งคน หรือคิดเป็นเพียง 30 เปอร์เซ็นต์ของสัดส่วนบุตรธิดา 2.1 คนต่อสตรีหนึ่งคน ซึ่งเป็นอัตราที่สามารถมาทดแทนประชากรรุ่นเดิมให้อยู่ในจำนวนเท่าเดิมต่อไปได้ (population replacement rate)

อย่างไรก็ดี แนวโน้มประชากรไทยจะยังเติบโตเป็นบวกต่อไปอีกระยะหนึ่ง แม้คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรจะเริ่มลดลงหลังปี 2571 ก็ตาม² การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอายุของประชากรและการที่ประชากรสูงวัยขึ้น จะส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ อัตราส่วนระหว่างแรงงานที่ได้ทำงานอยู่กับผู้เกษียณอายุลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี 2563 มีแรงงานที่ทำงานอยู่ 3.6 คนต่อผู้พ้นวัยทำงานหนึ่งคน แต่คาดการณ์กันว่าในปี 2583 จะเหลือเพียง 1.8 คนต่อผู้ปลดเกษียณหนึ่งคน ในสถานการณ์เช่นนี้ สัดส่วนการพึ่งพิงของผู้สูงอายุจะอยู่ที่ 56.2 คนต่อแรงงานวัยทำงานหนึ่งร้อยคน

คนหนุ่มสาวของไทย ซึ่งอยู่ในฐานะสำคัญที่จะต้องแบกรับอนาคตของประเทศในอีกหลายทศวรรษจากนี้ไป กำลังประสบกับอุปสรรคหลายประการ เช่น ภาวะสังคมผู้สูงวัย ความพลิกผันทางเทคโนโลยี การแบ่งแยกทางสังคมและทางความเชื่อระหว่างคนรุ่นต่างๆ และปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนหนุ่มสาวไทยเหล่านี้ต่อไป สืบเนื่องจากคนรุ่นก่อนหน้าที่ไม่อาจแก้ไขปัญหามาได้

¹ National Statistical Office (2021). Population Registration Statistics: Population by Age. สืบค้นที่ <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>.

² Thailand Population (2021). World Population Review. สืบค้นที่ <https://worldpopulationreview.com/countries/thailand-population>.

นอกจากนี้ สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำที่ขยายตัวขึ้นยังส่งผลให้คนหนุ่มสาวต้องเผชิญกับความไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจสังคมและความท้าทายอีกนับไม่ถ้วน เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต ข้อยกีดกันในการเข้าถึงการศึกษา (ทางออนไลน์) โอกาสที่จะได้รับการจ้างงานซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และความผันผวนทางการเมือง ปัญหาเหล่านี้มีมาก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 และทวีความรุนแรงขึ้นท่ามกลางสถานการณ์การระบาด เป็นที่น่าสังเกตว่าคนหนุ่มสาวได้รับผลกระทบจากสภาพการณ์เหล่านี้อย่างไม่เท่าเทียมกันและเกิดผลรุนแรงในหลายกรณี

เหตุการณ์การเมืองของประเทศไทยในช่วงปี 2563–2564 ได้แสดงถึงความกระตือรือร้น ความสนใจ และแรงผลักดันทางการเมืองของคนหนุ่มสาวและคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย คนหนุ่มสาวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะแกนหลักของการเคลื่อนไหวทางการเมือง ในการคัดค้านการเมืองและโครงสร้างการเมืองที่พวกเขา มองว่าไม่เอื้อต่อสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของพลเมือง คุณค่าความเป็นอยู่ของประชาชน เอารัดเอาเปรียบ ขาดประสิทธิภาพ ขาดการตอบสนองที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาลและไม่เข้าถึงประชาชน สังคมได้เห็นการแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อน ผ่านทางการแสดงพลังในพื้นที่สาธารณะ ทำให้สังคมได้ตระหนักว่า เสี่ยงความหวงใยทางการเมืองและอนาคตจากคนรุ่นใหม่กำลังขึ้นมา มีพลังและบทบาทสำคัญ และถูกขยายให้กว้างขึ้นด้วยสื่อสังคมออนไลน์ เหตุการณ์ในระยะที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยเห็นว่า คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้เล่นสำคัญในการขับเคลื่อนการเมืองและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี รวมถึงมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในระบบนิเวศการเมือง งานวิจัยหลายชิ้นก่อนหน้านี้ ได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวประท้วงของกลุ่มเยาวชน และนักกิจกรรมแกนนำ ไว้ค่อนข้างรอบด้าน เพื่อทำความเข้าใจความคาดหวัง ความพึงใจ มุมมอง และประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้ แม้จะมีข้อสังเกตที่หลายฝ่ายเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคมของคนรุ่นใหม่กำลังขยายตัวและเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังมีประเด็นที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ขึ้นอีกมากทั้งส่วนที่เป็นความเชื่อ ความคาดหวัง รวมถึงความไฝฝันและความหวาดกลัวต่ออนาคตของคนหนุ่มสาวไทย

เป็นที่น่าสนใจว่า ในสายตาของ “ผู้ใหญ่” และคนรุ่นก่อนๆ ที่มีต่อคนรุ่นใหม่และเยาวชนนั้น มักเจือด้วยสถานะความสัมพันธ์ตามจารีตแบบเดิม ที่ยึดลำดับความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่ต่อผู้น้อยตามอาวุโส จึงก่อให้เกิดการด้อยค่าทรรณะของ

คนหนุ่มสาว โดยเฉพาะเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างหรือแย้งกัน เรื่องนี้สังเกตเห็นได้ในสื่อฝั่งอนุรักษ์นิยม ที่โจมตี และต่อต้านการเคลื่อนไหวและการแสดงออกทางการเมืองของคนหนุ่มสาวอย่างหนักหน่วงอยู่เนืองๆ นอกจากนี้ แม้ผู้ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนและคนหนุ่มสาวจะรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของคนรุ่นใหม่ในฐานะพลังขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง แต่พวกเขามุ่งไปในแง่ของพลังและความกระตือรือร้นของคนหนุ่มสาวเป็นหลัก ขณะที่ละเลยคนหนุ่มสาวในกลุ่มเปราะบางและผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ

ด้วยบริบทดังกล่าว การศึกษาชุดนี้จึงออกแบบมาเพื่อวิเคราะห์ในเชิงลึกไปถึงคุณลักษณะของคนหนุ่มสาว เพื่อมุ่งทำความเข้าใจและสำรวจประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้สังคมเกิดความรู้ความเข้าใจต่อสถานการณ์ของคนหนุ่มสาวทั่วประเทศ รวมทั้งให้ทราบถึงคุณลักษณะและมุมมองที่หลากหลายของคนหนุ่มสาวเหล่านี้ด้วยไม่ว่าในมิติด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิภาพของครอบครัว หนังสือและพฤติกรรมการอ่าน การคาดการณ์และความคาดหวังต่ออนาคต ความใฝ่ฝันในเรื่องอาชีพการงาน ทำที่ทางสังคม ตลอดจนค่านิยมและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประเด็นหลักประการหนึ่งของการศึกษานี้ให้ความสนใจคือ การพิจารณาการแบ่งแยกและความแตกต่างที่เกิดในหมู่คนหนุ่มสาว ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นหากจะแก้ปัญหาเรื่องการมองข้ามหรือละเลยคนหนุ่มสาวบางกลุ่มไป รวมถึงปัญหาอคติหรือภาพจำที่เบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องสำรวจความแตกต่างในหมู่คนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะความแตกต่างด้านความเห็น ความเชื่อ ทัศนคติการเมือง และค่านิยม โดยเฉพาะระหว่างคนหนุ่มสาวในเมืองกับในชนบท ผู้มีฐานะดีกับผู้ที่ขาดแคลน และผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกับผู้ไม่ได้รับการศึกษา ความแตกต่างเหลื่อมล้ำเหล่านี้ถูกขยายให้เข้มข้นและรุนแรงขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19

การศึกษาชิ้นนี้ออกแบบมาให้ครอบคลุมคนวัยหนุ่มสาวที่อยู่นอกบริบทการมีส่วนร่วมทางสังคมที่กำลังก่อตัวขึ้น ซึ่งมักถูกสังคมโดยรวมมองข้ามไป ผลการศึกษาที่ได้ออกมาจะช่วยทำความเข้าใจทั้งจุดเปราะบางและจุดแข็งของคนหนุ่มสาวในประเทศไทย รวมถึงช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมที่คนหนุ่มสาวเติบโตขึ้นมาได้ดีขึ้น ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นรากฐานที่ช่วยให้เห็นภาพว่าคนรุ่นใหม่จัดสรรทรัพยากรและตอบสนองต่อโอกาสต่างๆ อย่างไร รวมถึงปัจจัยเชิงโครงสร้างต่างๆ การมีส่วนร่วมทางการเมือง มุมมองต่อประเทศไทย อนาคตของประชาธิปไตย ตลอดจนการหาโอกาสที่จะลดและแก้ปัญหาช่องว่างระหว่างคนหนุ่มสาวจากพื้นเพ

ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นภูมิสำเนา ฐานะครอบครัว และการศึกษา ต่อไปในอนาคต อีกด้วย

ระเบียบวิธีการศึกษา

รายงานชิ้นนี้ทำการศึกษาเชิงปริมาณในช่วงเดือนธันวาคม 2563 ด้วยแบบสำรวจ (ประกอบกับการสัมภาษณ์) ที่ครอบคลุมทั่วประเทศ กับผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 1,463 ราย ในช่วงอายุ 14–35 ปี คณะผู้วิจัยได้เลือกจังหวัดและเขตพื้นที่ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้สามารถพิจารณาคุณลักษณะและปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รวมถึงการกระจายตัวของพรรคแนวทางการเมืองได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น สำหรับรายละเอียดของการศึกษาเชิงปริมาณนี้ จะได้นำเสนอในเนื้อหาส่วนถัดไป

การสุ่มตัวอย่างอย่างไรให้เป็นตัวแทนคนหนุ่มสาวทั่วประเทศ

ในการเลือกตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษา เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของคนหนุ่มสาวในประเทศไทยได้อย่างครอบคลุมนั้น คณะผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสามขั้น (three-step sampling method) โดยขั้นตอนแรกจะเลือกจุดที่ทำการศึกษา ขั้นตอนที่สองคือการเลือกครัวเรือนและครอบครัว และขั้นตอนที่สามจึงเป็นการคัดเลือกคนหนุ่มสาวและเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่จะสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่หนึ่ง การคัดเลือกจังหวัดและพื้นที่ศึกษา

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวอย่างจากพื้นที่และภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ โดยคำนึงถึงมิติด้านการกระจายตัวของเมืองและชนบท และมุ่งให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างสามารถเป็นตัวแทนของประชากรในภาพรวม ซึ่งอ้างอิงกับผลการเลือกตั้งในปี 2562 ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตครั้งดังกล่าว พรรคการเมืองที่ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรมีอยู่เก้าพรรคด้วยกัน ได้แก่ พรรคเพื่อไทย (136 ที่นั่ง) พรรคพลังประชารัฐ (97 ที่นั่ง) พรรคอนาคตใหม่ (31 ที่นั่ง) พรรคภูมิใจไทย (39 ที่นั่ง) พรรคประชาธิปัตย์ (33 ที่นั่ง) พรรคชาติไทยพัฒนา (6 ที่นั่ง) พรรคประชาชาติ (6 ที่นั่ง) พรรครวมพลังประชาชาติไทย (1 ที่นั่ง) และพรรคชาติพัฒนา (1 ที่นั่ง) ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่และเขตอำเภอในแต่ละจังหวัดให้มีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถสะท้อนมุมมองทางการเมืองและการสนับสนุนพรรคต่างๆ ได้ในระดับหนึ่ง โดยได้เลือกอำเภอ/เขต 28 แห่งขึ้นโดยการสุ่มจาก 13 จังหวัด (โดยในแต่ละ

อำเภอ/เขตจะสุ่มเลือกอย่างน้อยสองตำบล/แขวง) ในแต่ละเขตอำเภอจะสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 50 ครั้ง และเพื่อป้องกันความผิดพลาดใดๆ ที่อาจเกิดจากแบบสำรวจ จึงได้ทำการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่รวมทั้งสิ้น 1,463 ตัวอย่าง ซึ่งมีคุณภาพมากเพียงพอจะทำการวิเคราะห์ออกมาเป็นผลการศึกษาได้ต่อไป โดยตารางที่ 1 แสดงรายนามของจังหวัดและเขตอำเภอที่ทำการศึกษา รวมถึงผลการเลือกตั้งและความโน้มเอียงทางการเมืองที่พบในการเลือกตั้งปี 2562 ในพื้นที่ดังกล่าว

ตาราง 1 พื้นที่จังหวัดและเขต/อำเภอที่ทำการศึกษา
และความโน้มเอียงทางการเมืองในพื้นที่

ภูมิภาค	จังหวัดและเขต/อำเภอ	ความโน้มเอียงทางการเมืองที่พบ
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	(1a) เขตดินแดง	พรรคเพื่อไทย
	(1b) เขตบางนาและพระโขนง	พรรคอนาคตใหม่
	(1c) เขตลาดพร้าวและบางกะปิ	พรรคพลังประชาชน
	(1d) เขตสายไหม	พรรคเพื่อไทย
ภาคกลาง	(2a) จังหวัดระยอง อำเภอเมือง	พรรคประชาธิปัตย์
	(2b) จังหวัดระยอง อำเภอบ้านฉาง	พรรคพลังประชาชน
	(3a) จังหวัดลพบุรี อำเภอเมืองและอำเภอพัฒนานิคม	พรรคเพื่อไทย
	(3b) จังหวัดลพบุรี อำเภอชัยบาดาล	พรรคภูมิใจไทย
	(4a) จังหวัดนครปฐม อำเภอเมือง	พรรคชาติไทยพัฒนา
	(4b) จังหวัดนครปฐม อำเภอดอนตูม	พรรคอนาคตใหม่

ภูมิภาค	จังหวัดและเขต/อำเภอ	ความนิยมเรียง ทางการเมืองที่พบ
ภาคเหนือ	(5a) จังหวัดเชียงใหม่	พรรคเพื่อไทย
	(5b) จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอจอมทอง	พรรคอนาคตใหม่ และพรรคภูมิใจไทย
	(6a) จังหวัดพะเยา อำเภอเมือง	พรรคพลังประชาชน
	(6b) จังหวัดพะเยา อำเภอจุน	พรรคเพื่อไทย
	(7a) จังหวัดสุโขทัย อำเภอเมือง	พรรคพลังประชาชน
	(7b) จังหวัดสุโขทัย อำเภอศรีสัชนาลัย	พรรคภูมิใจไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	(8a) จังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง	พรรคอนาคตใหม่
	(8b) จังหวัดขอนแก่น อำเภอชนบท	พรรคเพื่อไทย
	(9a) จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง	พรรคภูมิใจไทย
	(9b) จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอกันทรลักษ์	พรรคเพื่อไทย
	(10a) จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมือง	พรรคชาติพัฒนา
	(10b) จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	พรรคพลังประชาชน
ภาคใต้	(11a) จังหวัดตรัง อำเภอเมือง	พรรคพลังประชาชน
	(11b) จังหวัดตรัง อำเภอกันตัง	พรรคประชาธิปัตย์
	(12a) จังหวัดยะลา อำเภอเมือง	พรรคพลังประชาชน
	(12b) จังหวัดยะลา อำเภอบันนังสตา	พรรคประชาธิปัตย์
	(13a) จังหวัดชุมพร อำเภอเมือง	พรรคประชาธิปัตย์
	(13b) จังหวัดชุมพร อำเภอหลังสวน	พรรครวมพลังประชาชาติไทย

ขั้นตอนที่สอง การคัดเลือกครัวเรือนในการสัมภาษณ์

ผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ทั้ง 26 คน รับผิดชอบข้อมูลจุดอ้างอิงสำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ ซึ่งโดยมากจะเป็นย่านกลางชุมชน อาคารสำคัญ เส้นทางสัญจร หรือย่านโรงเรียนและองค์กรภาครัฐ ในด้านวิธีการสุ่มตัวอย่างนั้น เมื่อผู้สัมภาษณ์ไปถึงยังตำแหน่งอ้างอิงแล้ว จะออกเดินไปตามเส้นทาง นับจำนวนบ้านพักอาศัยและอาคารที่มีผู้อยู่อาศัยในฝั่งขวามือของตน ผู้สัมภาษณ์จะหยุดที่อาคารที่มีผู้อยู่อาศัยดังกล่าวทุก ๆ สามหลังเพื่อสุ่มเลือกครัวเรือน และเริ่มการสัมภาษณ์หากในอาคารดังกล่าวมีบุคคลที่อายุระหว่าง 14–35 ปีอาศัยอยู่ แต่หากไม่มีบุคคลในช่วงอายุดังกล่าวพำนักอยู่ ผู้สัมภาษณ์จะไปยังบ้านพักอาศัยหลังถัดไปแทน วิธีสุ่มแบบนี้เป็นไปเพื่อให้เกิดการคัดเลือกแบบสุ่มตามหลักสถิติ และลดความเอนเอียงให้น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่สาม การคัดเลือกบุคคลที่จะสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์บุคคล

ผู้สัมภาษณ์แต่ละรายได้รับการฝึกให้สัมภาษณ์แบบซึ่งหน้ากับบุคคลในกลุ่มอายุเป้าหมาย ในครัวเรือนหนึ่งแห่งจะสัมภาษณ์คนหนุ่มสาวในกลุ่มอายุเป้าหมายเพียงหนึ่งคนเท่านั้น หากในครัวเรือนนั้นมีบุคคลที่อายุอยู่ในช่วงดังกล่าวมากกว่าหนึ่งราย จะเลือกสัมภาษณ์เพียงหนึ่งรายตามความสมัครใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ หากไม่มีผู้สมัครใจที่จะสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะไปยังครัวเรือนหลังถัดไปแทน

ผู้สัมภาษณ์จะใช้สมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตที่ได้ติดตั้งโปรแกรมแบบสำรวจประกอบด้วยการตอบด้วยวาจา และส่วนการตอบด้วยการเขียน ส่วนที่เป็นการตอบด้วยวาจานั้น ผู้สัมภาษณ์จะอ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง และกรอกคำตอบลงในแท็บเล็ต (คำถามบางข้อ ผู้สัมภาษณ์จะใช้บัตรคำเพื่อช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกคำตอบได้ง่ายขึ้น) ระยะเวลาสัมภาษณ์โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 32 นาที ข้อมูลที่ได้รับมาจะนำไปประมวลผลทางคณิตศาสตร์และสถิติด้วยโปรแกรม SPSS

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

เหตุผลที่เลือกพื้นที่ 28 เขตใน 13 จังหวัดดังรายชื่อข้างต้น เนื่องจากสามารถเป็นตัวแทนการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์ของประชากรทั่วประเทศได้ดี และเหตุผล

ที่กำหนดจำนวนตัวอย่างเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์ในงานภาคสนามไว้เบื้องต้นที่ 1,400 รายนั้น เนื่องจากเป็นปริมาณที่มากเพียงพอจะวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ โดยกำหนดขอบเขตของความคลาดเคลื่อน (margin of error) สำหรับการสำรวจที่มี 1,400 ตัวอย่างไว้ที่ ± 3 เปอร์เซนต์ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ ซึ่งหมายความว่า หากทำการสำรวจเดียวกัน 100 ครั้ง จะมี 95 ครั้ง จาก 100 ครั้งที่ผลลัพธ์เปลี่ยนแปลงไปไม่เกิน 3 เปอร์เซนต์

โครงสร้างของรายงานการศึกษา

ชีวิตคนหนุ่มสาวในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยเป็นผลพวงจากการแบ่งขั้วทางการเมืองและการระบาดของไวรัสโควิด-19 การศึกษาในครั้งนี้มุ่งสร้างความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโครงสร้างสังคมและกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตของคนรุ่นใหม่ การศึกษาชุดนี้แบ่งออกเป็นแปดส่วน และปิดท้ายด้วยส่วนสรุป เนื้อหาแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. **สถานภาพด้านประชากรและการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่าง** เพื่อแสดงภาพรวมด้านเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างประชากรของคนหนุ่มสาวที่ถูกสัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ ภูมิภาค พื้นที่อยู่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา และฐานะการเงินของครอบครัว
2. **การเข้าถึงสื่อ** สำหรับการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ในเรื่องการเข้าถึงสื่อและการรับข้อมูลต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อพิจารณาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อในวงกว้าง และเพื่อให้เข้าใจในเรื่องการอ่านของคนรุ่นใหม่ รวมไปถึงการกลืนกลายทางสังคม
3. **ภาพรวมของมุมมองและความคาดหวัง** ศึกษาและประเมินความรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตในปัจจุบัน ความสุขและสวัสดิภาพความเป็นอยู่โดยรวม ความกลัวและความกังวล ตลอดจนความคาดหวังและแรงบันดาลใจที่มีต่ออนาคต ทั้งของตนเองและของประเทศไทยในวันข้างหน้า
4. **การเคลื่อนย้ายหรือย้ายถิ่นฐาน** วิเคราะห์ และคาดคะเนขอบเขตและขนาดของความต้องการย้ายถิ่นฐานไปอยู่ต่างประเทศ ตลอดจนเหตุผลในการย้ายออกจากประเทศไทยจากมุมมองของคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่

5. **การศึกษา** สํารวจคนหนุ่มสาวชาวไทยว่าพึงพอใจกับระบบการศึกษาของประเทศมากน้อยเพียงใด รวมถึงความหมายของการศึกษาที่มีต่อพวกเขา และมุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น
6. **การจ้างงานและอาชีพ** พิจารณาปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของคนหนุ่มสาว
7. **คนหนุ่มสาวกับการเมือง (ด้านความสนใจ ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วม)** พิจารณาความสนใจของคนหนุ่มสาวต่อการเมือง ไปจนถึงคำถามว่าความคิดเห็นทางการเมืองสร้างความแตกแยกภายในครอบครัวหรือไม่ ปัจจัยใดกำหนดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสนใจที่จะใช้สิทธิ์ใช้เสียงเลือกตั้งในสมัยหน้า รวมถึงคนหนุ่มสาวไทยได้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาด้วยวิธีใด เพื่อให้สามารถนำเสนอภาพรวมสิ่งที่คนรุ่นใหม่คิดและแสดงออกทางการเมือง
8. **ความไว้วางใจและค่านิยมทางการเมือง** สํารวจมุมมอง ความเห็น ทศนคติของคนหนุ่มสาวต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ตลอดจนค่านิยมและคุณค่าที่คนหนุ่มสาวยึดถือ ซึ่งสะท้อนไปถึงความไว้วางใจที่มีต่อระบบและองค์ประกอบทางการเมืองของไทย

2

สถานการณ์ ด้านประชากร

การศึกษาในครั้งนี้เริ่มต้นที่การสำรวจการรับรู้และมุมมองอันแตกต่างหลากหลายของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ของไทยที่มีต่อสถานการณ์และสภาพการณ์ต่างๆ ดังที่ได้กล่าวไปบ้างแล้วในบทที่ 1 ผู้ตอบแบบสำรวจทั้ง 1,463 ราย ถูกเลือกจากกระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรประเทศไทยในช่วงอายุ 14–35 ปี หรือที่เรียกว่า Generation Y และ Generation Z

โครงสร้างของผู้ร่วมในการศึกษา

ตาราง 2 โครงสร้างทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษา

คุณลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ช่วงอายุ (ปี)					ยอดรวม
	14–17	18–21	22–25	26–29	30–35	
ยอดรวม	326 (22.3%)	313 (21.4%)	263 (18.0%)	248 (17.0%)	313 (21.4%)	1,463 (100%)
ภูมิภาค						
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	24 (7.4%)	55 (17.6%)	51 (19.4%)	37 (14.9%)	45 (14.4%)	212 (14.5%)
ภาคกลาง	70 (21.5%)	59 (18.8%)	68 (25.9%)	61 (24.6%)	55 (17.6%)	313 (21.4%)
ภาคเหนือ	70 (21.5%)	87 (27.8%)	60 (22.8%)	33 (13.3%)	64 (20.4%)	314 (21.5%)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	88 (27.0%)	41 (13.1%)	62 (23.6%)	47 (19.0%)	77 (24.6%)	315 (21.5%)
ภาคใต้	24 (7.4%)	55 (17.6%)	51 (19.4%)	37 (14.9%)	45 (14.4%)	212 (14.5%)
ภูมิลำเนา						
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	24 (7.4%)	55 (17.6%)	51 (19.4%)	37 (14.9%)	45 (14.4%)	212 (14.5%)
เมือง	142 (43.6%)	168 (53.7%)	128 (48.7%)	102 (41.1%)	82 (26.2%)	622 (42.5%)
ชนบท	160 (49.1%)	90 (28.8%)	84 (31.9%)	109 (44.0%)	186 (59.4%)	629 (43.0%)

คุณลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ช่วงอายุ (ปี)					ยอดรวม
	14-17	18-21	22-25	26-29	30-35	
IWFT						
หญิง	162 (49.7%)	146 (46.6%)	148 (56.3%)	135 (54.4%)	167 (53.4%)	758 (51.8%)
ชาย	158 (48.5%)	163 (52.1%)	108 (41.1%)	108 (43.5%)	142 (45.4%)	679 (46.4%)
เพศสภาพอื่นๆ หรือไม่ประสงค์ระบุ	6 (1.8%)	4 (1.3%)	7 (2.7%)	5 (2.0%)	4 (1.3%)	26 (1.8%)
ระดับการศึกษา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	144 (44.2%)	20 (6.4%)	10 (3.8%)	8 (3.2%)	22 (7.0%)	204 (13.9%)
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรืออาชีวศึกษา	179 (54.9%)	126 (40.3%)	56 (21.3%)	56 (22.6%)	81 (25.9%)	498 (34.0%)
ปริญญาตรี	3 (0.9%)	167 (53.4%)	192 (73.0%)	170 (68.5%)	180 (57.5%)	712 (48.7%)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0.0%)	0 (0.0%)	5 (1.9%)	14 (5.6%)	30 (9.6%)	49 (3.3%)
อาชีพ						
กำลังศึกษา	299 (91.7%)	250 (79.9%)	74 (28.1%)	5 (2.0%)	0 (0.0%)	628 (42.9%)
กำลังทำงาน	7 (2.1%)	25 (8.0%)	144 (54.8%)	224 (90.3%)	304 (97.1%)	704 (48.1%)
กำลังศึกษา และทำงานไปพร้อมกัน	18 (5.5%)	35 (11.2%)	35 (13.3%)	10 (4.0%)	3 (1.0%)	101 (6.9%)
ไม่ได้กำลังศึกษาหรือทำงาน	2 (0.6%)	3 (1.0%)	10 (3.8%)	9 (3.6%)	6 (1.9%)	30 (2.1%)

คุณลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ช่วงอายุ (ปี)					ยอดรวม
	14-17	18-21	22-25	26-29	30-35	
ฐานะการเงิน ของครอบครัว						
มีเงินไม่เพียงพอ	31 (9.5%)	38 (12.1%)	29 (11.0%)	26 (10.5%)	45 (14.4%)	169 (11.6%)
มีเงิน แต่ไม่มากพอซื้ออาหาร และเสื้อผ้าราคาแพง	56 (17.2%)	86 (27.5%)	63 (24.0%)	49 (19.8%)	68 (21.7%)	322 (22.0%)
มีเงินพอซื้ออาหารและเสื้อผ้า ราคาแพงเป็นบางครั้ง	169 (51.8%)	130 (41.5%)	132 (50.2%)	120 (48.4%)	136 (43.5%)	687 (47.0%)
มีเงินมากพอซื้อทุกสิ่ง ที่ต้องการได้	45 (13.8%)	31 (9.9%)	34 (12.9%)	38 (15.3%)	58 (18.5%)	206 (14.1%)
ไม่ทราบ	7 (2.1%)	15 (4.8%)	2 (0.8%)	5 (2.0%)	0 (0.0%)	29 (2.0%)
ไม่ระบุคำตอบ	18 (5.5%)	13 (4.2%)	3 (1.1%)	10 (4.0%)	6 (1.9%)	50 (3.4%)

3

พฤติกรรม การอ่าน และการใช้งานสื่อ

ประชากรในกลุ่ม Generation Y และ Generation Z เป็นคนรุ่นที่พบเจอการเปลี่ยนแปลงด้านสื่อและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง หลายคนไม่รู้จักรหัสลับไปแล้วว่า เทปคาสเซตกับเครื่องพิมพ์ดีดเป็นอย่างไร นึกภาพโลกก่อนที่อินเทอร์เน็ตและการสื่อสารผ่านสมาร์ทโฟนจะแพร่หลายไม่ออก คนรุ่นใหม่เติบโตขึ้นในโลกที่เชื่อมต่อกันผ่านทางออนไลน์อย่างแพร่หลายจนเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน เมื่อเฟซบุ๊กและไอโฟนเปิดตัวสู่สาธารณชนในปี 2547 และ 2550 ตามลำดับ หลายคนยังเป็นแค่เด็กหรือเยาวชน ซึ่งประสบการณ์ต่อเทคโนโลยีในช่วงวัยเด็กนั้นส่งผลถึงพฤติกรรมในปัจจุบัน รวมทั้งอุปนิสัยในการอ่านด้วย โดยมีข้อสมมติฐานว่า คนรุ่นใหม่ในยุคสมัยนี้ ได้เรียนรู้วิธีการอ่านในรูปแบบที่มุ่งเน้นการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการทำความเข้าใจต่อหัวเรื่องต่างๆ ในเวลาอันรวดเร็ว ข้อมูลที่รับเข้ามาอย่างรวดเร็วเช่นนี้ อาจไม่เทียบเท่ากับการได้มาซึ่งความรู้ผ่านการอ่านหนังสือเล่ม

การอ่านหนังสือหลากหลายประเภท รวมไปถึงนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ต่างๆ นั้น ช่วยให้บุคคลสามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจกับการสนทนาที่มีความซับซ้อน สามารถเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ และเกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทางสังคมและประเด็นการเมืองในโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการอ่านจะสำคัญอย่างมากต่อการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและการตื่นตัวทางการเมือง แต่ในปัจจุบันยังมีข้อมูลน้อยมากเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านในมิติเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของเยาวชนและคนหนุ่มสาว เป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ประการหนึ่งจึงต้องการทราบปริมาณหนังสือที่คนรุ่นใหม่มีในครอบครอง และหัวข้อ-หัวเรื่องหนังสือที่คนหนุ่มสาวไทยสนใจ ข้อค้นพบและข้อมูลจากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นจุดอ้างอิงเพื่อทำความเข้าใจด้วยเหตุผล ว่าอะไรคือความคาดหวังของเยาวชนคนรุ่นต่อไปของประเทศไทยในภาพรวม

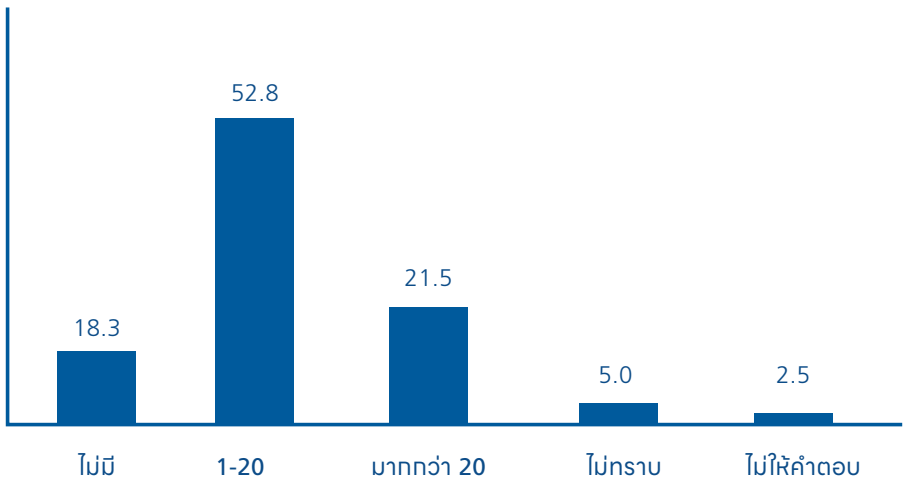
การอ่านและการมีหนังสือในครอบครอง

ในปี 2561 อัตราการรู้หนังสือของพลเมืองไทยนั้นอยู่ที่ 93.8 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด¹ เพิ่มขึ้นจาก 88 เปอร์เซ็นต์ในปี 2523 อัตราการรู้หนังสือของคนหนุ่มสาวซึ่งอยู่ที่ 98.1 เปอร์เซ็นต์ของคนหนุ่มสาวทั้งหมด (วัดจากผู้มีอายุ 15–24 ปี)

¹ อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่จะนับจากพลเมืองอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สามารถอ่านและเขียนได้ และเข้าใจข้อความสั้นๆ ง่ายๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

นับว่าเป็นแนวโน้มที่ดีไม่น้อย อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการอ่านของคนไทยโดยมากยังจำกัดอยู่เพียงการอ่านโน้ตที่บันทึกระหว่างเรียน การอ่านจากแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ การ์ตูน หรือเว็บบอร์ดพันทิป (ชุมชนกระดานสนทนาที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย) และบทความข่าวสั้นฉาบฉวย สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยได้ทำการวิจัยขึ้นหนึ่งในปี 2558 และพบว่า ประชากร 88 เปอร์เซ็นต์ของประเทศ ใช้เวลาเฉลี่ยเพียง 28 นาทีต่อวันในการอ่าน และมีอยู่ 40 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่ได้อ่านจากหนังสือเลย²

เพื่อที่จะทำความเข้าใจพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ตลอดจนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของคนรุ่นใหม่ การศึกษาในครั้งนี้จะเริ่มด้วยคำถามเรียบง่ายว่า “คุณมีหนังสือในครอบครองจำนวนกี่เล่ม”

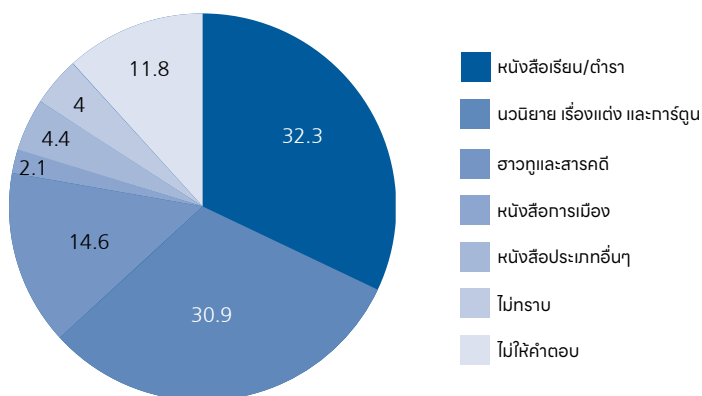

แผนภาพ 1 นอกเหนือจากหนังสือเรียนและตำราแล้ว คุณมีหนังสือในครอบครองกี่เล่ม (%)

² Jonathan Kelley Evans, Joanna Sikora and Donald J. Treiman (2010). Family Scholarly Culture and Educational Success: Books and Schooling in 27 Nations. Research in Social Stratification and Mobility, Vol. 28, No. 2, DOI:10.1016/j.rssm.2010.01.002.

อนึ่ง ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้เป็นเครื่องยืนยันทรศนะที่มีมานานในสังคมว่า คนไทยและเยาวชนไทยโดยทั่วไปไม่อ่านหนังสือ และก็ได้สนับสนุนข้อสมมติฐานที่ว่า คนหนุ่มสาวต้องการหนังสือหลากหลายประเภทมากขึ้นในระยะหลัง โดยเฉพาะหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และการเมือง รวบรวมหนึ่งของผู้ตอบแบบสำรวจและสัมภาษณ์ (52.8 เปอร์เซนต์) ระบุว่า ตนมีหนังสือในครอบครองที่นอกเหนือจากหนังสือเรียนและตำราอยู่ระหว่าง 1–20 เล่ม อย่างไรก็ตาม เมื่อสำรวจลึกลงไปถึงประเภทของหนังสือ ได้รับคำตอบโดยมากกว่า หนังสือเหล่านั้นยังอยู่ในกลุ่มหนังสือเรียนและตำราอยู่ดี ทั้งนี้ราวหนึ่งในห้าหรือ 21.5 เปอร์เซนต์ของคนหนุ่มสาวที่เข้าร่วมการสำรวจระบุว่า ตนมีหนังสือในครอบครองมากกว่า 20 เล่ม ประเภทหนังสือที่อยู่นอกเหนือจากตำรา ได้แก่ นวนิยาย เรื่องแต่ง และการ์ตูน (30.9 เปอร์เซนต์) ฮาวทู และสารคดี (14.6 เปอร์เซนต์) ผู้ตอบราว 2.1 เปอร์เซนต์มีหนังสือเกี่ยวกับการเมืองไว้ในครอบครอง ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจมากถึง 18.3 เปอร์เซนต์ระบุว่าตนไม่มีหนังสือใดๆ และ 11.8 เปอร์เซนต์ไม่ให้คำตอบในส่วนนี้

หนังสือในประเทศไทยจัดว่าเป็นสินค้าราคาแพง ราคาของหนังสือโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 150–200 บาท ในขณะที่หนังสือภาษาต่างประเทศอาจมีราคาเกินกว่า 1,000 บาท ส่งผลให้การอ่านและการครอบครองหนังสือจำกัดอยู่กับผู้มีฐานะระดับหนึ่ง และมีเวลาเป็นของตนเองพอสมควร งานศึกษาหลายชิ้นพบว่า การที่บิดามารดามีหนังสือในบ้านนั้น ส่งผลบวกต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของบุตรหลาน ไม่ว่าครอบครัว

แผนภาพ 2 นอกเหนือจากหนังสือเรียนและตำราแล้ว คุณมีหนังสือประเภทใดบ้าง และมีเท่าไร (%)

จะมีฐานะหรือระดับการศึกษาสูงได้อย่างไร นอกจากนี้ บุตรหลานของบิดามารดาที่มีการศึกษาน้อย จะได้รับประโยชน์มากที่สุดจากการมีหนังสือในครัวเรือน³ รัฐบาลไทยควรลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ในทางที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่พลเมือง การจัดให้มีบรรณทรัพยากรเพื่อการอ่านแก่สาธารณชนที่ทั่วถึงและเพียงพอโดยไม่มีค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ห้องสมุดสาธารณะและห้องสมุดชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนทรัพยากรที่เพียงพอ

การเข้าถึงและการบริโภคสื่ออินเทอร์เน็ต

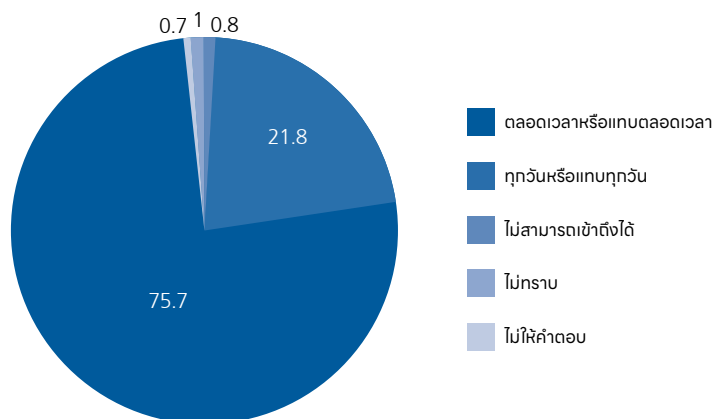
คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่ถูกสัมภาษณ์ในการศึกษารุ่นนี้ เป็นคนรุ่นที่เกิดมาในโลกยุคดิจิทัล พวกเขาใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์อย่างเป็นธรรมชาติและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน จึงมีวิธีติดต่อข้อมูลข่าวสาร ความสัมพันธ์ และความเป็นส่วนตัว แตกต่างจากคนรุ่นก่อนอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ยังมีคนรุ่น Generation Y และ Generation Z อีกจำนวนมากที่เข้าถึงเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้จำกัดในช่วงที่เติบโตขึ้นมา เช่น ผู้ที่มีฐานะยากจนหรือเติบโตในพื้นที่ห่างไกล พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงทางดิจิทัล ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทางดิจิทัลที่ไม่เท่าเทียมกันรุนแรงมากขึ้นเมื่อเกิดการระบาดของไวรัสโควิด-19

การศึกษาในบทนี้มุ่งเน้นพิจารณาว่า คนหนุ่มสาวมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง และใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์ใด คณะผู้วิจัยต้องการตอบคำถามดังกล่าวด้วยข้อมูลและสถิติที่เป็นระบบ มากกว่าจะอาศัยเรื่องเล่า คำพรรณนาและความรู้สึก ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้รับจากการศึกษานั้น ชวนให้คิดและพิจารณาถึงเรื่องเล่ากระแสหลักว่าด้วยวัตถุประสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ตและความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี

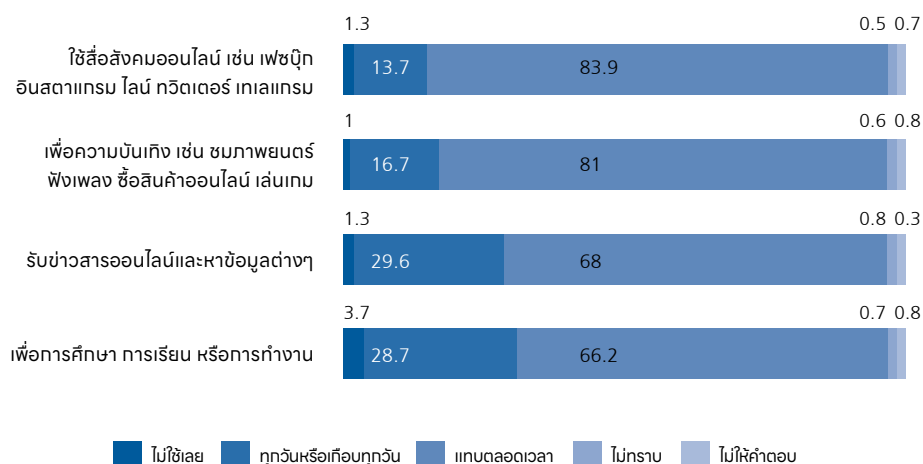
ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการเข้าถึงสื่อออนไลน์อย่างแพร่หลายของคนรุ่นใหม่ไทยเป็นปรากฏการณ์สำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ข้อมูลจากการสำรวจชี้ว่า 75.7 เปอร์เซ็นต์ของคนหนุ่มสาวที่ตอบแบบสำรวจจะระบุว่า ตนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ “แทบตลอดเวลา” ในขณะที่ 21.8 เปอร์เซ็นต์บอกว่า สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ “ทุกวันหรือแทบ

³ Jonathan Kelley Evans, Joanna Sikora and Donald J. Treiman (2010). Family Scholarly Culture and Educational Success: Books and Schooling in 27 Nations. Research in Social Stratification and Mobility, Vol. 28, No. 2, DOI:10.1016/j.rssm.2010.01.002.

ทุกวัน” ทั้งนี้ มีผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 0.8 เปอร์เซ็นต์ที่ระบุว่าไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ คนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาคั้งนี้ ระบุเหตุผลที่ใช้อินเทอร์เน็ตไว้ต่างกัน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช้งานด้านที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ 83.9 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบระบุว่า ตนใช้เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ ทวิตเตอร์ และเทเลแกรมแทบตลอด

แผนภาพ 3 คุณเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้เป็นประจำหรือไม่ (ไม่ว่าทางไวไฟ สมาร์ทโฟน อินเทอร์เน็ตสาธารณะ คอมพิวเตอร์) ถ้าใช่ บ่อยเท่าใด (%)

แผนภาพ 4 คุณใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง (%)

เวลา และ 13.7 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าตนเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวทุกวันหรือแทบทุกวัน

นอกจากการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูงและผู้คนแล้ว 81 เปอร์เซ็นต์ของคนหนุ่มสาวที่เข้าร่วมการศึกษาระบุว่า ตนใช้งานอินเทอร์เน็ตแทบจะตลอดเวลาไปกับกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เช่น รับชมภาพยนตร์ ฟังเพลง ช้อปสินค้าออนไลน์ และเล่นเกม กว่า 68 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูล และอ่านข่าวสาร และอีก 66.2 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าใช้เพื่อการศึกษา การเรียน หรือการทำงานอยู่ตลอด

ปริมาณหนังสือที่เยาวชนและคนรุ่นใหม่มีในครอบครอง และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์นั้น มีความสัมพันธ์กับฐานะการเงินของครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะดีขึ้น ย่อมมีแนวโน้มจะมีหนังสือและเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้นตามไปด้วย

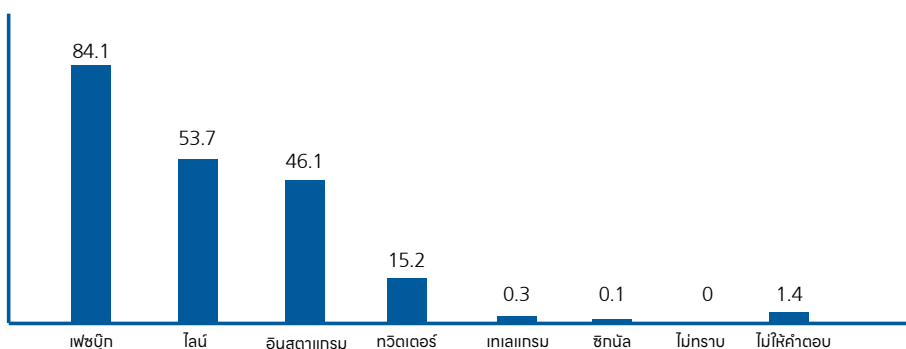
ตาราง 3 ฐานะการเงินของครอบครัว การมีหนังสือในครอบครอง และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

สถานการณ์ ด้านการเงิน ของครอบครัว	คุณมีหนังสือในครอบครองกี่เล่ม นอกเหนือจากหนังสือเรียน/ตำรา					คุณสามารถเข้าถึง/ใช้อินเทอร์เน็ต (ไม่ว่ารูปแบบไวไฟ สมาร์ทโฟน เครือข่ายสาธารณะ หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล) ได้เป็นประจำหรือไม่				
	ไม่มี	1-20 เล่ม	มากกว่า 20 เล่ม	ไม่ทราบ	ไม่ ให้ คำตอบ	ไม่ได้เลย	ทุกวัน หรือเกือบทุกวัน	ตลอดเวลา หรือเกือบจะ ตลอดเวลา	ไม่ทราบ	ไม่ ให้ คำตอบ
มีเงินไม่เพียงพอ	52 (30.8%)	80 (47.3%)	20 (11.8%)	14 (8.3%)	3 (1.8%)	3 (1.8%)	68 (40.2%)	97 (57.4%)	1 (0.6%)	0 (0.0%)
มีเงิน แต่ไม่มากพอซื้ออาหาร และเสื้อผ้าราคาแพง	72 (22.4%)	163 (50.6%)	60 (18.6%)	18 (5.6%)	9 (2.8%)	6 (1.9%)	84 (26.1%)	225 (69.9%)	4 (1.2%)	3 (0.9%)
มีเงินพอซื้ออาหารและเสื้อผ้า ราคาแพงเป็นบางครั้ง	95 (13.8%)	382 (55.6%)	167 (24.3%)	35 (5.1%)	8 (1.2%)	0 (0.0%)	119 (17.3%)	559 (81.4%)	4 (0.6%)	5 (0.7%)
มีเงินมากพอซื้อทุกสิ่ง ที่ต้องการได้	33 (16.0%)	102 (49.5%)	59 (28.6%)	5 (2.4%)	7 (3.4%)	1 (0.5%)	23 (11.2%)	178 (86.4%)	1 (0.5%)	3 (1.5%)
ไม่ทราบ	2 (6.9%)	19 (65.5%)	4 (13.8%)	1 (3.4%)	3 (10.3%)	0 (0.0%)	3 (10.3%)	25 (86.2%)	0 (0.0%)	1 (3.4%)
ไม่ให้คำตอบ	13 (26.0%)	26 (52.0%)	4 (8.0%)	0 (0.0%)	7 (14.0%)	1 (2.0%)	22 (44.0%)	23 (46.0%)	0 (0.0%)	4 (8.0%)

คนหนุ่มสาวและสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในหมู่คนรุ่นใหม่คือเฟซบุ๊ก (84.1 เปอร์เซ็นต์) ตามมาด้วยไลน์ (53.7 เปอร์เซ็นต์) และอินสตาแกรม (46.1 เปอร์เซ็นต์) เป็นที่น่าสังเกตและน่าแปลกใจว่า ทวิตเตอร์ซึ่งเชื่อกันว่าได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่น กลับอยู่อันดับสี่ โดยมีผู้ตอบข้อนี้เพียง 15.2 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแอปพลิเคชันเทเลแกรม และซิกนัลนั้นมีผู้ใช้น้อยกว่า 1 เปอร์เซ็นต์ (หมายเหตุ: การศึกษาในครั้งนี้จัดทำขึ้นก่อนแอปติกต็อกจะได้รับความนิยม)

ทั้งนี้ ไม่ว่าครอบครัวของผู้ตอบแบบสำรวจจะมีฐานะในระดับใด คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ในปัจจุบันใช้อินเทอร์เน็ตค้นคว้าหัวข้อต่างๆ ในหลายเรื่อง ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จะพึ่งพาอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเข้าถึงข้อมูลมากตามไปด้วย

แผนภาพ 5 สื่อสังคมออนไลน์ใดที่คุณใช้มากที่สุด (%)

ตาราง 4 ฐานะของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจ และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทราบข่าวสาร

การอ่านข่าวหรือรับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
	ไม่เคยเลย	บางครั้ง	บ่อยๆ (อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์)	ไม่ทราบ	ไม่ให้คำตอบ
ฐานะการเงินของครอบครัว					
มีเงินไม่เพียงพอ	7 (4.1%)	77 (45.6%)	83 (49.1%)	2 (1.2%)	0 (0.0%)
มีเงิน แต่ไม่มากพอซื้ออาหารและเสื้อผ้าราคาแพง	3 (0.9%)	81 (25.2%)	233 (72.4%)	4 (1.2%)	1 (0.3%)
มีเงินพอซื้ออาหารและเสื้อผ้าราคาแพงเป็นบางครั้ง	5 (0.7%)	198 (28.8%)	481 (70.0%)	3 (0.4%)	0 (0.0%)
มีเงินมากพอซื้อทุกสิ่งที่ต้องการได้	2 (1.0%)	49 (23.8%)	153 (74.3%)	2 (1.0%)	0 (0.0%)
ระดับการศึกษา (ของผู้ตอบ)					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	9 (4.4%)	85 (41.7%)	106 (52.0%)	3 (1.5%)	1 (0.5%)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา	5 (1.0%)	180 (36.1%)	306 (61.4%)	5 (1.0%)	2 (0.4%)
ปริญญาตรี	5 (0.7%)	163 (22.9%)	539 (75.7%)	3 (0.4%)	2 (0.3%)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0.0%)	5 (10.2%)	44 (89.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)

ข้อสรุป

- หนังสือส่วนใหญ่ที่เยาวชนคนรุ่นใหม่มีในครอบครอง คือหนังสือเรียนและตำรา
- มี 2.1 เปอร์เซ็นต์ที่ตอบว่าตนเป็นเจ้าของหนังสือเกี่ยวกับการเมือง
- คนหนุ่มสาวจำนวนไม่น้อย หรือ 18.3 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีหนังสือใดๆ เป็นของตนเอง
- คนหนุ่มสาวส่วนมากใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ
- วัตถุประสงค์หลักของการใช้อินเทอร์เน็ตคือการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รับชมภาพยนตร์ ฟังเพลง ซื้อของออนไลน์ และเล่นเกม
- สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม และทวิตเตอร์

4

มุมมอง

และ

ความคาดหวัง

คำว่า “มุมมอง” (outlook) ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง มุมมองอันหลากหลายที่คนหนุ่มสาวมีต่อตนเองและประเทศ ครอบคลุมถึงความพึงพอใจต่อชีวิต ต่อสถานการณ์การเมืองของประเทศ ต่อการศึกษาหรืองานที่ทำ และต่อครอบครัวของตนเอง มีเหตุผลมากมายหลายประการที่ทำให้คนหนุ่มสาวมองสังคมไทยปัจจุบันในทางลบ ไม่ว่าจะเป็นความไม่แน่นอนทางการเมือง ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การระบาดของไวรัสโควิด-19 อุทกภัย รวมไปถึงความยากจนและการแบ่งแยกขัดแย้งทางการเมือง คนรุ่นใหม่ต้องพบเจอกับเหตุการณ์ที่ทั้งกดดันและชวนวิตก การศึกษาชุดนี้จะสำรวจความคิดและมุมมองของคนหนุ่มสาวเกี่ยวกับสวัสดิภาพความเป็นอยู่ ปัจจัยที่ทำให้รู้สึกมีความหวังหรือกังวลต่ออนาคต ตลอดจนมุมมองว่า ในช่วงสิบปีมานี้ ชีวิตของตนและประเทศไทยดีขึ้นหรือแย่ลงอย่างไรบ้าง งานวิจัยนี้มุ่งหวังประเมินคำกล่าวที่บอกว่าคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยปฏิเสธที่จะมองโลกผ่านสายตาและประสบการณ์ของผู้ใหญ่รุ่นก่อนหน้า รวมถึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในทางบวกและทางลบ กับฐานะครอบครัว ภูมิลำเนา และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ

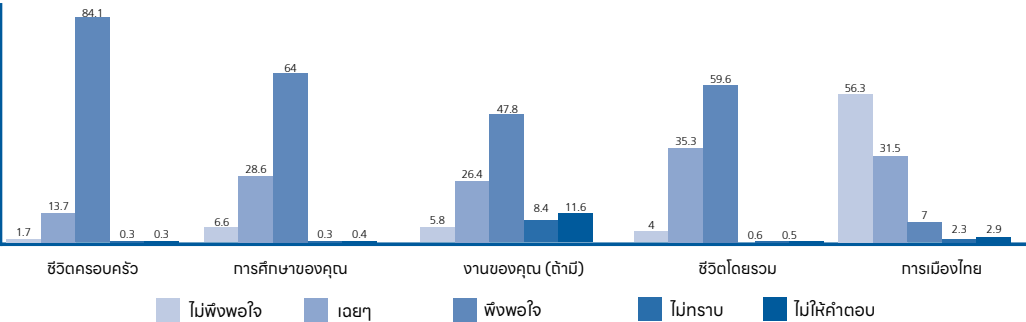
ความพึงพอใจต่อชีวิตและการเมือง

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ที่เป็นหนุ่มสาวไทย มีความพึงพอใจดีพอสมควรต่อฐานะครอบครัว การศึกษาของตน และชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ขณะที่ผู้ตอบแบบสำรวจที่กำลังทำงานอยู่ มีไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่ตอบว่าพึงพอใจกับงานที่ตนทำ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมผู้ตอบแบบสำรวจพึงพอใจสถานการณ์การเมืองไทยในระดับที่น้อยที่สุด พวกเขาพึงพอใจการเมืองในระดับที่ต่ำจนน่าตกใจ

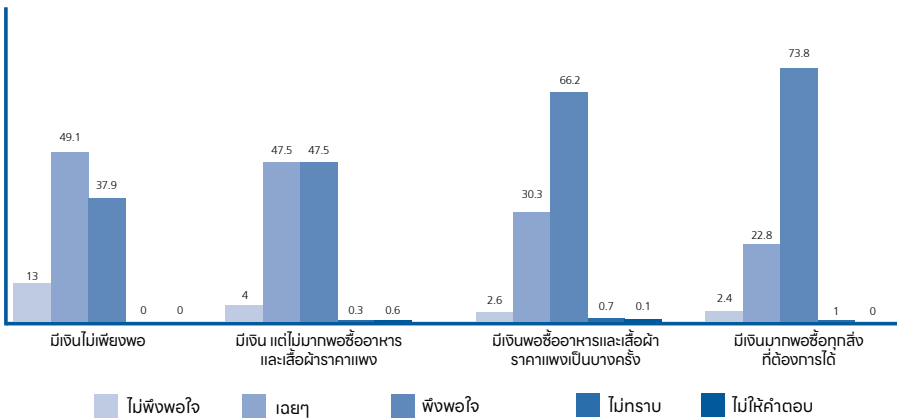
ในหัวข้อต่างๆ ที่ได้สำรวจ เยาวชนและคนรุ่นใหม่พึงพอใจการเมืองของประเทศน้อยที่สุด (มากถึง 56.3 เปอร์เซนต์ที่ตอบว่าไม่พึงพอใจ) มีเพียง 7 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ตอบว่าพอใจกับการเมืองไทย ส่วนที่เหลือราว 31.5 เปอร์เซนต์รู้สึกเฉยๆ ผู้ตอบมากถึง 84.1 เปอร์เซนต์ระบุว่าพึงพอใจชีวิตครอบครัว (ผู้ไม่พอใจมีเพียง 1.7 เปอร์เซนต์) ในขณะที่ 64 เปอร์เซนต์พอใจกับการศึกษาที่ตนได้รับ และ 59.6 เปอร์เซนต์พึงพอใจกับชีวิตในภาพรวม

แต่เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อการทำงาน พบว่าอยู่ในระดับที่ต่ำลงกว่าเดิมอย่างเห็นได้ชัด คนรุ่นใหม่ที่กำลังทำงานอยู่มีเพียง 47.8 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ตอบว่าพึงพอใจ และ 5.8 เปอร์เซนต์ระบุว่าไม่พึงพอใจ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่พอใจการศึกษาของตนมีจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่พอใจอาชีพการงานของตน และมีผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนค่อนข้างมากที่ไม่ได้ตอบคำถามข้อนี้ เนื่องจากยังอยู่ในช่วงศึกษาเล่าเรียน (มีจำนวน 42.9 เปอร์เซนต์) และยังมีได้ก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน

แผนภาพ 6 คุณรู้สึกพึงพอใจในระดับใดในเรื่องต่อไปนี้ (%)

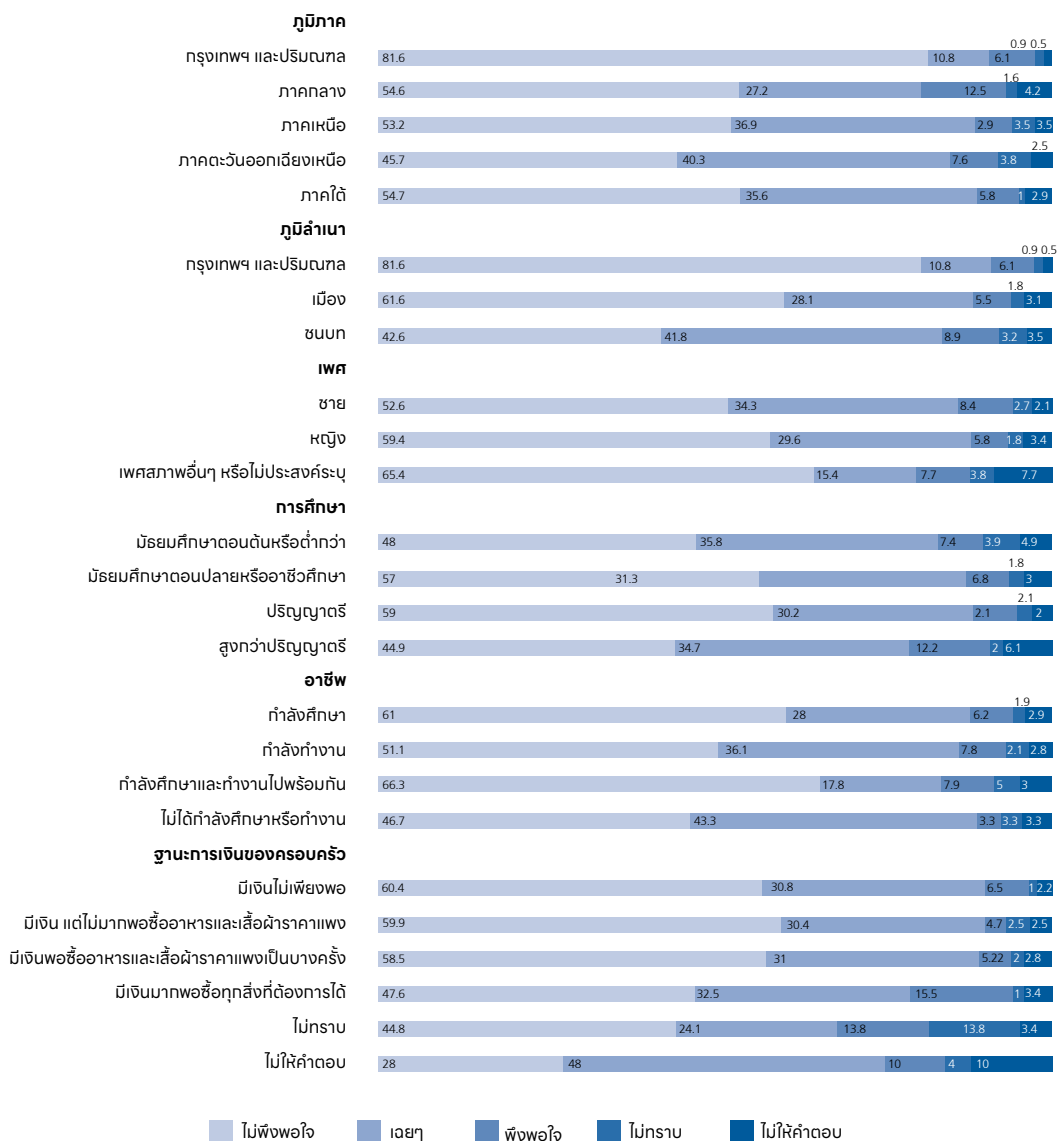

แผนภาพ 7 ฐานะการเงินของครอบครัวกับความพึงพอใจในชีวิต (%)

ความพึงพอใจและตัวแปรด้านสังคม-ประชากร

ราว 7 เปอร์เซนต์ของคนหนุ่มสาวที่ร่วมตอบแบบสอบถามระบุว่า พึงพอใจสถานการณ์การเมืองไทย อย่างไรก็ตาม การจะวิเคราะห์ตัวแปรด้านสังคม-ประชากรที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถาม จำเป็นต้องใช้

ความรอบคอบระมัดระวังพอสมควร ทั้งนี้ คนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท
ระบุว่าพึงพอใจการเมืองไทยมากกว่าคนหนุ่มสาวในกรุงเทพฯ และเขตเมืองอื่นๆ
(8.9 เปอร์เซนต์ของคนหนุ่มสาวในชนบท เทียบกับ 6.1 เปอร์เซนต์ในกรุงเทพฯ และ
5.5 เปอร์เซนต์ในเขตเมืองอื่นๆ) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาค คนรุ่นใหม่ในภาค

แผนภาพ 8 คุณรู้สึกพึงพอใจเพียงใดกับการเมืองไทย (%)

กลางที่ตอบว่าพึงพอใจมีจำนวน 12.5 เปอร์เซนต์ ซึ่งเป็นตัวเลขสูงสุด ขณะที่คนหนุ่มสาวในภาคเหนือที่ตอบว่าพึงพอใจมีเพียงแค่ 2.9 เปอร์เซนต์ ซึ่งเป็นตัวเลขที่ต่ำสุด

ผู้ตอบแบบสำรวจที่เป็นผู้ชายพึงพอใจการเมืองไทยมากกว่าผู้หญิง (8.4 เปอร์เซนต์ เทียบกับ 5.8 เปอร์เซนต์) ส่วนผู้ที่ระบุอัตลักษณ์ทางเพศนอกเหนือจากชายหรือหญิง หรือเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ มี 7.7 เปอร์เซนต์ที่พอใจการเมืองไทย ในภาพรวมของการสำรวจนั้น 52.6 เปอร์เซนต์ของเพศชาย และ 59.4 เปอร์เซนต์ของเพศหญิง ตอบว่าไม่พึงพอใจ

ในแง่ระดับการศึกษา คนหนุ่มสาวที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มพอใจการเมืองไทย (12.2 เปอร์เซนต์ของผู้ตอบแบบสำรวจ) มากกว่าผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่า

ผู้มีฐานะดีและผู้มีฐานะยากไร้

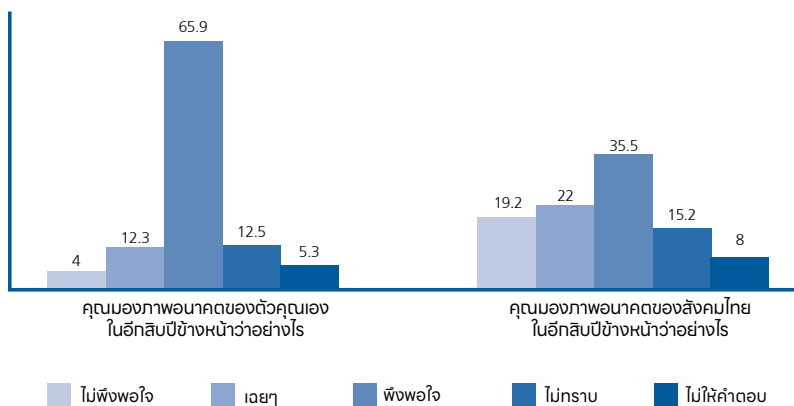
ระดับความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจที่ผู้ตอบแบบสำรวจตอบออกมาในเกือบทุกคำถามนั้น ฐานะการเงินของครอบครัวมีผลต่อคำตอบอย่างเห็นได้ชัด ผู้มาจากครอบครัวที่ฐานะยากจนสุดมีแนวโน้มจะระบุความพึงพอใจต่ำกว่าผู้มาจากครอบครัวฐานะดี ช่องว่างและความแตกต่างระหว่างครอบครัวฐานะดีกับครอบครัวที่ขาดแคลนนั้นเห็นได้ชัด เยาวชนและคนหนุ่มสาวที่ไม่มีเงิน มีแนวโน้มจะระบุความพึงพอใจในระดับต่ำที่สุดในทุกด้าน ขณะที่คนหนุ่มสาวจากครอบครัวที่ฐานะดีพอจะจับจ่ายใช้สอยทุกอย่างที่ต้องการได้ พอใจกับชีวิตในภาพรวม (73.8 เปอร์เซนต์) และพอใจการเมืองของประเทศไทย (15.5 เปอร์เซนต์) มากกว่ากลุ่มที่มาจากครอบครัวยากจนหรือขาดแคลน (37.9 และ 6.5 เปอร์เซนต์ตามลำดับ) ถึงหนึ่งเท่าตัว

มุมมองในทางบวกและทางลบ

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มองความพอใจในปัจจุบันแล้วสะท้อนต่อไปยังอนาคต ผู้ที่พึงพอใจกับชีวิตในปัจจุบันจะคาดการณ์อนาคตของตนในทางที่ดีตามไปด้วย แต่เมื่อคาดการณ์ประเทศไทยในสิบปีข้างหน้า ภาพกลับตรงกันข้าม มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินอนาคตประเทศไทยในทางบวก น้อยกว่าที่ตอบประเมินอนาคตของตนในทางบวกถึงเกือบครึ่งหนึ่ง (35.5 กับ 65.9 เปอร์เซนต์ตามลำดับ) กล่าวให้เจาะจงคือ เยาวชนและคนรุ่นใหม่มีความคาดหวังและคาดการณ์ว่าอนาคตของตนเองจะดีกว่าอนาคตของประเทศในภาพรวม ในระยะเวลาสิบปีจากนี้

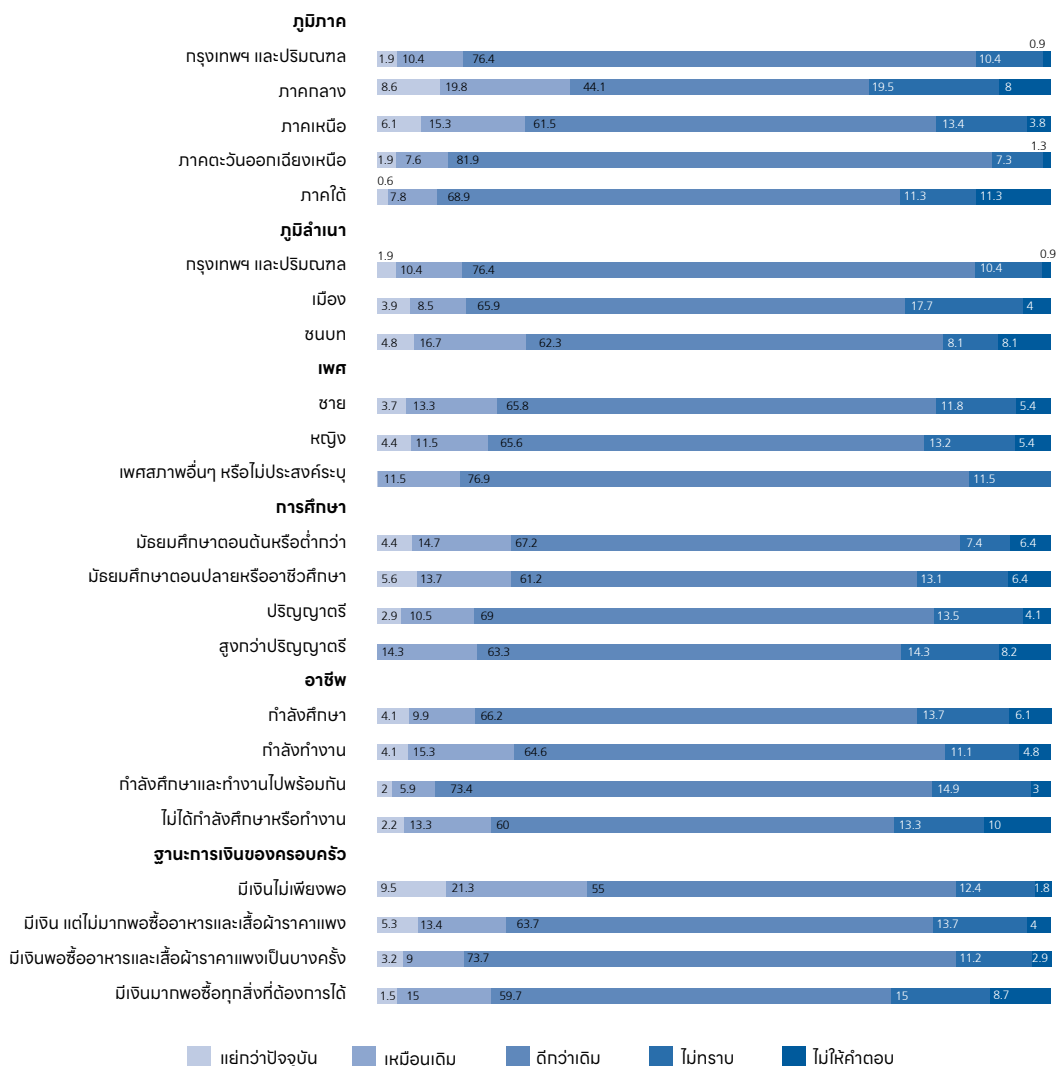
รวม 12.3 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสำรวจ มองชีวิตของตนในสิบปีข้างหน้าไว้อย่างไม่ค่อยมีหวังเท่าไรนัก และมี 4 เปอร์เซ็นต์กังวลว่าอนาคตของตนจะไม่ดี ซึ่งตรงกันข้ามกับการคาดการณ์ถึงอนาคตของสังคมไทยอย่างชัดเจน มีเพียง 35.5 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เชื่อว่าประเทศจะดีขึ้นในทศวรรษข้างหน้า โดย 19.2 เปอร์เซ็นต์ตอบว่าในอนาคตข้างหน้าประเทศมีแนวโน้มจะแย่ลง และ 22 เปอร์เซ็นต์มองว่าอีกสิบปีข้างหน้าก็ยังเหมือนเดิม อย่างไรก็ตาม 5.3 เปอร์เซ็นต์ตอบว่าตนไม่ทราบ หรือไม่ได้ให้คำตอบ ที่ 15.2 และ 8 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างด้านเศรษฐกิจสังคม จะมีแบบแผนในการมองอนาคตของตนเองแตกต่างกัน โดยความสัมพันธ์มีได้มีลักษณะเป็นเส้นตรงชัดเจน กล่าวคือ คนหนุ่มสาวที่มีฐานะดีกว่าและมีการศึกษาที่สูงกว่าไม่จำเป็นต้องคาดการณ์ว่าอนาคตของตนจะดีเสมอไป

แผนภาพ 9 คุณมองภาพอนาคตในอีกสิบปีข้างหน้าอย่างไร (%)

ผู้ตอบที่มีฐานะยากจนที่สุด (55 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบที่ระบุว่าตน “มีเงินไม่เพียงพอ”) และไม่ได้กำลังเรียนหนังสือหรือทำงานอยู่ (60 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบในกลุ่มนี้) มีมุมมองในทางบวกต่ออนาคตของตนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มที่มีความคาดหวังในทางบวกต่ออนาคตของตนในระดับสูงที่สุดและมีสัดส่วนใหญ่ที่สุดคือกลุ่มที่มาจากรอบครัวฐานะปานกลาง โดยอยู่ที่ 73.7 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบในกลุ่มคนหนุ่มสาวในกลุ่มนี้มักสนใจการเมือง และตระหนักดีว่าการเมืองส่งผลแนบแน่นกับ

แผนภาพ 10 คุณมองภาพอนาคตของตนเองในอีกสิบปีข้างหน้าอย่างไร (%)

ชีวิตประจำวัน คนรุ่นใหม่ในกลุ่มดังกล่าวเชื่อว่า ตนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้ และมีฐานะการเงินมั่นคงเพียงพอที่จะแสดงความคิดเห็นออกมาในสังคม ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่คนรุ่นใหม่ในกลุ่มฐานะปานกลาง (ผู้ที่ตอบว่าครอบครัวยึดถือเสื้อผ้าและอาหารราคาแพงได้ในบางครั้ง) เป็นกลุ่มสำคัญกลุ่มหนึ่งที่สนใจการเมืองมากที่สุด และเป็นส่วนสำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในช่วงปี 2563–2564 ซึ่งจะได้กล่าวถึงในเนื้อหาส่วนถัดๆ ไป

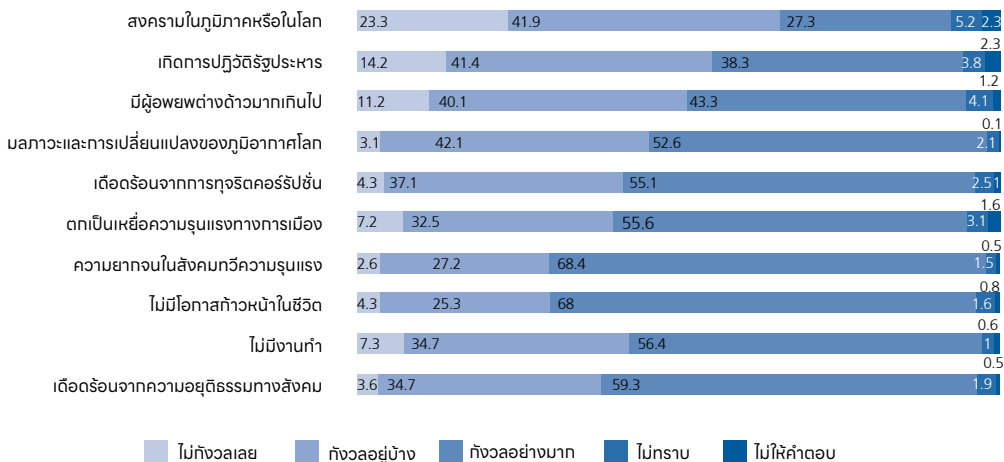
ผู้ตอบที่อยู่ในกรุงเทพฯ มีความคาดหวังในทางที่ดีต่ออนาคตของตน (76.4 เปอร์เซนต์) มากกว่าผู้ตอบในเขตเมืองอื่นๆ (65.9 เปอร์เซนต์) และผู้ตอบในเขตชนบท (62.3 เปอร์เซนต์) น่าสังเกตว่า คนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมุมมองในเชิงบวกไปในทางเดียวกันมากกว่ากลุ่มอื่นๆ (81.9 เปอร์เซนต์) ทั้งที่ถูกมองว่าเป็นภาคที่ยากจนที่สุดในประเทศ ส่วนภูมิภาคอื่นๆ จะลดหลั่นกันมา เริ่มตั้งแต่ภาคใต้ (68.9 เปอร์เซนต์) ภาคเหนือ (61.5 เปอร์เซนต์) และต่ำที่สุดคือภาคกลาง (44.1 เปอร์เซนต์)

ทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีมุมมองต่ออนาคตของตนในทางบวกในสัดส่วนที่ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก (65.8 และ 65.6 เปอร์เซนต์ตามลำดับ) ส่วนผู้ที่มิได้ระบุเพศเป็นชายและหญิง หรือ non-binary คาดหวังในทางบวกอยู่ที่ 76.9 เปอร์เซนต์

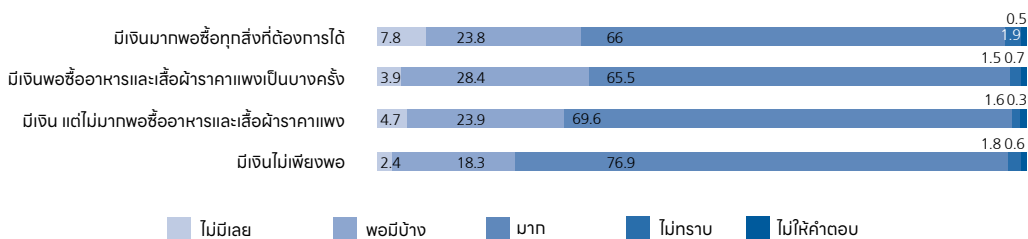
ความกลัวและความกังวล

เมื่อยกตัวอย่างเหตุการณ์สมมติขึ้นมา มีเหตุการณ์สมมติสามเหตุการณ์ที่ผู้ตอบระบุว่ากลัวน้อยที่สุด ได้แก่ สงครามในภูมิภาคหรือในโลก (มีผู้ตอบว่า “กังวลมาก” 27.3 เปอร์เซนต์) ถัดไปคือการรัฐประหาร (“กังวลมาก” 38.3 เปอร์เซนต์) และการมีผู้อพยพต่างด้าวมากเกินไป (43.3 เปอร์เซนต์) นอกจากนั้นเหตุการณ์สมมติทั้งสามข้อนี้ยังมิได้มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้สึกลัวหรือกังวลเลย” มากที่สุดอีกด้วย

เรื่องกังวลของคนหนุ่มสาวนั้นมีความหลากหลาย ตั้งแต่เรื่องมลภาวะและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (52.6 เปอร์เซนต์) จนถึงการทุจริตคอร์รัปชัน (55.1 เปอร์เซนต์) และการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางการเมือง (55.6 เปอร์เซนต์) ส่วนเรื่องที่คนรุ่นใหม่กลัวหรือกังวลมากที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ ความยากจนในสังคมที่เพิ่มขึ้น (68.4 เปอร์เซนต์) และการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต (68 เปอร์เซนต์)

แผนภาพ 11 คุณกลัวหรือกังวลต่อประเด็นเหล่านี้เพียงใด (%)

แผนภาพ 12 การไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิตและการเงิน (%)

ความกลัวว่าจะไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิตมีความพ้องกันกับฐานะการเงินของผู้ตอบมาก ผู้ที่ระบุว่าไม่มีเงินมากเท่าไรนักมักรู้สึกขาดโอกาสในชีวิตตามไปด้วย ผู้ที่ตอบว่ากลัวจะไม่อาจไต่บันไดสังคมได้กว่า 76.9 เปอร์เซ็นต์ มาจากพื้นที่ทางเศรษฐกิจในระดับล่างสุด ซึ่งพึงเข้าใจว่าปัญหาความยากจนในประเทศไทยมิใช่แค่ปัญหาทางความรู้สึกหรือเพียงคิดไปเอง หากแต่เป็นความจริงที่กระอักกระอ่วนซึ่งสอดคล้องตราบาปของผู้เปราะบางและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ในภาพรวม รูปแบบความกลัวของคนรุ่นใหม่ สะท้อนว่าผู้ตอบตระหนักถึงโครงสร้างความเหลื่อมล้ำในสังคม รับรู้ถึงสถานะของตนเองโดยเปรียบเทียบกับผู้คนรายล้อม และสัมผัสได้ถึงโอกาสที่จำกัดในการจะยกระดับฐานะทางสังคมในประเทศไทย

ข้อสรุป

- คนรุ่นใหม่และคนหนุ่มสาวไทย พึงพอใจพอสมควรกับชีวิตครอบครัว การศึกษาที่ได้รับ และชีวิตโดยรวม
- ความพึงพอใจของคนหนุ่มสาวต่อการเมืองไทยนั้น อยู่ในระดับต่ำอย่างเห็นได้ชัด
- ผู้ตอบแบบสำรวจที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท พึงพอใจกับสถานการณ์การเมืองไทยมากกว่าผู้ตอบแบบสำรวจที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และเขตเมืองอื่นๆ
- คนหนุ่มสาวจากจังหวัดในภาคเหนือ มีความพึงพอใจการเมืองไทยต่ำที่สุด
- ผู้ชายพึงพอใจการเมืองไทยมากกว่าผู้หญิงและผู้ตอบที่ระบุเพศสภาพอื่นๆ
- ระดับความพึงพอใจและไม่พอใจในทุกประเด็นนั้น มีความสัมพันธ์กับฐานะการเงินของครอบครัว
- ผู้ตอบในกลุ่มที่ยากจนที่สุด มีความพึงพอใจต่อประเด็นต่างๆ ต่ำกว่าผู้ตอบที่มีฐานะปานกลางและดี ช่องว่างระหว่างกลุ่มดังกล่าวมองเห็นได้ชัดเจน
- คนรุ่นใหม่มีความหวังต่ออนาคตของตนมากกว่าต่ออนาคตของประเทศในภาพรวม
- ผู้ตอบแบบสำรวจทุกกลุ่มอายุ คาดการณ์อนาคตของตนในทางดี แต่คาดการณ์อนาคตของประเทศไทยในทางลบ
- สองเรื่องที่เยาวชนและคนรุ่นใหม่ไทยกลัวมากที่สุด ได้แก่ ความยากจนที่เพิ่มขึ้นในสังคม และการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต
- ความกลัวว่าจะไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต มีความสัมพันธ์สูงกับฐานะการเงินของครอบครัว ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวที่ไม่ค่อยมีเงิน จะกลัวในส่วนนี้มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

5

การเคลื่อนย้าย

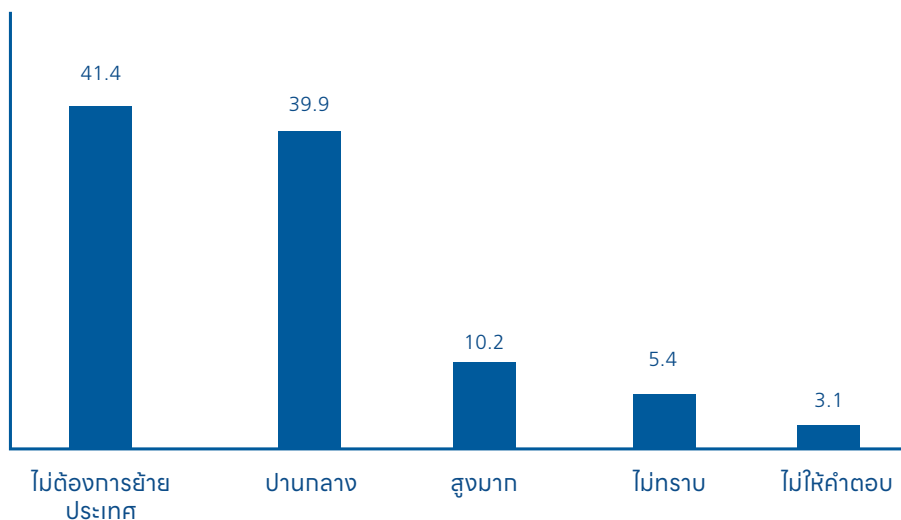
พลเมืองกลุ่ม Generation Y และ Generation Z เกิดมาในบริบทที่เทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมและการสื่อสารเชื่อมโลกให้ถึงกันมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นพลเมืองรุ่นที่ได้เดินทางไปยังประเทศอื่นๆ มากกว่าคนรุ่นก่อนๆ รวมถึงมีโอกาสมพบเพื่อนต่างวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกับประเทศบ้านเกิดของตนเองและคนรุ่นพ่อแม่ ทำให้คนรุ่นใหม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในวัฒนธรรมอื่นๆ ทั้งยังเป็นไปได้ที่จะเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติและวัฒนธรรมมากขึ้นตามไปด้วย แต่ว่าเรื่องจะเป็นเช่นนั้นจริงหรือไม่ งานวิจัยชิ้นนี้จึงต้องการศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายของคนหนุ่มสาว ทั้งปัจจัยที่ออกจากภูมิลำเนาดั้งเดิมและออกจากประเทศ

การศึกษาชุดนี้จัดทำขึ้นก่อนเกิดการรณรงค์ #ย้ายประเทศกันเถอะ ในหมู่คนหนุ่มสาวชาวไทย สืบเนื่องจากสถานการณ์การเมืองและความอึดอัดใจต่อการบริหารจัดการการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยในเวลาเพียงสัปดาห์ กลุ่มซึ่งตั้งขึ้นในวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 เดิมทีจะมีสมาชิกมากถึงกว่า 650,000 ผู้ใช้ภายในกลุ่มจะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษาต่อและการทำงานในประเทศต่างๆ ประเทศที่เป็นที่สนใจมากที่สุดตามที่ปรากฏในโพสต์ของสมาชิกในกลุ่ม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนี ออสเตรเลีย มาเลเซีย ออสเตรีย นอร์เวย์ สวีเดน รัสเซีย ไชล์แลนด์ แคนาดา นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น โดยสมาชิกส่วนหนึ่งสนับสนุนแนวร่วมต่างๆ ที่เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลไทย¹

คนหนุ่มสาวและเยาวชนที่ต้องการย้ายไปอยู่ประเทศอื่นนานมากกว่าหนึ่งปีในระดับ “สูงมาก” นั้น มีเพียง 10.2 เปอร์เซ็นต์ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้มีเจตนาจะย้ายประเทศ (41.4 เปอร์เซ็นต์) อย่างไรก็ดี เมื่อรวมผู้ตอบที่ต้องการย้ายประเทศในระดับ “สูงมาก” (10.2 เปอร์เซ็นต์) และระดับ “ปานกลาง” (39.9 เปอร์เซ็นต์) จะได้ตัวเลขออกมาที่ 50.1 เปอร์เซ็นต์ หรือก็คือกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ตัวเลขนี้ไม่ได้แสดงว่าคนหนุ่มสาวตั้งใจจริงที่จะย้ายไปประเทศอื่นเพื่อศึกษา ทำงาน หรืออยู่อาศัยถาวร ผลสำรวจนี้เพียงแสดงถึงสภาพอารมณ์และทัศนคติของคนรุ่นใหม่ในเวลานั้น มิใช่การเตรียมพร้อมอย่างจริงจังที่จะย้ายประเทศ ในภาพรวมนั้น ผลสำรวจเพียงแต่สะท้อนว่าคนรุ่นใหม่ไม่พอใจสภาพสังคม

¹ Ann Carter (2021). “Let’s Move Abroad” Thai Facebook Group Exploding with Potential Defectors. Thaiger, 3 May. สืบค้นที่ <https://thethaigercom/hot-news/media/lets-move-abroad-thai-facebook-group-exploding-with-potential-defectors>.

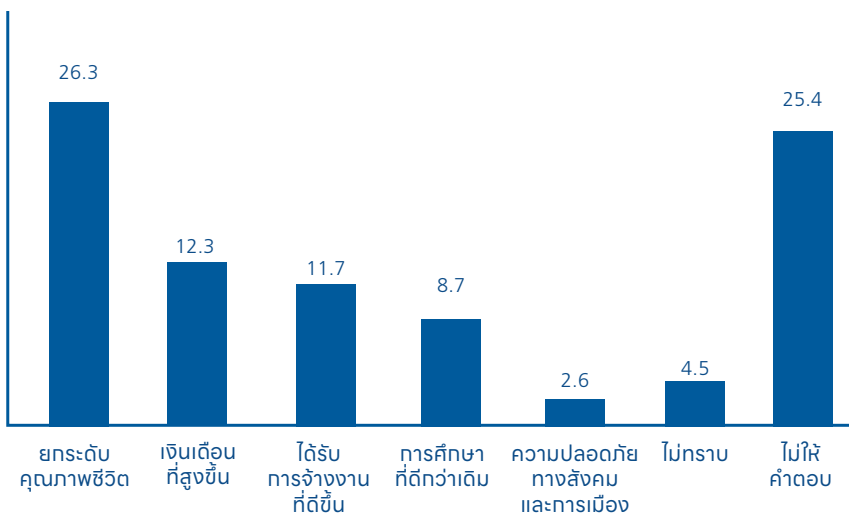

แผนภาพ 13 คุณมีความต้องการแรงกล้าเพียงใดที่จะย้ายไปอยู่ต่างประเทศนานกว่าหนึ่งปี (%)

และสะท้อนการคาดหวังถึงโอกาสในอนาคต เรียกได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความไม่พอใจและความตึงเครียดทางสังคมที่ผู้ตอบรู้สึก

เหตุผลที่ย้ายไปประเทศอื่น

เหตุผลที่คนหนุ่มสาวต้องการย้ายไปประเทศอื่น ได้แก่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม (26.3 เปอร์เซ็นต์) เงินเดือนที่สูงขึ้น (12.3 เปอร์เซ็นต์) และได้รับการจ้างงานที่ดีขึ้น (11.7 เปอร์เซ็นต์) สัมพันธ์สอดคล้องกับแรงจูงใจของผู้ตอบกว่า 50.1 เปอร์เซ็นต์ ที่ตอบว่าต้องการย้ายไปประเทศอื่นในระดับ “ปานกลาง” และ “สูงมาก” คำตอบเหล่านี้สะท้อนปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และการขาดโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้มีผู้ตอบ 8.7 เปอร์เซ็นต์ที่ต้องการการศึกษาที่ดีกว่าเดิม แม้จะนับว่าการศึกษาเป็นความมุ่งหมายอย่างหนึ่ง แต่ก็ดีเท่าเทียมกันว่าเป็นหนทางเพื่อไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าเดิม อีกส่วนหนึ่งที่น่าสนใจคือ มีผู้ตอบ 2.6 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ความปลอดภัยด้านสังคมและการเมืองเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ต้องการย้ายไปประเทศอื่น

แผนภาพ 14 เหตุผลหลักที่ทำให้คุณต้องการย้ายไปประเทศอื่น (%)

ข้อสรุป

- คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีได้ตั้งใจจะย้ายประเทศ
- เหตุผลหลักที่ทำให้อยากย้ายประเทศ ได้แก่ การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับเงินเดือนหรือรายได้ที่สูงขึ้น และโอกาสการทำงานที่ดีกว่าเดิม

6

การศึกษา

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 กำหนดให้พลเมืองไทยทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นระยะเวลา 12 ปี¹ รัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณก้อนใหญ่ด้านการศึกษาต่อเนื่องกันมา อย่างไรก็ดี สถานศึกษาของไทยยังไม่อาจไปถึงมาตรฐานที่ประเมินในระดับนานาชาติ ในช่วงปี 2563–2564 กลุ่มนักเรียนที่เรียกตนเองว่า “นักเรียนเลว” ได้เข้าร่วมกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ เพื่อต่อต้านระบบการศึกษาของไทยที่เป็นอนุรักษนิยมอย่างเข้มข้น² ในงานวิจัยชิ้นนี้ มีอยู่สามประเด็นที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดเมื่อกล่าวถึงเหตุผลที่ระบบการศึกษาไทยล้าหลัง ได้แก่

1. **การสนับสนุนจากรัฐแบบที่ไม่เท่าเทียมและไม่ทั่วถึง** กล่าวคือ นักเรียนที่มีโอกาสจะประสบความสำเร็จ มักได้รับทุนสนับสนุนมากมายมหาศาล ขณะที่โรงเรียนห่างไกลในชนบทและเยาวชนซึ่งอยู่ในฐานะเสียเปรียบ มักถูกละเลย
2. **หลักสูตรการเรียนการสอนที่ล้าสมัย** ระบบการศึกษาไทยเน้นการเรียนแบบท่องจำอย่างนกแก้วนกขุนทอง และเป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้เดิมซ้ำๆ ซึ่งไปคนละทางกับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนแสวงหาความรู้ ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
3. **ระบบการเรียนการสอนและบริหารการศึกษาแบบอำนาจนิยม** นักเรียนมักถูกตีกรอบความคิด น้อยครั้งที่จะถูกส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น ความเป็นตัวตน คิดวิเคราะห์นอกกรอบ ทำทนาย หรือตั้งคำถามกับสิ่งที่ถูกสอนและปลูกฝังกันมา ซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาที่ยึดโยงกับลำดับชั้นและอาวุโสนิยม รวมไปถึงระดับอำนาจที่ลดหลั่นจากบนลงล่างอย่างเข้มข้น

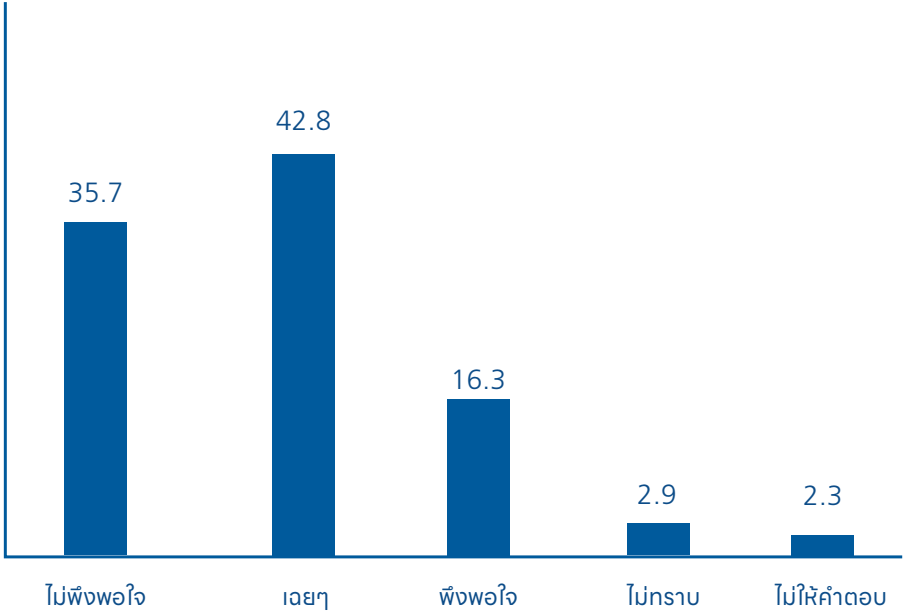
การศึกษาในส่วนนี้ออกแบบมาเพื่อให้คนหนุ่มสาวได้บอกกล่าวความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจที่มีต่อระบบการศึกษาไทย ตลอดจนความหมายของการศึกษาและแนวทางพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

¹ ดู รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มาตรา 54.

² Bangkok Post (2020). “Bad Students” Not Your Typical School Troublemakers. 20 November. สืบค้นที่ www.bangkokpost.com/thailand/politics/2022963/bad-students-not-your-typical-school-troublemakers.

มุมมองต่อคุณภาพของการศึกษาไทย

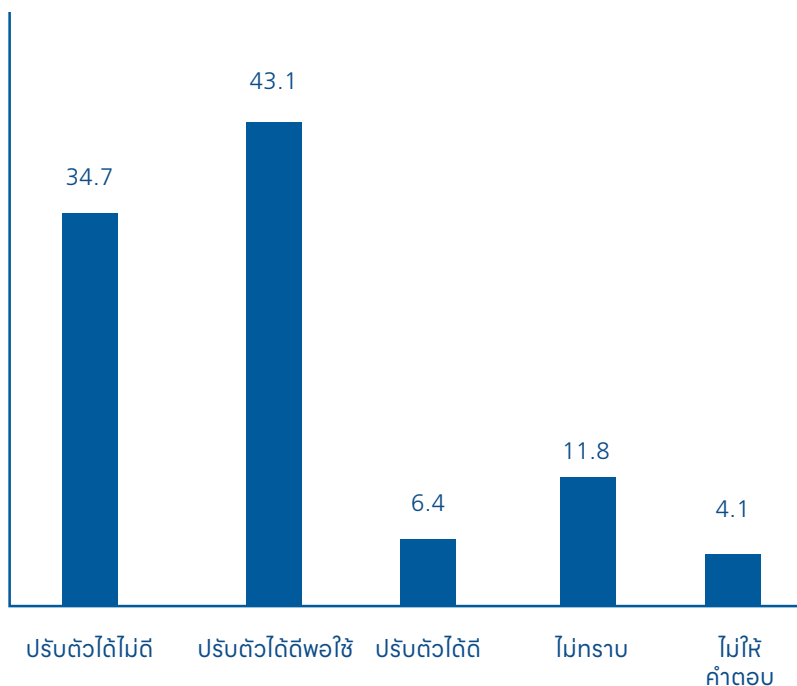
ความพึงพอใจต่อคุณภาพของการศึกษาไทยที่สำรวจพบนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ราวหนึ่งในสามของผู้ตอบให้คำตอบเชิงลบ (35.7 เปอร์เซ็นต์) ราวเกือบครึ่งหนึ่ง (42.8 เปอร์เซ็นต์) ให้คำตอบในทิศทางกลางๆ มีเพียง 16.3 เปอร์เซ็นต์ที่ตอบในเชิงบวก โดยแสดงความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ตอบในภาพรวมให้ความเห็นเป็นลบหรือเป็นกลาง แต่เมื่อเป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการศึกษารองเอง ผู้ตอบกลับระบุว่าพึงพอใจกับการศึกษาที่ตนได้รับมากถึง 64 เปอร์เซ็นต์ โดยมีผู้ที่ไม่พึงพอใจเพียง 6.6 เปอร์เซ็นต์

แผนภาพ 15 ในภาพรวม คุณพึงพอใจคุณภาพการศึกษาไทยแค่ไหน (%)

การศึกษาและโลกของการทำงาน

มีผู้ตอบเพียง 6.4 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มองว่า ระบบการศึกษาของไทยปรับตัวเข้ากับโลกการทำงานในปัจจุบันได้ดีแล้ว ราวสามในสิบของผู้ตอบแบบสำรวจ หรือ 34.7 เปอร์เซ็นต์ มีความเห็นในเชิงลบต่อความสามารถในการปรับตัวและการสร้างนักเรียนที่มีทักษะเพียงพอต่อตลาดแรงงาน ส่วนอีกราวครึ่งหนึ่งที่ตอบคำถาม หรือ 43.1 เปอร์เซ็นต์ มองว่าโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของไทยสามารถเตรียมผู้เรียน และบ่มเพาะทักษะไปใช้ทำงานจริงได้อย่างเพียงพอ

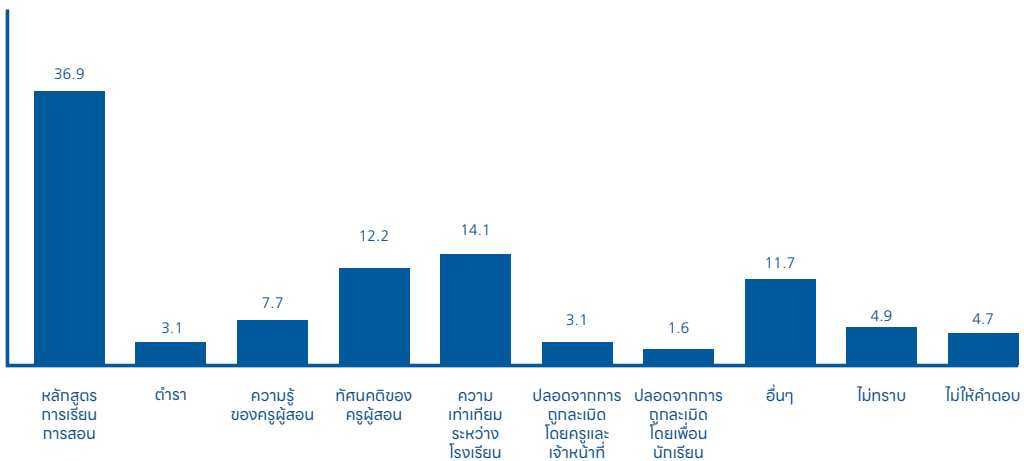
แผนภาพ 16 คุณมองว่าระบบการศึกษาไทยปรับตัวตามตลาดแรงงานและโลกได้ดีเพียงใด (%)

จุดที่ควรพัฒนา

เมื่อถามถึงจุดที่ประเทศไทยควรพัฒนาด้านการศึกษามากที่สุด ผู้ตอบแบบสำรวจมากถึง 36.9 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน ส่วน 3.1 เปอร์เซ็นต์มองว่า ควรต้องปรับปรุงตำราให้เข้ากับยุคสมัย นอกจากนี้ ระบบการศึกษาไทยไม่ได้มีเพียงเรื่องคุณภาพและการปรับตัวที่ถูกมองในแง่ลบ แต่ยังมีเรื่องความเท่าเทียมระหว่างโรงเรียนและทัศนคติของครูผู้สอนที่คนหนุ่มสาวเป็นกังวล มีผู้มองว่าควรพัฒนาทั้งสองเรื่องนี้ที่ 14.1 และ 12.2 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ คนหนุ่มสาวไม่สบายใจกับปัญหาการละเมิดสิทธิ ทั้งที่มาจากเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง (1.6 เปอร์เซ็นต์) และที่เกิดจากครูและบุคลากรในสถานศึกษา (3.1 เปอร์เซ็นต์) ผู้ตอบกังวลกับการละเมิดสิทธิที่มาจากครูผู้สอนและบุคลากรมากกว่าการละเมิดที่เกิดจากเพื่อนถึงเท่าตัว

ในส่วน “อื่นๆ” ซึ่งหมายถึงประเด็นอื่นๆ ที่แบบสำรวจมิได้ระบุไว้ มีผู้ตอบข้อนี้ราว 11.7 เปอร์เซ็นต์ นับว่าเป็นสัดส่วนที่สูงพอสมควร โดยแบบสำรวจให้ผู้ตอบเขียนปัญหาของระบบการศึกษาที่ควรปรับปรุงแก้ไข ซึ่งรวบรวมได้ดังนี้

ให้ความสำคัญกับความรู้ภาคปฏิบัติและการใช้งานจริงมากกว่าทฤษฎี (จากผู้ตอบ 28 ราย) ยกเลิกกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ล้าสมัย เช่น ชุดนักเรียนและทรงผม (15 ราย) ชั่วโมงเรียนมีมากเกินไป (12 ราย) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์ (6 ราย) และให้อิสระภาพนักเรียนเลือกเรียนวิชาที่สนใจ (4 ราย)

แผนภาพ 17 ประเด็นใดในระบบการศึกษาไทยที่ควรแก้ไขมากที่สุด (%)

ข้อสรุป

- ในสายตาของผู้ตอบที่เป็นเยาวชนและคนรุ่นใหม่ นั้น คุณภาพของการศึกษาไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
- คนรุ่นใหม่ราวสามในสิบ มีมุมมองเชิงลบต่อประเด็นขีดความสามารถในการปรับตัวและการสร้างทักษะแก่ผู้เรียนเพื่อไปใช้ในตลาดแรงงานจริงของสถานศึกษาในประเทศไทย
- ระบบการศึกษาไทยควรปรับปรุงสามประเด็นดังต่อไปนี้มากที่สุด ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเท่าทันโลก การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงเรียน และการพัฒนาทัศนคติของครูผู้สอน
- นักเรียน เยาวชน และคนหนุ่มสาวกังวลการละเมิดที่มาจากครูและบุคลากรในสถานศึกษา

7

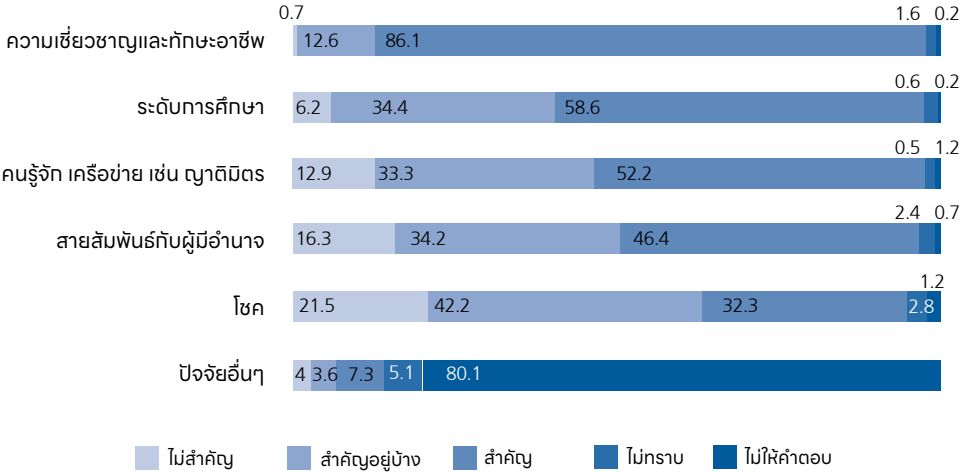
การจ้างงาน และอาชีพ

ช่วงเวลาที่คนหนุ่มสาวเปลี่ยนผ่านบทบาทจากผู้เรียนในสถานศึกษาไปสู่ผู้ทำงานในตลาดแรงงานนั้น เป็นช่วงเวลาที่สำคัญช่วงหนึ่งในชีวิต น่าสังเกตว่าการเปลี่ยนผ่านจากคนหนุ่มสาวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไปในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โอกาสที่จะได้รับการจ้างงานซึ่งถูกซ้ำเติมจากเศรษฐกิจขาลงและการระบาดของไวรัสโควิด-19 กลายเป็นความท้าทายอันหนักหนาแก่คนหนุ่มสาวและสังคมไทยในภาพรวม อย่างไรก็ตาม การแสวงหาอาชีพที่ดีและมีรายได้เหมาะสมแก่การเลี้ยงชีพอย่างมีคุณภาพที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปนั้น กลับมิได้ส่งผลต่อคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ในลักษณะเดียวกันไปเสียทั้งหมด การศึกษาในบทยี่สิบจะสำรวจมุมมองความเห็นของคนรุ่นใหม่ต่อประเด็นเรื่องอาชีพและการมีงานทำ

การแสวงหางาน

ผู้ตอบแบบสำรวจระบุว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการหางาน ได้แก่ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับงานและระดับการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในการหางานจริงนั้น มีผู้คนไม่น้อยที่อาศัยสายสัมพันธ์ เครือข่าย ตลอดจนโชค

ผู้ตอบมากถึง 86.1 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้งานทำ ส่วนผู้ตอบ 58.6 เปอร์เซ็นต์เห็นว่า ระดับการศึกษา มีผลกับการได้งานดี ๆ ทำ และ 52.2 เปอร์เซ็นต์มองว่า เพื่อน คนรู้จัก ญาติมิตร

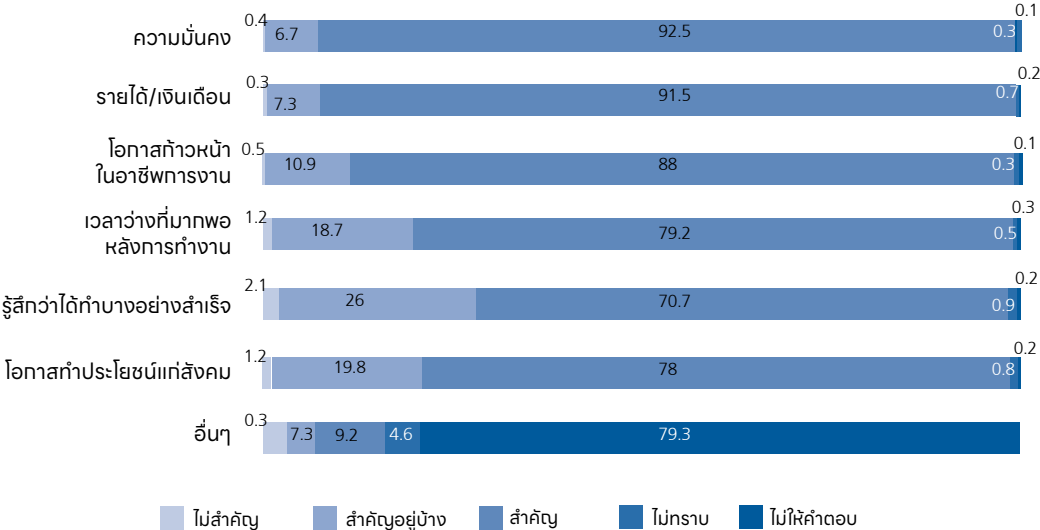

แผนภาพ 18 คุณคิดว่า ปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญเพียงใดกับการหางานทำของคนหนุ่มสาว (%)

มีผลต่อการได้งาน ปัจจัยอื่นๆ เช่น สายสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจ (46.4 เปอร์เซนต์) และโชค (32.3 เปอร์เซนต์) ก็มีผลต่อการหางานด้วยเช่นกัน น่าสังเกตว่า ผู้ที่ตอบว่า สายสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจ “สำคัญ” และ “ค่อนข้างสำคัญ” คิดรวมเป็นสัดส่วนมากถึง 80.6 เปอร์เซนต์ ซึ่งแปลว่า ลำพังความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและการศึกษาก็ยังไม่เพียงพอต่อการได้งานทำ คนรุ่นใหม่รู้สึกว่ ในสังคมไทยนั้น สายสัมพันธ์เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ส่วนเรื่องโชคนั้นมีผู้ตอบว่า “สำคัญอยู่บ้าง” มากถึง 42.2 เปอร์เซนต์

สิ่งสำคัญที่สุดในอาชีพการงาน

เนื้อหาในส่วนนี้มาจากคำถามในหัวข้อปัจจัยสำคัญต่อการเลือกงาน เพื่อให้ทราบถึงแรงจูงใจของคนรุ่นใหม่ ผลการสำรวจพบว่า 92.5 เปอร์เซนต์ของผู้ตอบต้องการงานที่มีมั่นคง 91.5 เปอร์เซนต์ต้องการรายได้หรือเงินเดือนที่คุ้มค่า 88 เปอร์เซนต์ให้น้ำหนักกับโอกาสที่จะก้าวหน้าในอาชีพ นอกจากนี้พบว่า การมีเวลาว่างที่มากพอติดอยู่ในอันดับสี่ โดยอยู่ที่ 79.2 เปอร์เซนต์ ตามมาด้วยงานที่ช่วยให้เกิดการตระหนักในตนเองและเติมเต็มซึ่งอยู่ที่ 78 เปอร์เซนต์ มีเพียง 70.7 เปอร์เซนต์ที่พูดถึงโอกาสที่จะทำคุณประโยชน์แก่สังคมในระดับที่ “สำคัญ” อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบเหตุผลข้อนี้ในระดับ “สำคัญบ้าง” เป็นจำนวนมากที่สุด คืออยู่ที่ 26 เปอร์เซนต์

แผนภาพ 19 ปัจจัยที่ส่งผลกับการเลือกงานในปัจจุบันเหล่านี้ มีความสำคัญกับคุณมากเพียงใด (%)

ข้อสรุป

- ปัจจัยสำคัญต่อการหางานของคนรุ่นใหม่ เรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางอาชีพ ระดับการศึกษา คนรู้จัก สายสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจ และโชค
- ความมั่นคงในอาชีพการงานเป็นปัจจัยที่ถูกระบุว่าสำคัญมากที่สุดใน การเลือก อาชีพการงาน รองลงมาคือปัจจัยด้านเงินเดือน

8

คนรุ่นใหม่ และการเมือง

หลายประเทศทั่วโลกมักจับจ้องไปยังเหล่าคนรุ่นใหม่ที้ออกไปเลือกตั้งและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับคนรุ่นก่อน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในประเทศไทยแตกต่างออกไปพอสมควร คนรุ่นใหม่ได้แสดงออกถึงความสนใจ เป็นห่วง และตื่นตัวกับกิจกรรมการเมืองตามแบบแผน นอกจากนั้นพวกเขายังขับเคลื่อนและมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบไม่เป็นทางการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามแบบแผนเดิม

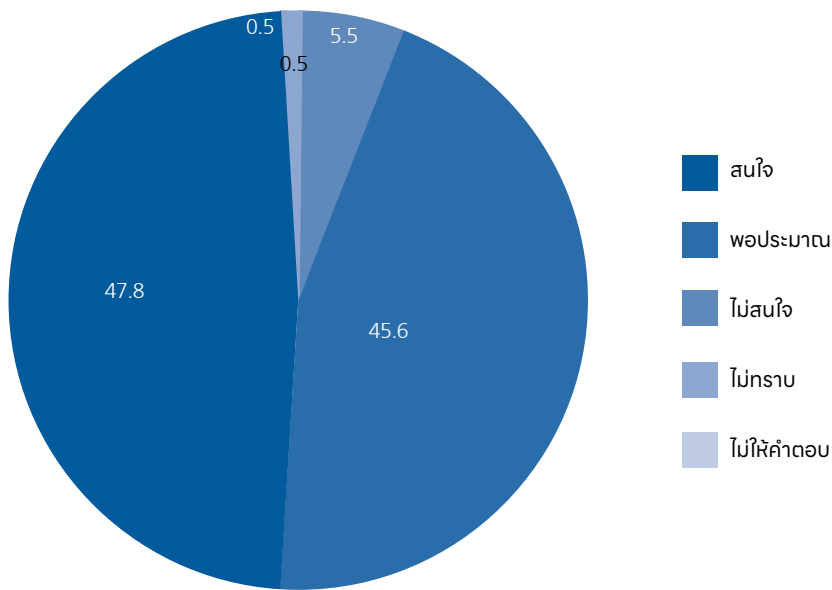
การศึกษาชุดนี้จัดทำขึ้นในช่วงที่การแสดงออกทางการเมืองในสังคมเข้มข้นเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ สังคมได้เห็นความไม่ลงรอยกันระหว่างคนรุ่นใหม่ที่ต้องการประชาธิปไตย กับคนรุ่นก่อนที่พอใจกับสภาพที่เป็นอยู่และระบอบสังคมตามจารีตเดิม ก่อให้เกิดรอยแยกในครอบครัวจากการมีความเห็นเรื่องการเมืองไม่ตรงกัน

ปัจจัยเบื้องต้นที่หล่อหลอมและกำหนดค่านิยม ทักษะ และแบบแผนพฤติกรรมการเมืองของคนหนุ่มสาวนั้นมีความซับซ้อน การศึกษาในส่วนนี้จะพิจารณาความสนใจทางการเมือง แหล่งข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของคนหนุ่มสาวในประเทศไทย โดยอาศัยคำถามนำร่องห้าข้อด้วยกัน ได้แก่ หนึ่ง คนหนุ่มสาวมีความสนใจการเมืองมากน้อยเพียงใด สอง มุมมองทางการเมืองทำให้ครอบครัวแตกแยกหรือไม่ สาม มีอะไรบ้างที่นิยามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ สี่ คนหนุ่มสาวจะใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งครั้งถัดไปหรือไม่ หากมีสิทธิ และห้า คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเมืองจากช่องทางใด

รายงานการศึกษาในส่วนนี้จะนำเสนอภาพรวมว่าคนรุ่นใหม่คิดอย่างไร และลงมือปฏิบัติในเชิงการเมืองอย่างไร ข้อค้นพบที่ได้ออกมาจะสะท้อนไปถึงสภาพการณ์ในปัจจุบันของคนรุ่นใหม่และการเมืองไทย

ความสนใจการเมือง

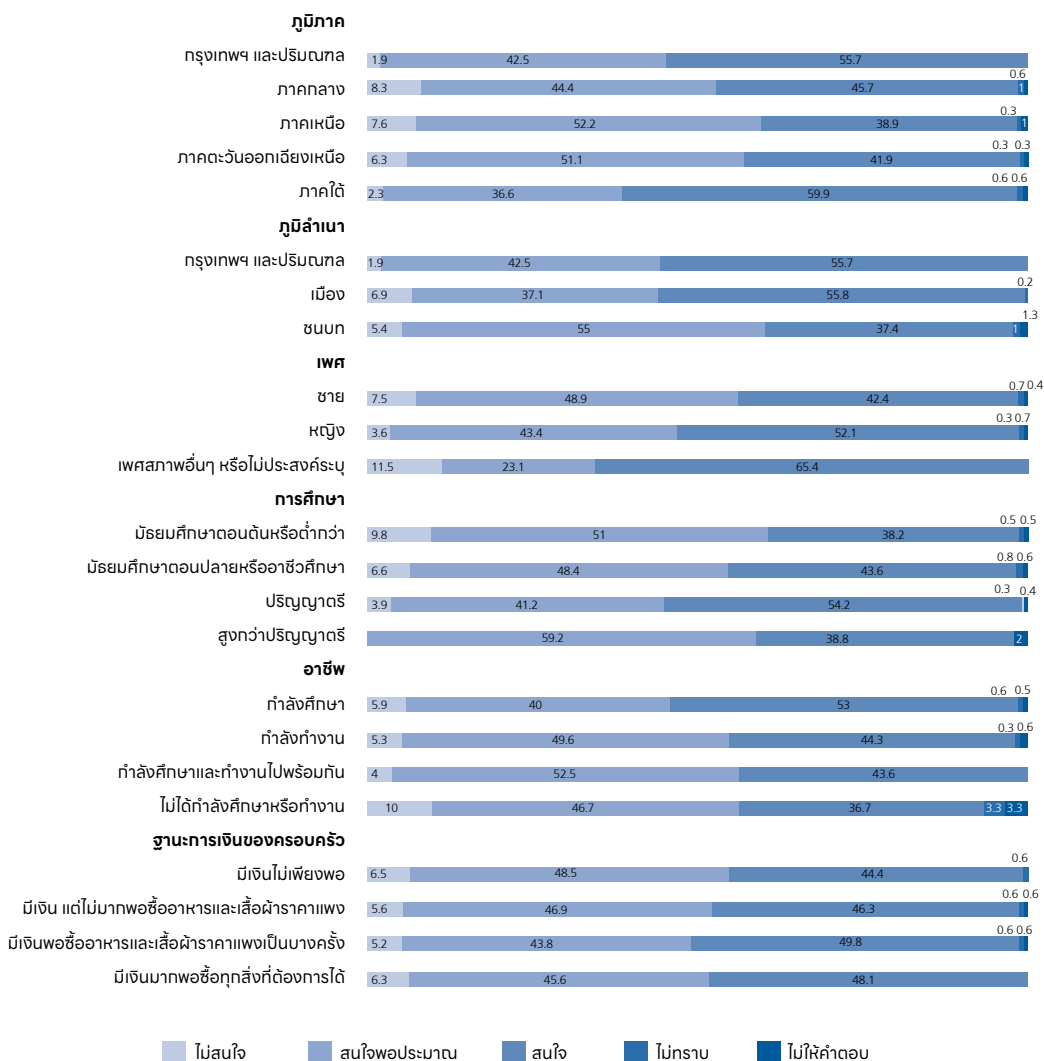
ท่ามกลางการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่คนรุ่นใหม่ออกมาต่อต้านรัฐบาล จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่จะคาดคะเนว่าคนหนุ่มสาวที่สนใจการเมืองแบบเข้มข้นแบบสำรวจที่ใช้ในการศึกษาได้แสดงผลลัพธ์ที่น่าสนใจบางประการ มีผู้ตอบราว 47.8 เปอร์เซ็นต์ให้คำตอบว่าสนใจเหตุการณ์การเมืองไทย เมื่อนับรวมกับกลุ่มที่ตอบว่าสนใจพอสมควร จะคิดเป็น 93.4 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงความสนใจที่สูงมากในภาพรวม มีผู้ตอบเพียง 5.5 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ไม่ได้สนใจการเมืองไทย

แผนภาพ 20 คุณสนใจการเมืองมากเพียงใด (%)

เมื่อพิจารณาฐานะการเงินของครอบครัว (แม้ตัวเลขระหว่างกลุ่มไม่ได้ต่างกันอย่างมีนัย) พบความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการเงินของคนหนุ่มสาวกับความสนใจการเมือง แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่ได้เป็นเส้นตรง ผู้ตอบจากครอบครัวที่มีรายได้ระดับปานกลางและครอบครัวที่มีรายได้สูง (คือผู้ที่ตอบว่า ครอบครัวมีเงินมากพอซื้ออาหารและเสื้อผ้าราคาแพงได้บ้าง และครอบครัวมีเงินมากพอสำหรับทุกสิ่งที่ต้องการ) สนใจการเมืองมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งและอันดับสองตามลำดับ (คนหนุ่มสาวจากครอบครัวรายได้ปานกลางจะอยู่ที่ 49.8 เปอร์เซนต์ และจากครอบครัวรายได้สูงอยู่ที่ 48.1 เปอร์เซนต์) น่าสังเกตว่าความสนใจการเมืองลดต่ำลงไปยังอยู่ที่ 46.3 เปอร์เซนต์ กับกลุ่มผู้ตอบที่ครอบครัวมีเงินแต่ไม่มากพอจะซื้อเสื้อผ้าและอาหารราคาแพง และตัวเลขลดลงเหลือ 44.4 เปอร์เซนต์ กับกลุ่มที่ยากจนที่สุดแทบไม่พอประทังชีวิต

ผู้ตอบที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความสนใจการเมืองไทยมากที่สุด (54.2 เปอร์เซนต์) รองลงมาคือผู้ตอบที่ยังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา ในขณะที่ทำการสำรวจ (43.6 เปอร์เซนต์)

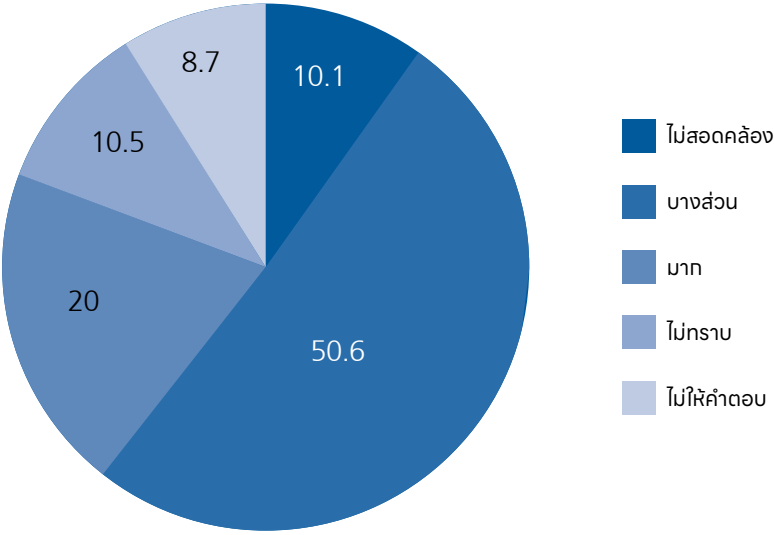
แผนภาพ 21 คุณสนใจสถานการณ์การเมืองในไทยมากเพียงใด (%)

ความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างภายในครอบครัว

นับตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา เราได้ยินเรื่องครอบครัวต้องแตกแยกเพราะมีความเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งสวนทางกัน แต่ข้อค้นพบที่ได้จากการสำรวจนี้เผยให้เห็นอีกมุมหนึ่งที่ค่อนข้างต่างออกไป ผู้ตอบจำนวนมากระบุว่า ความเห็นและความเชื่อทางการเมืองของตนสอดคล้องกับความเชื่อทางการเมืองของบิดามารดา “มาก”

(20 เปอร์เซ็นต์) และสอดคล้องกับความเชื่อทางการเมืองของบิดามารดา “เป็นบางส่วน” (50.6 เปอร์เซ็นต์) มีเพียง 10.1 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ตอบว่าความเชื่อและความคิดเห็นทางการเมืองของตนขัดแย้งกับบิดามารดา

ผลการศึกษาในส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างและความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างคนต่างรุ่นนั้นก่อผลร้ายต่อการพัฒนาประเทศได้มาก อย่างไรก็ตามการโอ้อ่อนผ่อนตามกันในครอบครัวซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของสังคมไทยก็เป็นสิ่งที่มิอาจมองข้ามได้ ผู้ตอบที่ระบุว่ามีความเชื่อและความเห็นทางการเมืองไปทางเดียวกับบิดามารดา “บางส่วน” (50.6 เปอร์เซ็นต์) อาจสื่อได้ว่าคนหนุ่มสาวกลุ่มนี้ยังขาดผู้นำทางความคิดเห็นและจุดที่จะใช้อ้างอิงมาถึงตนเอง และยังเป็นไปได้อีกด้วยว่า การไม่มีผู้ที่มีภาวะผู้นำสาธารณะ ผลักให้คนรุ่นใหม่ยอมไปตามความคิดเห็นและมุมมองทางการเมืองของบิดามารดา

แผนภาพ 22 ความเห็นและความเชื่อทางการเมืองของคุณ
สอดคล้องกับบิดามารดามากน้อยแค่ไหน (%)

การเห็นด้วยและเห็นแย้งบิตามารดาทั้งเรื่องสถานการณ์การเมืองและเรื่องความเชื่อ มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ หลายประการ เช่นฐานะการเงินของครอบครัว ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา ความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งสวนทางกันดูจะชัดเจนสุดในครอบครัวที่ยากจน ผู้ตอบ 11.8 เปอร์เซนต์จากครอบครัวฐานะยากไร้ตอบว่า ความเห็นทางการเมืองของตนกับบิดามารดาขัดแย้งกัน ขณะที่ผู้ตอบจากครอบครัวร่ำรวยตอบข้อนี้กันเพียง 5.8 เปอร์เซนต์

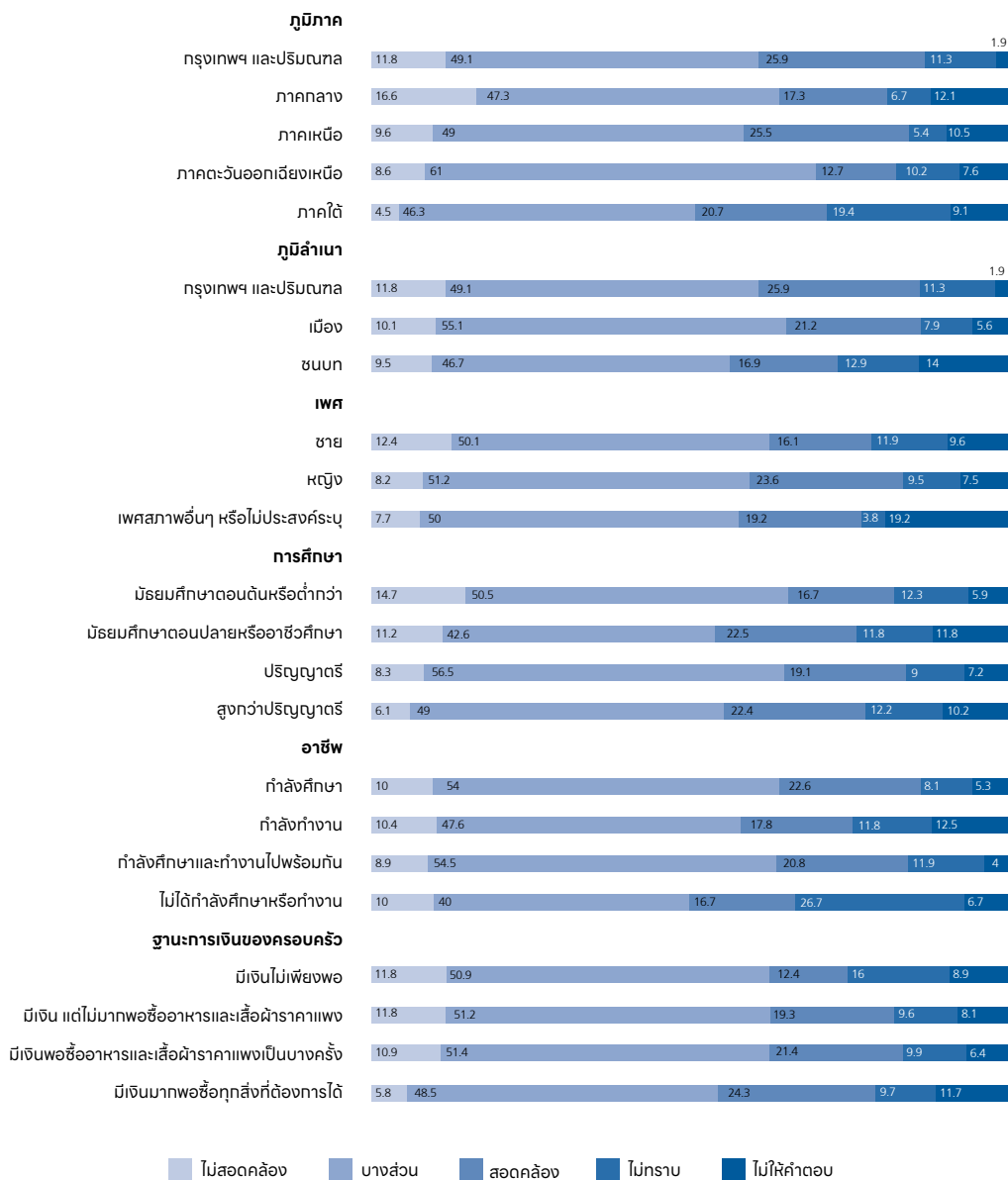
รูปแบบเดียวกันนี้ยังปรากฏอยู่ในเรื่องระดับการศึกษาและภูมิลำเนา เช่นเดียวกัน ผู้ตอบที่ระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่ความเห็นการเมืองจะสอดคล้องกับบิดามารดา ผู้ตอบที่ศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียง 6.1 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ความเห็นการเมืองขัดแย้งกับบิดามารดา ขณะที่เยาวชนและคนหนุ่มสาวที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้นตอบข้อนี้กันที่ 14.7 เปอร์เซนต์ ซึ่งสูงมากกว่าเท่าตัว

ในแง่ของภูมิลำเนานั้น ผู้ตอบจากภาคใต้ขัดแย้งทางความคิดกับบิดามารดาน้อยที่สุด (4.5 เปอร์เซนต์) ขณะที่ผู้ตอบที่อยู่ในภาคกลางมีความขัดแย้งมากกว่าภาคอื่นๆ (16.6 เปอร์เซนต์)

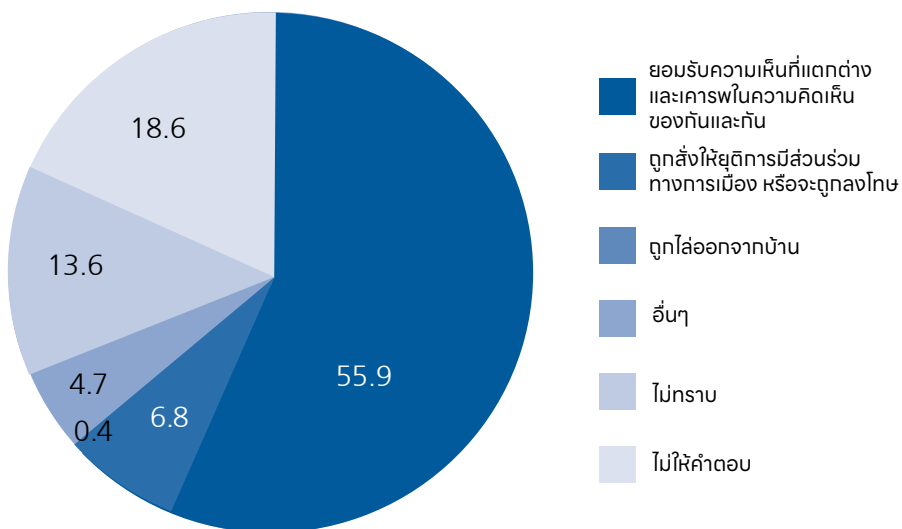
ผู้ตอบที่เป็นเพศชายมีความขัดแย้งทางความคิดกับบิดามารดามากกว่าเพศอื่นๆ (12.4 เปอร์เซนต์) ขณะที่เพศหญิงที่ขัดแย้งมีเพียง 8.2 เปอร์เซนต์ และผู้ตอบที่มีได้ระบุเพศตอบข้อนี้ไว้ต่ำที่สุด คือ 7.7 เปอร์เซนต์ อย่างไรก็ดี ผู้ตอบจำนวนมากไม่ได้ให้คำตอบใดๆ หรือไม่ทราบว่าควรตอบอย่างไรดี น่าสังเกตว่า ผู้ตอบที่มีได้ระบุเพศเป็นชายหรือหญิงมากถึง 19.2 เปอร์เซนต์ ไม่ตอบคำถามในข้อนี้

ผลพวงของความเห็นที่ขัดแย้งกับ

ดังที่ได้อภิปรายในส่วนที่แล้วในเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งแตกต่างกันในครอบครัว ข้อค้นพบจากการสำรวจมิได้พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความคิดและความเชื่อต่างจากบิดามารดาอย่างชัดเจน ประเด็นที่น่าสนใจคือ หากเกิดความเห็นที่แตกต่างกัน ผู้ตอบ 55.9 เปอร์เซนต์ระบุว่า ครอบครัวยอมรับและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างกันแม้จะไม่เห็นด้วย แสดงถึงแนวโน้มในทางดีที่ความขัดแย้งใดๆ จะมีทางออกร่วมกันอย่างสันติ หรือหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกัน ถึงอย่างนั้นก็ยังมีการแก้ปัญหาด้วยวิธีเชิงอำนาจนิยมหรือเกิดความบาดหมางในครอบครัวด้วยเช่นกัน ผู้ตอบ 6.8 เปอร์เซนต์ระบุว่าได้รับคำเตือนให้ยุติการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือจะถูกลงโทษ และ 0.4 เปอร์เซนต์ระบุว่าถูกไล่ออกจากบ้านเพราะ

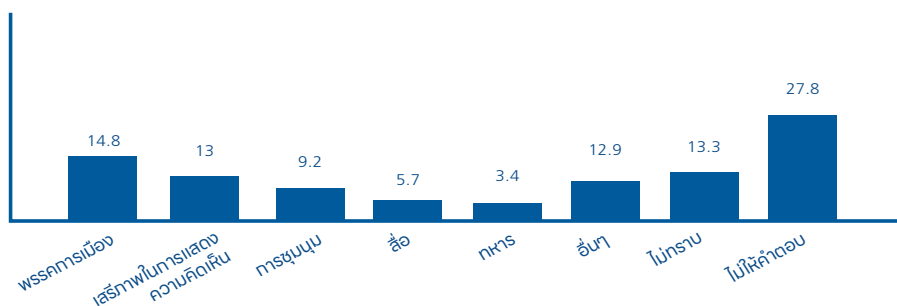
แผนภาพ 23 ความเห็นและความเชื่อทางการเมืองของคุณ
สอดคล้องกับบิดามารดาหรือไม่ (%)

แผนภาพ 24 เมื่อคุณและบิดามารดามีความเห็นทางการเมืองไม่ตรงกัน ผลที่ตามมาคืออะไร (%)

ความคิดเห็นทางการเมือง มีผู้ตอบจำนวนมากถึง 18.6 เปอร์เซ็นต์ที่ “ไม่ให้คำตอบ” ในข้อนี้ และอีก 13.6 เปอร์เซ็นต์ตอบว่า “ไม่ทราบ” ซึ่งอาจเป็นเพราะคำถามนี้เป็นเรื่องอ่อนไหว นอกจากนี้ในกลุ่มของผู้ตอบที่ระบุว่า “อื่นๆ” ซึ่งมีอยู่ 4.7 เปอร์เซ็นต์ ยกตัวอย่างสิ่งที่เกิดตามมาในครอบครัว เช่น การลงโทษด้วยความเจ็บปวดหรือไม่พูดคุยด้วย หรือเลิกคุยกันในเรื่องการเมือง เป็นต้น

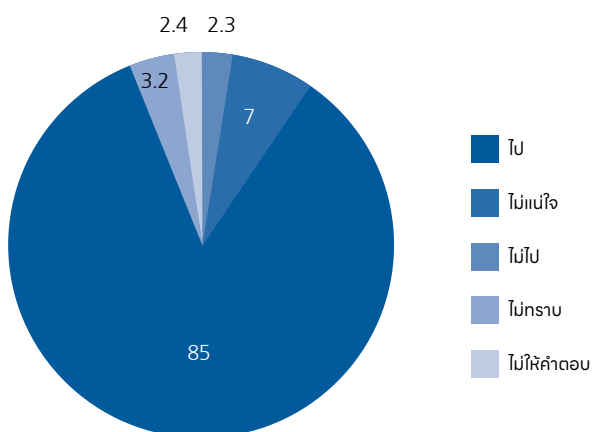
มีสามเรื่องหลักๆ ที่มักนำไปสู่ความเห็นต่างทางการเมืองระหว่างคนรุ่นใหม่กับบิดามารดา ได้แก่ มุมมองต่อพรรคการเมือง (14.8 เปอร์เซ็นต์) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (13 เปอร์เซ็นต์) และการชุมนุมประท้วง (9.2 เปอร์เซ็นต์) ส่วนประเด็นที่ตอบลดหลั่นลงมานั้น ได้แก่ สื่อ (5.7 เปอร์เซ็นต์) และทหาร (3.4 เปอร์เซ็นต์) น่าสังเกตว่า มี 12.9 เปอร์เซ็นต์ที่ตอบว่า “อื่นๆ” และ 41.1 เปอร์เซ็นต์เลือกที่จะไม่ตอบ (27.8 เปอร์เซ็นต์ไม่ตอบ และ 13.3 เปอร์เซ็นต์ไม่ทราบ) ตัวเลขนี้อาจบอกเป็นนัยถึงความเห็นต่างที่รุนแรงระหว่างคนรุ่นใหม่กับบิดามารดาที่ซ่อนอยู่แต่ไม่สะดวกใจที่จะเปิดเผย หรือไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำตอบได้

แผนภาพ 25 คุณกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกันมากที่สุดเรื่องใด (%)

การไปเลือกตั้งสมัยถัดไป

ในส่วนนี้จะพิจารณาคำตอบต่อประเด็นคำถามว่า “หากเกิดการเลือกตั้งระดับประเทศ และคุณมีสิทธิออกเสียง คุณจะไปเลือกตั้งหรือไม่” ซึ่งพบแนวโน้มในทางดีถึงการมีส่วนร่วมของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ ผู้ตอบมากถึง 85 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า จะไปเลือกตั้ง ซึ่งมากกว่าสัดส่วนผู้มีสิทธิทั้งหมดที่ออกไปเลือกตั้งในปี 2562 ซึ่งอยู่ที่

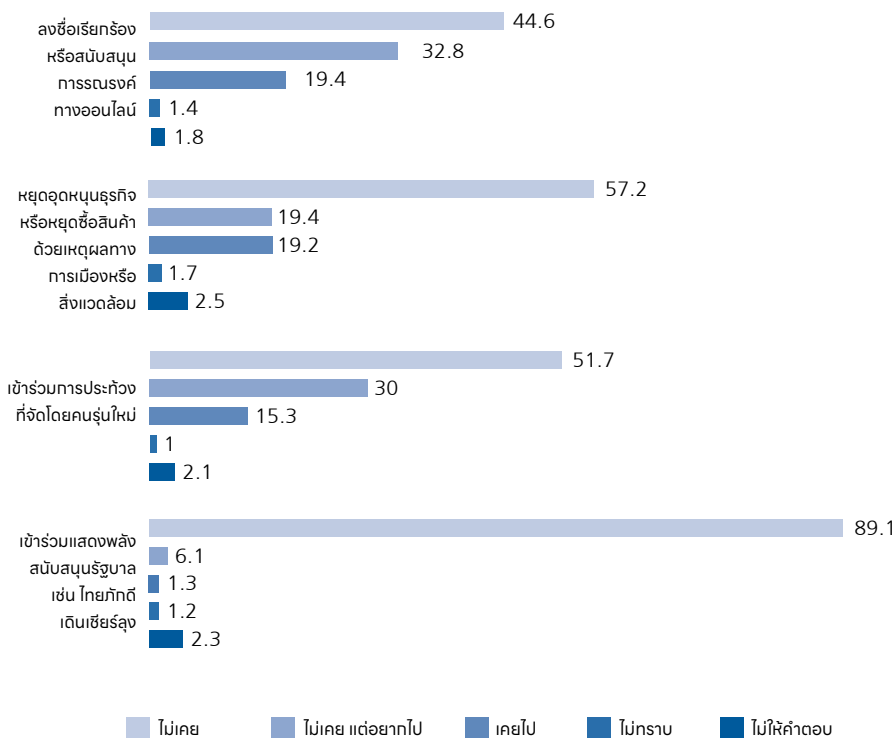

แผนภาพ 26 หากมีการเลือกตั้งระดับประเทศ และคุณมีสิทธิออกเสียง คุณจะไปเลือกตั้งหรือไม่ (%)

74.7 เปอร์เซ็นต์ มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 2.3 เปอร์เซ็นต์ที่จะไม่ไปเลือกตั้ง ขณะที่ 7 เปอร์เซ็นต์ตอบว่ายังไม่แน่ใจ แน่นอนว่าคำตอบที่ได้รับมาอาจไม่ตรงตามพฤติกรรมที่เป็นจริงของคนหนุ่มสาว แต่ก็แสดงถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอุดมคติ

การมีส่วนร่วมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่

ผู้ตอบหลายคนระบุว่าได้ร่วมกิจกรรมการเมืองในหลากหลายรูปแบบด้วยความสมัครใจ จากข้อมูลที่ได้รับมา พบว่า มีผู้ตอบ 19.4 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าได้ร่วมลงชื่อเรียกร้องทางการเมือง หรือสนับสนุนเรื่องร้องเรียนทางออนไลน์ 19.2 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าหยุดอดทนสินค้าด้วยเหตุผลทางการเมืองหรือสิ่งแวดล้อม 15.3 เปอร์เซ็นต์ไปร่วมประท้วงกับคนรุ่นใหม่ ส่วน 1.3 เปอร์เซ็นต์ไปร่วมแสดงออกสนับสนุนรัฐบาลชุดปัจจุบัน เช่น เครือข่ายไทยรักดี หรือเดินเชียร์ลุง เป็นต้น

แผนภาพ 27 มีหลายวิธีที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คุณเคยร่วม หรืออยากร่วมกิจกรรมการเมืองต่อไปนี้หรือไม่ (%)

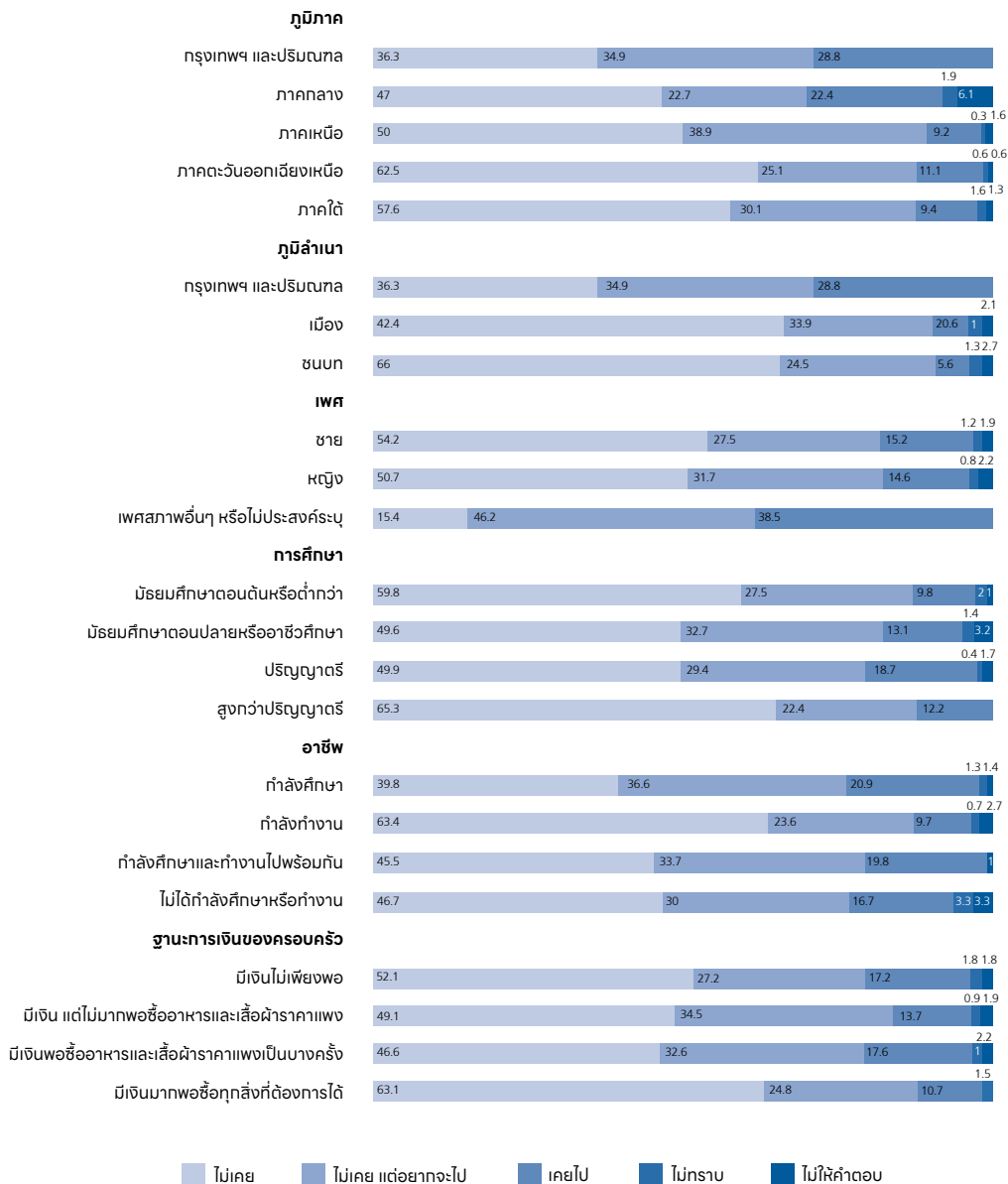
โดยทั่วไป คนหนุ่มสาวส่วนมากที่ตอบคำถามชุดนี้ ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่กล่าวถึงในแบบสำรวจนี้ ราวครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสำรวจ (51.3 เปอร์เซ็นต์) ระบุว่าได้แสดงออกทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ เช่น การออกความเห็นในสื่อสังคมออนไลน์หรือกระดานสนทนาสาธารณะ พูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นอย่างจริงจังกับเพื่อนฝูงและคนรู้จัก ร่วมถกเถียงอภิปรายในประเด็นต่างๆ บริจาคเงินสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ไปจนถึงการพยายามชักชวนคนอื่นๆ ให้ไปเลือกตั้ง หรือแม้แต่เคยเข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดงในอดีต เป็นต้น

น่าสนใจว่า แนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคตนั้นมีสัดส่วนสูงกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกหมวดหมู่ ตัวอย่างเช่น 32.8 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสำรวจ ต้องการลงชื่อแสดงออกทางการเมือง หรือสนับสนุนการรณรงค์ทางออนไลน์ และ 30 เปอร์เซ็นต์ต้องการเข้าร่วมการชุมนุมที่จัดโดยคนรุ่นใหม่

เมื่อคณะผู้วิจัยวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสำรวจต่อการชุมนุมทางการเมืองที่จัดโดยคนรุ่นใหม่ในช่วงปี 2563 ด้วยวิธีศึกษาแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (cross-tabulation analysis) พบว่า 28.8 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบจากกรุงเทพฯ ได้เข้าร่วมการชุมนุมดังกล่าว และ 34.9 เปอร์เซ็นต์ตอบว่า ไม่เคยเข้าร่วมมาก่อน แต่ก็อยากจะเข้าร่วม นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนและคนหนุ่มสาวในเขตเมืองเข้าร่วมการชุมนุมดังกล่าวมากกว่าคนหนุ่มสาวในเขตชนบทอย่างเห็นได้ชัด (20.6 เทียบกับ 5.6 เปอร์เซ็นต์)

ในแง่ของเพศนั้นพบว่า ผู้ตอบเพศชาย (15.2 เปอร์เซ็นต์) เข้าร่วมการชุมนุมมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (14.6 เปอร์เซ็นต์) แม้มีแนวโน้มว่าเพศหญิงจะเข้าร่วมมากกว่าในอนาคต (31.7 เทียบกับ 27.5 เปอร์เซ็นต์) ผู้ที่ระบุตนเป็นเพศสภาพอื่น มีสัดส่วนเข้าร่วมการชุมนุมสูงที่สุด (38.5 เปอร์เซ็นต์) แต่คนรุ่นใหม่ในกลุ่มนี้คิดเป็นเพียง 1.8 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบทั้งหมดเท่านั้น

มีผู้ตอบ 20.9 เปอร์เซ็นต์ที่ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและเคยไปชุมนุมประท้วงเทียบกับคนหนุ่มสาวในวัยทำงานซึ่งมีเพียง 9.7 เปอร์เซ็นต์ที่เคยร่วมชุมนุมประท้วงที่จัดโดยคนรุ่นใหม่ ส่วนผู้ตอบที่ทั้งกำลังศึกษาและทำงานหาเลี้ยงชีพไปด้วยนั้น ไปร่วมชุมนุมที่ 19.8 เปอร์เซ็นต์ และอีก 16.7 เปอร์เซ็นต์จากกลุ่มที่ได้ทั้งกำลังศึกษาหรือทำงาน ส่วนผู้ตอบที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าชุมนุมมากกว่าผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มอื่นๆ โดยตัวเลขอยู่ที่ 18.7 เปอร์เซ็นต์

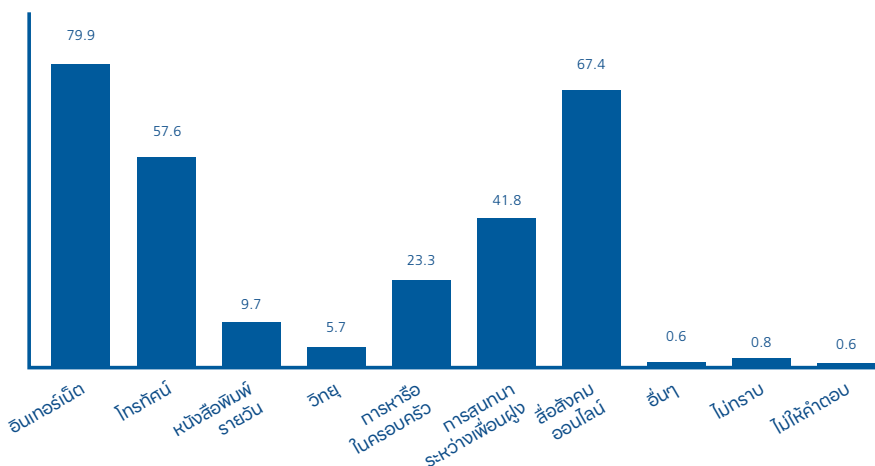
แผนภาพ 28 คุณเคยเข้าร่วมการประท้วง
ที่จัดโดยคนรุ่นใหม่ในช่วงที่ผ่านมาหรือไม่ (%)

เมื่อพิจารณาในแง่ฐานะการเงิน ผู้ตอบแบบสำรวจจากครอบครัวฐานะปานกลางและครอบครัวฐานะยากไร้เข้าร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ตอบจากครอบครัวที่ฐานะมั่งมี ในการชุมนุมทางการเมืองช่วงปี 2563–2564 กลุ่มผู้ตอบที่เข้าร่วมชุมนุมมากที่สุดได้แก่กลุ่มที่ระบุว่าครอบครัวของตน “มีเงินเพียงพอซื้อสินค้าและอาหารราคาแพงได้บางครั้ง” (17.6 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มดังกล่าว) ส่วนกลุ่มที่เข้าร่วมรองลงมาเป็นลำดับสอง มีสัดส่วนเข้าร่วมชุมนุมใกล้เคียงกับกลุ่มข้างต้นมาก ต่างกันเพียงแค่หลักทศนิยม (17.2 เทียบกับ 17.6 เปอร์เซ็นต์) คนกลุ่มนี้มาจากครอบครัวที่มีเงินไม่เพียงพอ ในขณะที่คนหนุ่มสาวจากครอบครัวที่มีเงินมากพอจะซื้อหาทุกอย่างที่ต้องการ เข้าร่วมการชุมนุมที่จัดโดยคนรุ่นใหม่บ่อยที่สุด (10.7 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบในกลุ่มดังกล่าว) และผู้ตอบจากกลุ่มรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำเข้าร่วมการชุมนุมที่ 13.7 เปอร์เซ็นต์

นอกจากนี้ ควรพิจารณาเพิ่มเติมในรายละเอียดอีกสามประเด็น ประเด็นแรก ผู้ตอบแบบสำรวจจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางมีระดับความสนใจทางการเมืองสูง (49.8 เปอร์เซ็นต์) และมีสัดส่วนเข้าร่วมชุมนุมการเมืองสูงเช่นเดียวกัน (17.6 เปอร์เซ็นต์) ประเด็นที่สอง ผู้ตอบจากครอบครัวที่ฐานะร่ำรวย สนใจการเมืองในระดับสูงรองลงมาจากกลุ่มแรก (48.1 เปอร์เซ็นต์) แต่เข้าร่วมการชุมนุมบ่อยที่สุด (10.7 เปอร์เซ็นต์) ประเด็นที่สาม ผู้ตอบแบบสำรวจจากกลุ่มที่มีรายได้ต่ำที่สุดนั้น มีความสนใจทางการเมืองต่ำที่สุด (44.4 เปอร์เซ็นต์) แต่กลับเข้าร่วมประท้วงทางการเมืองสูงที่สุดเป็นอันดับสอง (17.2 เปอร์เซ็นต์) ผู้ตอบจากครอบครัวที่ขัดสนเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ที่มีใช้การชุมนุมประท้วงอยู่ต่ำที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการร่วมลงชื่อเรียกร้องทางออนไลน์ หรือการร่วมมรณงค์ให้สาธารณชนตระหนักถึงปัญหาสังคมหรือประเด็นที่สำคัญ

การรับข้อมูลข่าวสารการเมือง

ช่องทางดิจิทัลได้กลายเป็นช่องทางหลักที่คนรุ่นใหม่ใช้รับข้อมูลข่าวสารการเมือง เข้ามาแทนที่โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อกายภาพแบบดั้งเดิม หากพิจารณาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและการใช้เวลาในโลกออนไลน์ของคนหนุ่มสาวในปัจจุบัน จึงไม่น่าแปลกใจที่มีผู้ตอบแบบสอบถามกว่า 79.9 เปอร์เซ็นต์รับข้อมูลข่าวสารการเมืองจากอินเทอร์เน็ต และอีก 67.4 เปอร์เซ็นต์รับจากสื่อสังคมออนไลน์

แผนภาพ 29 คุณติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางใดเป็นหลัก (%)

สำหรับผู้ตอบ 57.6 เปอร์เซ็นต์ โทรศัพท์ยังเป็นแหล่งรับข้อมูลข่าวสารสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองและกิจกรรมการเมือง แต่ดูเหมือนจะเป็นแค่ส่วนเสริม ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ แม้มีข้อครหาว่าโทรศัพท์ในประเทศไทยถูกรัฐกำกับควบคุมอย่างเข้มงวด แต่ก็ยังเป็นช่องทางที่ไม่อาจตัดทิ้งได้ด้วย โทรศัพท์ยังเป็นแหล่งบันเทิงที่สำคัญ รวมถึงมีละครไทยที่เป็นที่นิยมอีกด้วย

การสนทนากับเพื่อนฝูงและการพูดคุยในครอบครัวยังเป็นอีกช่องทางที่คนรุ่นใหม่ใช้รับข่าวสารการเมือง (41.8 และ 23.3 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ) ส่วนวิทยุนั้นมีความสำคัญน้อยมาก มีเพียงแค่ 5.7 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่หนังสือพิมพ์รายวันจะอยู่ที่ 9.7 เปอร์เซ็นต์ (คำถามข้อนี้ ผู้ตอบเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อสรุป

- ราวครึ่งหนึ่งของคนรุ่นใหม่ที่ตอบแบบสำรวจ สนใจเหตุการณ์การเมืองในประเทศไทย
- ผู้ตอบที่สนใจเหตุการณ์การเมืองโลกและอาเซียนยังมีอยู่น้อย
- ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและฐานะร่ำรวยสนใจการเมืองมากที่สุด
- โดยทั่วไป ผู้ตอบจากเขตเมืองสนใจการเมืองมากกว่าผู้ตอบจากเขตพื้นที่ชนบท

- ผู้ตอบที่เป็นเพศหญิงสนใจการเมืองมากกว่าเพศชาย ผู้ตอบที่เป็นเพศสภาพอื่นสนใจการเมืองมากที่สุด
- คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ในการศึกษานี้ มีความเห็นทางการเมืองสอดคล้องกับบิดามารดาในระดับที่ “มาก” และ “เป็นบางส่วน”
- มีเพียง 10.1 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบที่มีมุมมองทางการเมืองขัดแย้งสวนทางกับบิดามารดา
- ผู้ตอบที่มีระดับการศึกษาสูงและมีฐานะดี มีแนวโน้มจะมีมุมมองทางการเมืองคล้ายคลึงกับบิดามารดา
- เมื่อเกิดความเห็นต่างทางการเมืองในครอบครัว คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ส่วนมากเลือกที่จะยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
- ผู้ตอบบางส่วนถูกไล่ออกจากบ้านเพราะมีความเห็นทางการเมืองขัดกับบิดามารดา (0.4 เปอร์เซ็นต์)
- สามเรื่องหลักที่ผู้ตอบกับบิดามารดามีความเห็นทางการเมืองไม่เหมือนกัน ได้แก่ พรรคการเมือง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการชุมนุมประท้วง อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบ 41.1 เปอร์เซ็นต์มิได้ให้คำตอบ หรือไม่รู้ว่าต้องตอบอย่างไร
- ผู้ตอบแบบสำรวจ 85 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ตั้งใจจะไปเลือกตั้งสมัยหน้า
- เยาวชนคนรุ่นใหม่จากครอบครัวฐานะปานกลาง สนใจและเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุดเมื่อเทียบกับคนหนุ่มสาวในกลุ่มอื่นๆ
- คนรุ่นใหม่และเยาวชนจากครอบครัวที่ฐานะร่ำรวยที่สุด สนใจการเมืองเป็นอันดับสองเมื่อเรียงลำดับตามฐานะ แต่เข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองน้อยที่สุด
- คนรุ่นใหม่จากครอบครัวที่ฐานะยากจน มีระดับความสนใจทางการเมืองต่ำที่สุด แต่เข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองสูงเป็นอันดับสอง อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้ร่วมกิจกรรมการเมืองรูปแบบอื่นๆ ต่ำที่สุด เช่น การลงชื่อเรียกร้องทางออนไลน์ การรณรงค์ให้สาธารณชนตระหนักรู้
- ผู้ตอบแบบสำรวจระบุว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารการเมืองจากอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นแหล่งรับข้อมูลข่าวสารด้านเหตุการณ์บ้านเมืองและกิจกรรมการเมือง

9

ความไว้วางใจ และค่านิยม เกี่ยวกับการเมือง

ค่านิยมทางการเมือง (political value) ในที่นี้หมายถึงภาพแทนในความคิด ซึ่งสะท้อนไปยังเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาในทางการเมือง “ค่านิยม” หรือที่บางครั้งเรียกว่า “คุณค่า” ทำหน้าที่เป็นเครื่องชี้ทางอัตลักษณ์ ทัศนคติ ท่าที ตลอดจนจุดยืน การเมืองและความโน้มเอียงที่เกี่ยวข้อง ค่านิยมทางการเมืองสามารถผลักดันและส่งอิทธิพลต่อการคิดและการตัดสินใจของผู้อื่นในทางการเมือง ตัวอย่างเช่น ประชาชนมีแนวโน้มเลือกพรรคการเมืองที่ให้คำมั่นว่าจะพัฒนาประเทศในทิศทางที่สอดคล้องกับความเชื่อของตน และจะเลือกคนที่นำเสนอคุณค่าที่สำคัญกับพวกเขา

ปรากฏการณ์หนึ่งที่พบทั่วโลกคือ คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่มักถูกกีดกันออกจากการเมืองกระแสหลัก และยังมีหลักฐานหนักแน่นที่ชี้ว่า ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ และผู้ที่ขาดการเข้าถึงการศึกษานั้นรู้สึกว่าคุณค่าตนมิได้เป็นส่วนหนึ่ง ไร้อำนาจ และไม่ไว้วางใจสถาบันการเมืองที่เป็นทางการ ความเชื่อมั่นศรัทธาสถาบันการเมืองที่เสื่อมถอยลง จะบั่นทอนประชาธิปไตยตามไปด้วย

ภายใต้บริบทดังกล่าว ส่วนสุดท้ายของงานวิจัยนี้จึงมุ่งทำความเข้าใจทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อนักการเมืองและสถาบันการเมืองในประเทศไทย ตลอดจนสำรวจค่านิยมทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมืองของคนหนุ่มสาวชาวไทย

ความไว้วางใจในสถาบันการเมืองและสถาบันสาธารณะ

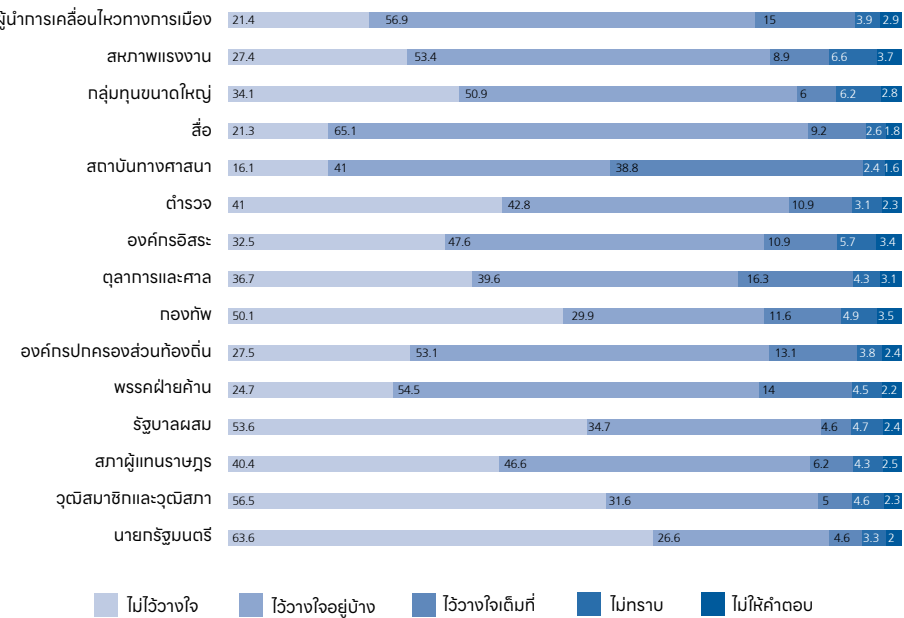
คำว่า “ความไว้วางใจ” (trust) เป็นคำที่มีความละเอียดอ่อนและขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านเวลาและบริบทเฉพาะอยู่ไม่น้อย เช่น ประชาชนอาจไว้วางใจให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินในช่วงเกิดสงครามหรือความไม่สงบทางการเมือง แต่ไม่ไว้วางใจเมื่อขยายเวลาพระราชกำหนดฉุกเฉินในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์การระบาดของโรค ความไว้วางใจและความคาดหวังที่ประชาชนรู้สึกจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้คนในสังคม รวมถึงการให้ความร่วมมือพร้อมปฏิบัติตาม ความไว้วางใจทางการเมืองนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงพลเมืองกับรัฐไว้ด้วยกัน เนื่องจากการตัดสินใจของประชาชนที่จะเชื่อในรัฐบาลและภาครัฐเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาเสถียรภาพและประสิทธิภาพของสังคม หากความไว้วางใจสูญสลายไป การแก้ปัญหาต่างๆ จะเป็นไปได้ยากขึ้น และอาจเกิดพฤติกรรมไม่ให้ความร่วมมือหรือแม้แต่เป็นปฏิปักษ์ขึ้นมาได้

ความไว้วางใจทางการเมืองในงานศึกษาชิ้นนี้ หมายถึงความเชื่อมั่นที่คนรุ่นใหม่มีต่อสถาบันต่างๆ และหน่วยงานสาธารณะ ตลอดจนความเชื่อถือที่มี

ต่อบุคลากรและผู้นำทางการเมือง ทั้งในแง่ความน่าไว้วางใจ ความเชื่อถือได้ ความสามารถ และความซื่อสัตย์

แม้ว่าในสังคมปัจจุบัน บรรยากาศความไม่ไว้วางใจทางการเมืองจะกลายเป็นเรื่องปกติในสังคมประชาธิปไตยที่ปักหลักแล้วตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา¹ แต่การประเมินสถาบันการเมืองและสถาบันสาธารณะที่ออกมาในทางลบอย่างท่วมท้นจากการสำรวจครั้งนี้ก็นับเป็นเรื่องที่น่ากังวลอย่างยิ่ง

จากแผนภาพ จะเห็นได้ว่าไม่มีสถาบันใดได้รับความไว้วางใจจากคนรุ่นใหม่เกินครึ่งหนึ่งเลย น่าสังเกตว่า นอกเหนือจากองค์กรทางศาสนาแล้ว คำตอบว่า “ไม่ไว้วางใจ” มีสัดส่วนสูงกว่าคำตอบว่า “ไว้วางใจเต็มที่” ในทุกกรณี

แผนภาพ 30 คุณไว้วางใจองค์กรต่อไปนี้เพียงใด (%)

¹ Eri Betsou (2019). Political Distrust and Its Discontents: Exploring the Meaning, Expression and Significance of Political Distrust. Societies, Vol. 9, No. 4. <https://doi.org/10.3390/soc9040072>.

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญที่สุดทางการเมืองการปกครอง ได้แก่ นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลผสม (มีผู้ไว้วางใจอย่างละ 4.6 เปอร์เซ็นต์) วุฒิสมาชิก (5 เปอร์เซ็นต์) และสภาผู้แทนราษฎร (6.2 เปอร์เซ็นต์) กลับมีระดับความไว้วางใจอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด นอกจากนี้ ไม่เพียงแต่คำตอบ “ไว้วางใจเต็มที่” ที่น้อยมากแล้ว ผู้ตอบยังระบุว่า “ไม่ไว้วางใจเลย” ในหัวข้อนายกรัฐมนตรี (63.6 เปอร์เซ็นต์) วุฒิสภา (56.5 เปอร์เซ็นต์) รัฐบาลผสม (53.6 เปอร์เซ็นต์) และกองทัพ (50.1 เปอร์เซ็นต์) ในสัดส่วนที่สูงมากอีกด้วย

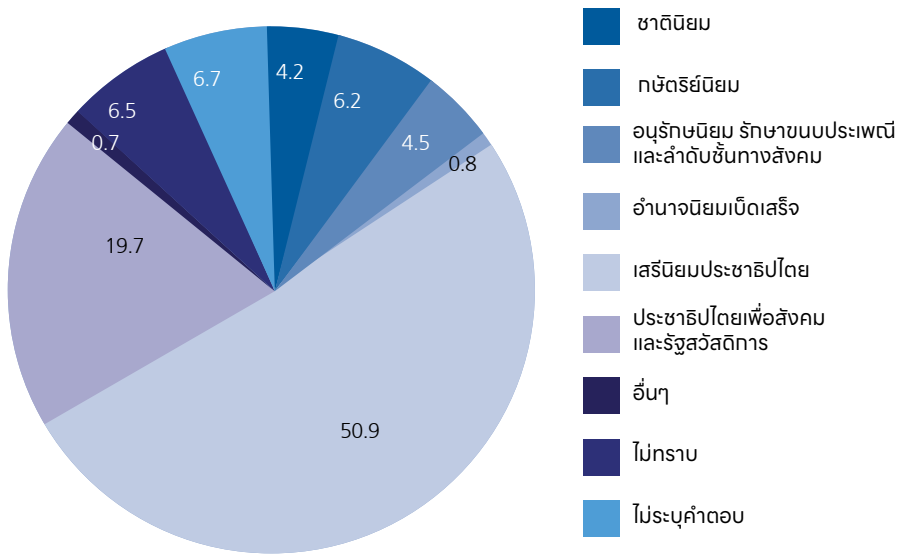
สถาบันอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรอิสระ (10.9 เปอร์เซ็นต์) ตำรวจ (10.9 เปอร์เซ็นต์) สื่อ (9.2 เปอร์เซ็นต์) สหภาพแรงงาน (8.9 เปอร์เซ็นต์) กลุ่มทุนขนาดใหญ่ (6 เปอร์เซ็นต์) ก็ไม่ได้รับคะแนนไว้วางใจเต็มที่จากผู้ตอบสักเท่าไร ส่วนสถาบันที่ผู้ตอบเชื่อมั่นอยู่บ้าง ได้แก่ สื่อ (65.1 เปอร์เซ็นต์) ผู้นำการชุมนุม (56.9 เปอร์เซ็นต์) ฝ่ายค้าน (54.5 เปอร์เซ็นต์) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (53.1 เปอร์เซ็นต์) สหภาพแรงงาน (53.4 เปอร์เซ็นต์) กลุ่มทุนขนาดใหญ่ (50.9 เปอร์เซ็นต์) ผู้ตอบให้เหตุผลรองรับแตกต่างกันไป เช่น คนหนุ่มสาวกล่าวว่าตนเชื่อในสื่อ เนื่องจากมีสำนักข่าวและผู้ผลิตสื่อจำนวนมากให้เลือก กลุ่มทุนขนาดใหญ่ได้รับความไว้วางใจจากความน่าเชื่อถือและความสามารถ ขณะที่ผู้นำการชุมนุมนั้นกลัวหาญไม่เกรงกลัวและพรรคฝ่ายค้านได้รับคำชื่นชมจากการตรวจสอบและคานอำนาจรัฐบาล เป็นต้น

ขณะที่สหภาพแรงงานในประเทศไทยมีภาพลักษณ์ว่าอ่อนแอและมีแต่ในโรงงาน บทบาทด้านการเมืองยังจำกัดอยู่มาก แต่มีแรงงานและผู้นำบางคนที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของเยาวชนในรูปแบบปัจเจก

ความโน้มเอียงทางการเมือง

ในส่วนนี้จะพิจารณาค่านิยมส่วนบุคคลในมิติความโน้มเอียงทางการเมืองของคนหนุ่มสาว งานศึกษาชิ้นนี้นิยามความโน้มเอียงทางการเมือง (political orientation) ว่าเป็นการแสดงออกถึงค่านิยมในรูปของชุดความเชื่อบนช่วงความเชื่อทางการเมือง ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นอัตลักษณ์ตัวตนในด้านการเมืองของแต่ละปัจเจกบุคคล

ด้วยคาดว่าจะมีคนหนุ่มสาวจำนวนมากที่อธิบายความโน้มเอียงทางการเมืองของตนออกมาไม่ถูก ผู้ทำการสัมภาษณ์จึงใช้บัตรคำเพื่ออธิบายความหมายของมุมมองทางการเมืองแต่ละประเภทในระหว่างสัมภาษณ์

แผนภาพ 31 คุณมีความเชื่อทางการเมืองแบบใด (%)

กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบระบุว่าเชื่อในเสรีนิยมประชาธิปไตย (50.9 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือประชาธิปไตยเพื่อสังคม (social democracy) และรัฐสวัสดิการ (19.7 เปอร์เซ็นต์) เมื่อนำผู้ที่มีความคิดประชาธิปไตยทั้งสองกลุ่มมารวมกัน จะคิดเป็นสัดส่วนมากถึง 70.6 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าเป็นภาพที่น่าสนใจ เมื่อเทียบกับผู้ยึดถือแนวคิดอื่นๆ ซึ่งคิดเป็นเพียง 15.7 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ ผู้ที่มีความคิดในลักษณะจารีตนิยมแบบต่างๆ สามารถจำแนกออกเป็นกษัตริย์นิยม (6.2 เปอร์เซ็นต์) อนุรักษ์นิยมโดยรักษารัฐธรรมนูญและช่วงชั้นทางสังคม (4.5 เปอร์เซ็นต์) ชาตินิยม (4.2 เปอร์เซ็นต์) และอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จ (0.8 เปอร์เซ็นต์) อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบ 13.2 เปอร์เซ็นต์มิได้ให้คำตอบที่ชัดเจน มีทั้งที่ไม่ระบุคำตอบเลย (6.7 เปอร์เซ็นต์) และไม่ทราบว่าควรตอบอะไร (6.5 เปอร์เซ็นต์) เมื่อถูกถามเกี่ยวกับความเชื่อทางการเมืองของตน

น่าสนใจว่าผู้ตอบที่เชื่อในอนุรักษ์นิยมและจารีตนิยมมักระบุว่า ตนเองสนับสนุนแนวคิดกษัตริย์นิยม ขณะที่แนวทางแบบอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จมีผู้สนับสนุนน้อยที่สุดในการสำรวจครั้งนี้

เป็นไปได้ว่า ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ไปในทางเสรีนิยมของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันนั้นเกิดจากการเข้าถึงและได้รับอิทธิพลจากสื่อสังคมออนไลน์และโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการกระทบกันกับชุดความเชื่อทางการเมืองที่มีมาก่อนหน้าของคนในรุ่นก่อน ปรากฏการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในเชิงประชาธิปไตยที่กำลังเติบโตในสังคมไทย

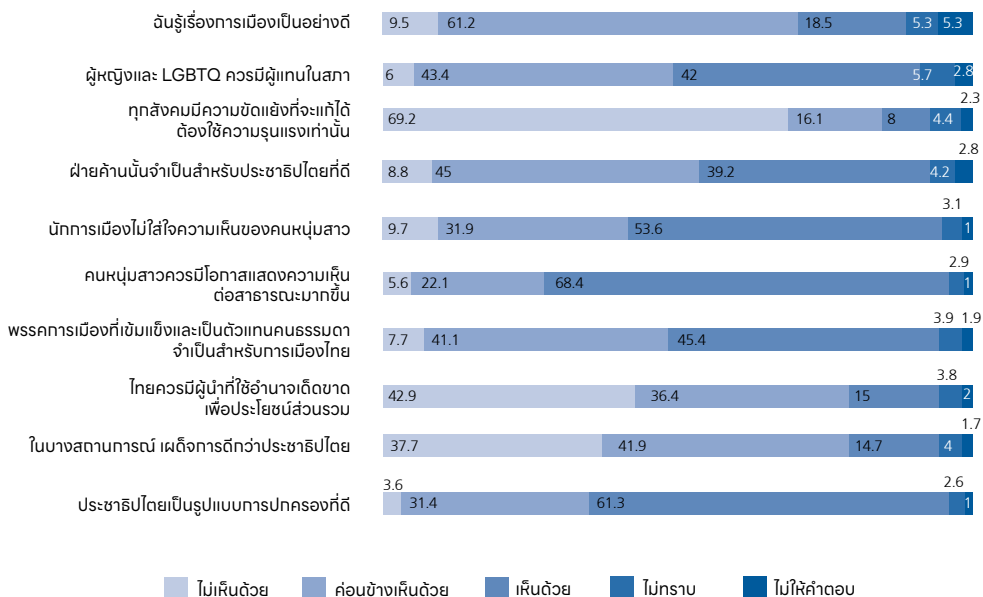
ความคิดเห็นทางการเมือง

เมื่อถามคนรุ่นใหม่ว่า ข้อความใดที่คุณเห็นด้วยมากที่สุด ผู้ตอบจำนวนมากระบุว่า “คนหนุ่มสาวควรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะมากขึ้น” นี่แสดงว่าคนหนุ่มสาวอยากเผยแพร่แนวคิด มุมมอง และความเชื่อของตน ทั้งยังต้องการได้เป็นที่รับฟังและยอมรับ ข้อความนี้ยังเชื่อมโยงกับคำตอบของผู้ตอบ 53.6 เปอร์เซ็นต์ที่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “นักการเมืองไม่ใส่ใจความเห็นของคนหนุ่มสาว” กล่าวให้เจาะจงคือ คนรุ่นใหม่ในประเทศไทยรู้สึกได้ว่า ในเวทีการเมืองมิได้มีเสียงของคนรุ่นใหม่มากนัก แม้พวกเขาจะกังขาเกี่ยวกับกลไกการเมืองที่มีอยู่ แต่ก็ยังต้องการให้เสียงของตนถูกสะท้อนผ่านทางพรรคการเมือง (โปรดพิจารณาข้อค้นพบที่เกี่ยวกับพรรคที่เป็นตัวแทนปากเสียงของผู้คนในส่วนถัดๆ ไป)

ในแง่ของความเข้าใจทางการเมืองนั้น 18.5 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบระบุว่า “มีความรู้เรื่องการเมืองเป็นอย่างดี” ในขณะที่ 61.2 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า พวกเขาไม่มีความรู้เรื่องการเมืองอย่างบ้าง

คนรุ่นใหม่และเยาวชนไทยได้ผ่านรัฐประหารมาแล้วสองวาระรอบ เสียรัฐธรรมนูญไปแล้วสองฉบับ รวมถึงได้เห็นความไม่สงบทางการเมืองมาหลายครั้ง และเติบโตขึ้นมาในสังคมไทยที่มีการแบ่งขั้วทางการเมืองอย่างบาดลึก คณะผู้วิจัยมองว่า ประสบการณ์ของคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่พบเห็นการทุจริตมิชอบในทางการเมืองและการเลือกตั้ง รวมถึงผู้นำเผด็จการ ทำให้คนรุ่นใหม่ตระหนักว่า ประชาธิปไตยย่อมดีกว่าเผด็จการ ซึ่งสะท้อนออกมาในคำตอบที่มีผู้ตอบมากถึง 61.3 เปอร์เซ็นต์เห็นด้วยว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดี ในขณะที่ 37.7 เปอร์เซ็นต์ปฏิเสธการเมืองในรูปแบบเผด็จการ หรืออีกนัยหนึ่ง มีผู้ตอบเพียง 14.7 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เห็นว่า ในบางสถานการณ์ เผด็จการอาจดีกว่าประชาธิปไตย

น่าสังเกตว่า ความคาดหวังทางการเมืองของคนหนุ่มสาวเชื่อมโยงกับพรรคการเมือง มีผู้ตอบ 45.4 เปอร์เซ็นต์เห็นด้วย และ 41.1 เปอร์เซ็นต์ค่อนข้าง

แผนภาพ 32 คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากเพียงใด (%)

เห็นด้วยว่า ตอนนี้ไทยต้องการพรรคการเมืองเข้มแข็งที่เป็นตัวแทนเสียงของคนทั่วไปได้ ความเห็นนี้น่าสนใจเมื่อเทียบกับความเห็นในทางลบต่อพรรคการเมืองที่แผ่ขยายไปทั่วคนรุ่นก่อนๆ ในระยะที่ผ่านมา หากจะมองอีกมุมหนึ่ง แม้ผู้ตอบมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ (45.4 บวกกับ 41.1 เปอร์เซ็นต์) ฝากความหวังไว้ว่าพรรคการเมืองที่เข้มแข็งจะเป็นผู้แทนเสียงของประชาชน แต่คนหนุ่มสาวก็มีได้บูชาผู้นำทางการเมืองใดๆ ที่ใช้อำนาจเกินเหมาะสม แม้แต่ที่ใช้อำนาจประโยชน์ส่วนรวมก็ตามที่มีเพียง 15 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เห็นด้วยกับข้อความว่า “ไทยควรมีผู้นำที่ใช้อำนาจเด็ดขาดเพื่อประโยชน์ส่วนรวม” ขณะที่คนในกลุ่มใหญ่ที่สุด หรือมากถึง 42.9 เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

อย่างไรก็ดี จำเป็นต้องวิเคราะห์อย่างระมัดระวังเพื่อทำความเข้าใจในส่วนที่ดูจะแย้งกันในการคิดเห็นของคนหนุ่มสาว เช่น พวกเขาต้องการพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง แต่ก็ไม่อยากได้ผู้นำที่เข้มแข็ง ในแง่หนึ่ง ผลลัพธ์ที่ได้ออกมานี้สะท้อนมุมมองของคนรุ่นใหม่ไทยที่เริ่มตั้งคำถามและไม่ไว้วางใจนักการเมือง (ทั้งที่มาจาก

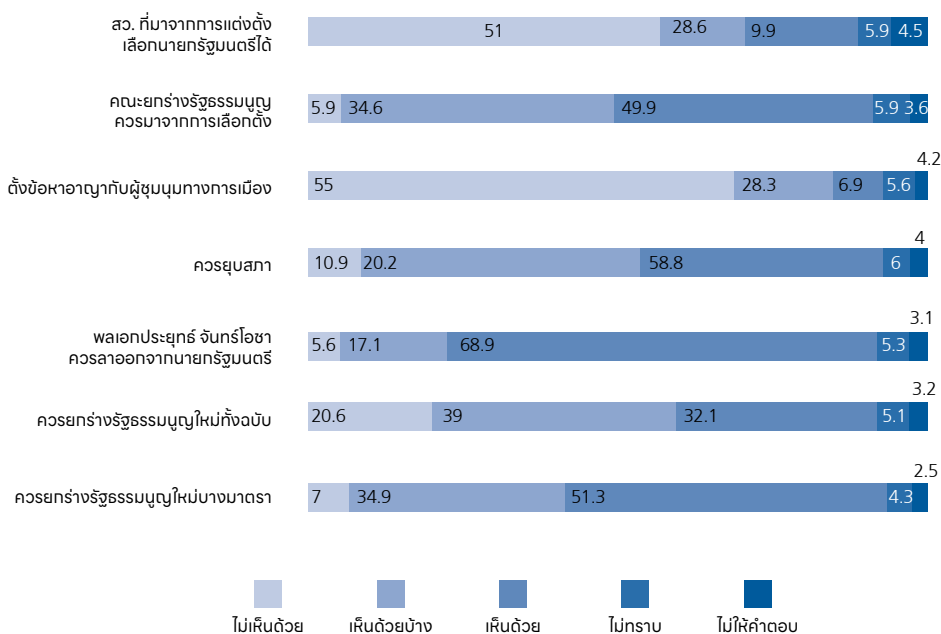
การเลือกตั้งและมีได้มาจากการเลือกตั้ง) โดยเลือกที่จะฝากความหวังและความเชื่อมั่นกับพรรคการเมือง และหวังว่าระบบพรรคการเมืองที่เข้มแข็งจะปกป้องประโยชน์ของประชาชน แนวคิดนี้มีได้ขัดกับความต้องการประชาธิปไตยแต่อย่างใด นอกจากนี้ คนรุ่นใหม่ของไทยยังตระหนักว่า ผู้นำที่ใช้อำนาจเด็ดขาดไม่ใช่ผู้นำที่จะเชื่อถือไว้วางใจได้ ความเชื่อเช่นนี้พ้องไปกับความคิดที่ว่า การจะมีประชาธิปไตยที่แข็งแรง จำเป็นต้องมีพรรคฝ่ายค้าน มีผู้ตอบที่เห็นด้วย 39.2 เปอร์เซ็นต์ และค่อนข้างเห็นด้วย 45 เปอร์เซ็นต์ ว่าฝ่ายค้านหรือฝ่ายตรงข้ามนั้นเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อประชาธิปไตยที่ดี การคานอำนาจกันในระบบการเมืองนั้นช่วยป้องกันมิให้บุคคลใดหรือกลุ่มคนใดมีอำนาจเบ็ดเสร็จในระบบ ผลการสำรวจได้แสดงให้เห็นว่า คนรุ่นใหม่ไทยส่วนใหญ่ไว้วางใจพรรคฝ่ายค้านมากกว่ารัฐบาลผสม (14 เทียบกับ 4.6 เปอร์เซ็นต์) โดยภาพรวมอาจสรุปได้ว่า ความไม่พอใจในผู้นำเผด็จการในช่วงที่ผ่านมา นั้น ได้ก่อให้เกิดเป็นความตระหนักในประชาธิปไตยในหมู่เยาวชนและคนรุ่นใหม่

ในแง่ของความเท่าเทียมทางเพศนั้น เริ่มมีการยอมรับสตรีและผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย แต่ในอีกด้านหนึ่ง หลายคนยังถูกเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเอง ระบบการศึกษา ที่ทำงาน สื่อ ไปจนถึงระบบกฎหมาย ผู้ตอบราว 42 เปอร์เซ็นต์เห็นด้วยกับข้อความว่า ผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศควรมีตัวแทนในสภามากกว่าที่เป็นอยู่ และอีก 43.4 เปอร์เซ็นต์กล่าวว่าค่อนข้างเห็นด้วย

มีผู้ตอบส่วนน้อย หรือเพียง 8 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ทุกสังคมมีความขัดแย้งที่แก้ได้ด้วยความรุนแรงเท่านั้น ในขณะที่อีก 69.2 เปอร์เซ็นต์ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในทางดีของคนหนุ่มสาวที่สนับสนุนแนวทางสันติวิธี สอดคล้องกับผลสำรวจในส่วนก่อนหน้านี้ที่ระบุว่า 55.6 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบรู้สึกกังวลและหวาดกลัวต่อการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางการเมือง

จุดยืนต่อทิศทางการเมืองปัจจุบัน

ผลสำรวจแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบมากถึง 47.8 เปอร์เซ็นต์สนใจสถานการณ์การเมืองอย่างจริงจัง แสดงถึงภาพจุดยืนของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเหตุการณ์การเมืองในปัจจุบันอย่างชัดเจน ผู้ตอบ 68.9 เปอร์เซ็นต์มีความเห็นว่า พลเอกประยุทธ์

แผนภาพ 33 คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากเพียงใด (%)

จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ควรลาออกจากตำแหน่ง และอีก 58.8 เปอร์เซ็นต์เห็นว่าควรรยุบสภา

นอกจากนี้ มีผู้ตอบเพียง 6.9 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เห็นด้วยกับการดำเนินคดีอาญากับผู้เคลื่อนไหวทางการเมือง การดำเนินการทางกฎหมายที่ไม่ชอบธรรมเช่นนี้ มีผู้ไม่เห็นด้วยมากที่สุดถึง 55 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ คนรุ่นใหม่ที่ยึดหลักการประชาธิปไตยนั้นมีถึง 51 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ให้อำนาจพิเศษกับวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรี ทั้งในสมัยการเลือกตั้งปี 2562 และอย่างน้อยอีกหนึ่งสมัยกับการเลือกตั้งครั้งหน้า

มาตรา 272 ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ระบุว่า ในระยะห้าปีแรกตั้งแต่วันที่ มีรัฐสภาชุดแรก ไม่เพียงแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 500 คนที่มาจากการเลือกตั้งจะเป็นผู้เลือกนายกรัฐมนตรี แต่ยังมีสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้งอีก 250 คนที่ร่วมลงคะแนนด้วย ซึ่งหลังการเลือกตั้งในเดือนมีนาคม 2562 สมาชิกวุฒิสภาทั้ง 250 คนได้เลือกพลเอกประยุทธ์ขึ้นเป็นผู้นำรัฐบาลผสม โดยมีพรรคพลังประชารัฐ

เป็นแกนนำ² ซึ่งในส่วนนี้ไม่ได้มีแค่เพียงเสียงจากคนรุ่นใหม่เท่านั้น แต่ยังมีเสียงเรียกร้องจากสาธารณชนด้วย ที่ต้องการถอดถอนอำนาจพิเศษของสมาชิกวุฒิสภาที่สามารถเลือกนายกรัฐมนตรีได้ เนื่องด้วยมีความกังวลอย่างยิ่งว่า เสียงของประชาชนจากผู้แทนในสภานั้นจะถูกกลดทอนลงไป เนื่องจากวุฒิสมาชิกถูกแต่งตั้งมาจากรัฐบาลทหารและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้การนำของพลเอกประยุทธ์

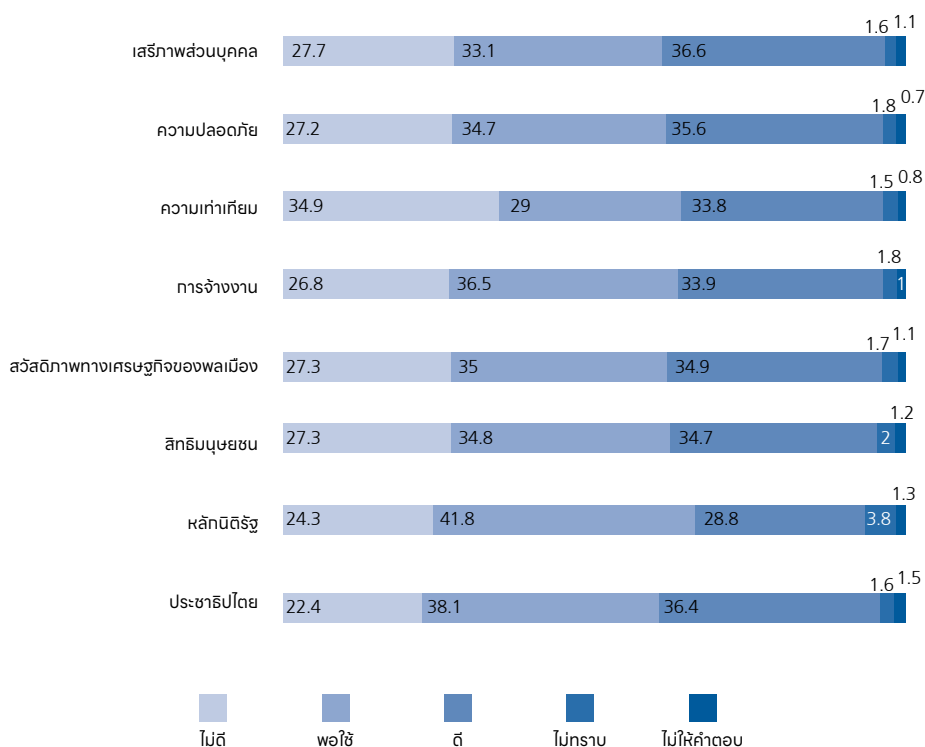
นอกเหนือจากความต้องการให้ปิดสวิตช์วุฒิสภาที่มีอำนาจเลือกนายกรัฐมนตรี ยังมีผู้ตอบมากถึง 51.3 เปอร์เซ็นต์ที่เห็นด้วยกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ในบางมาตรา และมีผู้ตอบอีก 34.9 เปอร์เซ็นต์ที่ค่อนข้างเห็นด้วย ซึ่งเป็นภาพที่ขัดกับการเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ มีเพียง 32.1 เปอร์เซ็นต์ที่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยพอๆ กันที่ 20.6 เปอร์เซ็นต์ ผู้ตอบ 49.9 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ตนเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ควรมาจากคณะร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ค่านิยมทางการเมือง

การศึกษาชุดนี้ต้องการทราบถึงมุมมองของผู้ตอบที่เป็นคนรุ่นใหม่และเยาวชนว่า การเมืองของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาได้แสดงออกถึงธรรมาภิบาล ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ หลักนิติรัฐ และประชาธิปไตยมากเพียงใด เมื่อทำการประเมินว่าประเทศไทยสนับสนุนค่านิยมเหล่านี้ได้ดีเพียงใด ผลออกมาอยู่ในรูปที่ผสมปนเปและอยู่ในขั้นกลางๆ มีผู้ตอบราว 30 เปอร์เซ็นต์มองว่าประเด็นหลักการสำคัญของสังคมประชาธิปไตย ได้แก่ เสรีภาพ ความปลอดภัย ความเท่าเทียม การมีงานทำ สวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ สิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐ และประชาธิปไตย มิได้ถูกพิทักษ์รักษาไว้ในประเทศไทยเท่าไรนัก คำตอบที่คนหนุ่มสาวให้ไว้ในการประเมินค่านิยมแต่ละเรื่องนั้นแทบไม่แตกต่างกันและยากที่จะสังเกตให้เห็นได้ชัด

มีอยู่สองเรื่องที่ได้รับการประเมินในทางลบมากที่สุด ได้แก่ ความเท่าเทียมและหลักนิติรัฐ ความเท่าเทียมเป็นค่านิยมเดียวที่ได้คะแนนในทางลบมากกว่าทางบวก (34.9 เทียบกับ 33.8 เปอร์เซ็นต์) และมีผู้ตอบเพียง 28.8 เปอร์เซ็นต์ที่คิดว่าหลักนิติรัฐในไทยนั้นดีอยู่แล้ว ซึ่งนับเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด ในแง่หนึ่ง ผลสำรวจนี้

² Eri Betsou (2019). Political Distrust and Its Discontents: Exploring the Meaning, Expression and Significance of Political Distrust. Societies, Vol. 9, No. 4. <https://doi.org/10.3390/soc9040072>.

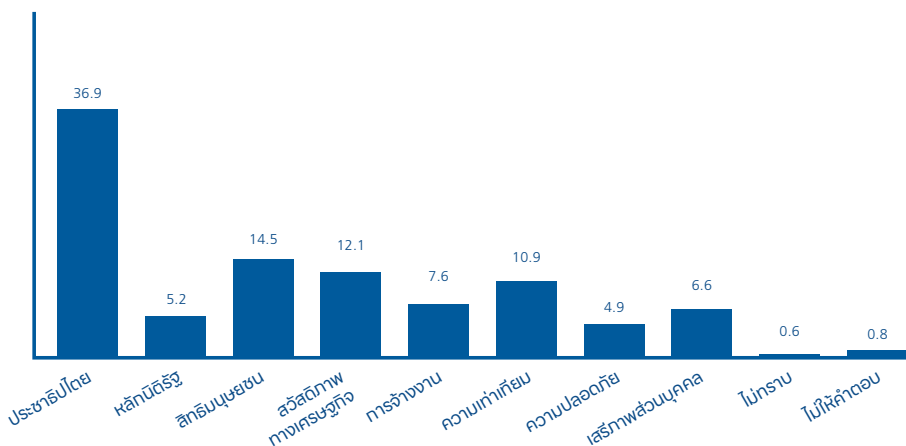

แผนภาพ 34 ในทัศนะของคุณ ค่านิยมเหล่านี้ในประเทศไทย อยู่ในสถานะดีหรือไม่อย่างไร (%)

มิได้ขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงในประเทศไทย ซึ่งเจ้าพนักงานรัฐมักไม่ต้องรับโทษหนักเมื่อกระทำผิด หรือเรื่องการกระจายวัคซีนโควิด-19 อย่างเป็นธรรม การจัดการอุทกภัย ก็แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมและการปฏิบัติอย่างไม่เท่ากัน หัวข้อความเท่าเทียมนั้นถูกประเมินไว้อย่างต่ำที่สุด ส่วนหัวข้อประชาธิปไตยถูกประเมินออกมาดีที่สุดในเมื่อเทียบกับหัวข้ออื่นๆ ที่ทำการสำรวจ

จากการสอบถาม ค่านิยมที่สำคัญต่อผู้ตอบที่สูงสุดมีอยู่ด้วยกันสามเรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ โดยประชาธิปไตยได้รับความสำคัญที่สุด (36.9 เปอร์เซ็นต์)

จากการจัดอันดับค่านิยมข้างต้น ทำให้เข้าใจโครงสร้างและการจัดลำดับความกังวล ตลอดจนเป้าหมายใหญ่ของชนรุ่นใหม่ต่อประเด็นทางการเมือง รวมถึง

แผนภาพ 35 ให้คุณเลือกค่านิยมสามเรื่องที่สำคัญกับคุณที่สุด (%)

เจตคติและความคาดหวัง ข้อมูลจากการสำรวจได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในประชาธิปไตยอย่างเข้มแข็งของคนรุ่นใหม่ อาจมีผู้ตั้งข้อสงสัยว่า ที่ผลสำรวจออกมาเช่นนั้นมากอาจเพราะคนรุ่นใหม่คุ้นกับคำว่าประชาธิปไตยมากกว่าคำอื่นๆ ในแบบสำรวจ แต่จากที่พบในงานวิจัยชิ้นนี้ ประชาธิปไตยถูกให้คุณค่ามาโดยตลอด ดังนั้นจึงน่าจะเป็นไปได้มากกว่าว่าคนหนุ่มสาวมองประชาธิปไตยเป็นคุณลักษณะตั้งต้นที่ต้องมีก่อน เพราะหากปราศจากประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐ เสรีภาพส่วนบุคคล และค่านิยมอื่นๆ ก็ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ข้อสรุป

- ไม่มีสถาบันการเมืองหรือสถาบันสาธารณะใด ที่ได้รับความไว้วางใจเต็มที่จากคนหนุ่มสาวผู้ตอบแบบสำรวจเกินกว่าครึ่งหนึ่ง
- สถาบันที่ได้รับความไว้วางใจในสัดส่วนที่มากที่สุด เรียงตามลำดับได้แก่ องค์กรศาสนา ตุลาการ ผู้นำการเคลื่อนไหวทางการเมือง และพรรคฝ่ายค้าน
- ผลสำรวจพบว่า นายกรัฐมนตรีได้คะแนนความเชื่อมั่นต่ำสุด ตามมาด้วยรัฐบาลผสมและวุฒิสภาในระดับไล่เลี่ยกัน
- คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ยึดถือแนวคิดประชาธิปไตย ทั้งในเชิงเสรีนิยมประชาธิปไตย และประชาธิปไตยเพื่อสังคม

- เยาวชนและคนหนุ่มสาวที่สนับสนุนแนวคิดการเมืองแบบจารีต จำแนกออกเป็น กษัตริย์นิยม (6.2 เปอร์เซนต์) อนุรักษ์นิยม (4.5 เปอร์เซนต์) ชาตินิยม (4.2 เปอร์เซนต์) และอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จ (0.8 เปอร์เซนต์)
- ผู้ตอบจำนวนมากที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองแบบจารีต ระบุว่าตนเชื่อในแนวคิดกษัตริย์นิยม ขณะที่อำนาจนิยมเบ็ดเสร็จมีผู้สนับสนุนน้อยที่สุด
- ผู้ตอบมากกว่าครึ่งหนึ่งมองว่านักการเมืองมีได้ใส่ใจความคิดเห็นของคนหนุ่มสาว
- ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดี และไม่เห็นด้วยกับข้อความว่า ในบางสถานการณ์ เผด็จการเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีกว่าประชาธิปไตย
- คนหนุ่มสาวฝากความหวังให้พรรคการเมืองที่เข้มแข็งเป็นตัวแทนเสียงของประชาชน แต่มีได้ชมชอบการมีผู้นำที่ได้รับความนิยมและเข้มแข็ง
- คนหนุ่มสาวสนับสนุนการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- ราวครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสำรวจ ต้องการให้แก้รัฐธรรมนูญปี 2560 ในบางมาตรา หรือควรร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยคณะร่างฯ ที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน
- ค่านิยมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดที่คนหนุ่มสาวให้ความสำคัญ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ

10

unşu

ทั่วโลกในปัจจุบัน คนหนุ่มสาวและคนรุ่นใหม่เชื่อว่าตนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงโลกให้ดีขึ้น และมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาโลกอย่างยั่งยืน การศึกษาในครั้งนี้มุ่งทำความเข้าใจความเข้าใจความโน้มเอียงทางการเมืองของคนหนุ่มสาวไทย โดยสำรวจวิถีชีวิต ความคาดหวัง ความหวัง ความกลัว มุมมอง ทศนคติ ท่าที และค่านิยม ทั้งนี้จำเป็นต้องชี้แจงให้ชัดเจนว่างานวิจัยนี้ไม่มีเจตนาจะลดทอนความซับซ้อนของข้อค้นพบ และตีความผลสำรวจแบบเหมารวม อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะสรุปเนื้อหา มีข้อค้นพบสำคัญที่ควรกล่าวถึง 20 ข้อดังต่อไปนี้

1. หนึ่งในห้าของคนรุ่นใหม่ที่ทำการศึกษา มีหนังสือในครอบครองมากกว่า 20 เล่ม แต่โดยมากยังเป็นตำรา มีเพียง 2.1 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มีหนังสือการเมือง คนหนุ่มสาวจำนวนมากถึง 18.3 เปอร์เซ็นต์ไม่มีหนังสือในครอบครอง
2. การเข้าถึงสื่อดิจิทัลของคนหนุ่มสาวนั้นเป็นไปอย่างแพร่หลาย 75.7 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสำรวจเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้แทบตลอดเวลา สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุด เรียงตามลำดับได้แก่ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม และ ทวิตเตอร์ตามลำดับ มีผู้ตอบเพียง 0.8 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ ถ้าแปลงตัวเลขนี้เป็นประชากรไทยทั่วประเทศ จะมีคนไทยราว 5.5 แสนคนที่ไม่สามารถหรือไม่มีช่องทางเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้
3. คนรุ่นใหม่ในประเทศไทยไม่พอใจการเมืองไทยอย่างเห็นได้ชัด (56.3 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่พอใจ เทียบกับ 7 เปอร์เซ็นต์ที่พอใจ) ขณะที่ค่อนข้างพึงพอใจกับชีวิต ครอบครัว การศึกษาที่ได้รับ และชีวิตโดยทั่วไป ฐานะการเงินของครอบครัว มีผลต่อระดับความพึงพอใจ ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะยากจน มีระดับความพึงพอใจต่ำกว่าผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะดี ผู้มีฐานะดีกับผู้มีฐานะยากไร้ มีช่องว่างต่างกันอย่างชัดเจน
4. ผู้ตอบแบบสำรวจมีความหวังกับอนาคตของตนเองมากกว่าอนาคตของประเทศโดยรวม มากกว่า 65.9 เปอร์เซ็นต์มองว่าอนาคตของตนน่าจะดีขึ้นในอีกสิบปี นับจากนี้ เทียบกับเพียง 35.5 เปอร์เซ็นต์ที่เชื่อว่าอนาคตประเทศไทยจะดีกว่า ปัจจุบัน ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางมองในแง่ดีต่ออนาคตมากที่สุด คืออยู่ที่ 73.7 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังสนใจการเมืองและร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองที่จัดโดยคนรุ่นใหม่ในช่วงปี 2563–2564 มากที่สุดด้วย ผู้ตอบที่อาศัยอยู่

- ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลมองอนาคตของตนในทางดี (76.4 เปอร์เซ็นต์) สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยในเขตเมืองอื่นๆ (65.9 เปอร์เซ็นต์) และชนบท (62.3 เปอร์เซ็นต์)
5. พบสองเรื่องที่คนหนุ่มสาวกลัวและกังวลที่สุดได้แก่ ความยากจนที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคม และการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต (ในแต่ละข้อมีผู้ตอบราว 68 เปอร์เซ็นต์) ความกลัวที่จะไม่มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิตนั้นเชื่อมโยงกับฐานะการเงินของครอบครัวอย่างแนบแน่น ยิ่งฐานะครอบครัวไม่ดี ยิ่งมองภาพอนาคตของตนในทางแย่ตามไปด้วย
 6. ผลสำรวจได้แสดงคำตอบที่ผสมปนเปกันในเรื่องความต้องการย้ายถิ่นฐาน มีผู้ตอบ 10.2 เปอร์เซ็นต์ที่ต้องการย้ายประเทศนานกว่าหนึ่งปีอย่างยิ่ง แต่เมื่อรวมกลุ่มที่ตอบว่า “ต้องการมาก” และ “ต้องการในระดับปานกลาง” (39.9 เปอร์เซ็นต์) กลับพบว่า มีสัดส่วนมากถึงครึ่งหนึ่งของผู้ตอบทั้งหมด อย่างไรก็ดี ตัวเลขนี้มิได้แสดงถึงความตั้งใจจะย้ายประเทศไปเรียน ไปทำงาน หรือไปอยู่อาศัยถาวร เป็นแต่เพียงการแสดงความรู้สึกและทัศนคติมากกว่าจะเป็นการเตรียมโยกย้ายถิ่นฐาน โดยเหตุผลหลักในการย้ายถิ่นฐานคือ ต้องการยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิต (26.3 เปอร์เซ็นต์)
 7. ความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ หนึ่งในสามของผู้ตอบมีมุมมองทางลบ มีเพียง 16.3 เปอร์เซ็นต์ที่พึงพอใจกับคุณภาพของการศึกษาไทย เมื่อสอบถามลึกลงไปว่า เรื่องใดที่ควรพัฒนาที่สุด ผู้ตอบ 36.9 เปอร์เซ็นต์ระบุว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้ทันสมัย
 8. ในสายตาของคนรุ่นใหม่ ปัจจัยสำคัญในการหางานเรียงตามลำดับได้แก่ ความชำนาญ (86.1 เปอร์เซ็นต์) ระดับการศึกษา (58.6 เปอร์เซ็นต์) คนรู้จัก (52.2 เปอร์เซ็นต์) สายสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจ (46.4 เปอร์เซ็นต์) และโชค (32.3 เปอร์เซ็นต์) ปัจจัยสำคัญสุดในการเลือกงานของคนหนุ่มสาวคือ ความมั่นคงในอาชีพ ตามติดมาด้วยเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ดี
 9. ผู้ตอบมากถึง 47.8 เปอร์เซ็นต์สนใจเหตุการณ์การเมือง มีผู้ตอบเพียง 5.5 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่ได้สนใจเรื่องการเมือง อย่างไรก็ตาม มีเพียง 17 เปอร์เซ็นต์ที่สนใจการเมืองโลก และ 12 เปอร์เซ็นต์ที่สนใจการเมืองในอาเซียน
 10. ผู้ตอบที่มาจากรอบครัวรายได้ปานกลาง (49.8 เปอร์เซ็นต์) และรายได้สูง (48.1 เปอร์เซ็นต์) ให้ความสนใจการเมืองสูงที่สุด ผู้ตอบจากพื้นที่เขตเมืองสนใจ

การเมืองมากกว่าผู้ตอบในชนบท (55.8 เทียบกับ 37.4 เปอร์เซนต์) ผู้ตอบที่เป็นเพศหญิงสนใจการเมืองมากกว่าเพศชาย แม้ว่าผู้ตอบที่มีได้ระบุเพศจะสนใจการเมืองสูงที่สุด (ผู้มีความหลากหลายทางเพศคิดเป็นเพียง 1.8 เปอร์เซนต์ของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มขึ้นมาสำรวจ)

11. ผู้ตอบส่วนมากมีความเห็นทางการเมืองสอดคล้องกับบิดามารดา โดย 20 เปอร์เซนต์มีความเห็นที่สอดคล้องมาก และ 50.6 เปอร์เซนต์มีความเห็นที่สอดคล้องกันบางส่วน มีผู้ตอบเพียง 10.1 เปอร์เซนต์ที่มีความเห็นไม่สอดคล้องกับบิดามารดา ยิ่งผู้ตอบมาจากครอบครัวฐานะดีและมีการศึกษาสูง ยิ่งมีมุมมองการเมืองสอดคล้องกับบิดามารดา ทั้งนี้ เมื่อความเห็นขัดแย้งกัน 55.9 เปอร์เซนต์ของผู้ตอบเลือกที่จะยอมรับในความเห็นที่แตกต่างและเคารพความคิดเห็นของกันและกัน อย่างไรก็ตาม 6.8 เปอร์เซนต์ถูกครอบครัวสั่งให้ยุติกิจกรรมการเมืองหรือถูกลงโทษ และ 0.4 เปอร์เซนต์ถูกไล่ออกจากบ้าน หัวข้อที่จุดชนวนความขัดแย้งทางความคิดมากที่สุด ได้แก่ พรรคการเมือง (14.8 เปอร์เซนต์) ตามมาด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (13 เปอร์เซนต์) และการชุมนุมประท้วง (9.2 เปอร์เซนต์) อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบ 41.1 เปอร์เซนต์ระบุว่าตนไม่ทราบ หรือไม่ได้ให้คำตอบ
12. ข้อเสนอแนะประการหนึ่งคือ เยาวชนคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยมิได้ปฏิเสธการเมืองแบบปกติเช่นระบบการเลือกตั้ง ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่นๆ หลายประเทศ คนรุ่นใหม่ของไทยราว 85 เปอร์เซนต์จะไปเลือกตั้งครั้งหน้าถ้าตนมีสิทธิ ซึ่งนับเป็นสัดส่วนที่มากกว่าจำนวนผู้ออกไปเลือกตั้งในปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 74.7 เปอร์เซนต์ นอกจากนี้ คนรุ่นใหม่ยังร่วมกิจกรรมการเมืองต่างๆ มี 19.4 เปอร์เซนต์ที่ร่วมลงชื่อเรียกร้องหรือสนับสนุนเรื่องร้องเรียนทางออนไลน์ และ 19.2 เปอร์เซนต์หยุดซื้อสินค้าบางอย่างด้วยเหตุผลทางการเมืองหรือสิ่งแวดล้อม 15.3 เปอร์เซนต์เข้าร่วมการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล และ 1.3 เปอร์เซนต์ร่วมการประท้วงของกลุ่มสนับสนุนรัฐบาล เช่น ไทยรักดี หรือเดินเชิยร์ลุง เป็นต้น
13. ในการทำความเข้าใจการชุมนุมของคนรุ่นใหม่ในช่วงปี 2563 คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยคนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเมืองเข้าร่วมชุมนุมมากกว่าคนหนุ่มสาวในพื้นที่ชนบทอย่างค่อนข้างมาก (20.6 ต่อ 5.6 เปอร์เซนต์) มีข้อเสนอแนะในรายละเอียดสามเรื่องดังต่อไปนี้

- 13.1 ผู้ตอบจากครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางสนใจการเมืองมากที่สุด (49.8 เปอร์เซ็นต์) และร่วมเคลื่อนไหวการเมืองในสัดส่วนที่สูง (17.6 เปอร์เซ็นต์)
- 13.2 ผู้ตอบจากกลุ่มครอบครัวฐานะดีสนใจการเมืองมากเป็นอันดับสอง (48.1 เปอร์เซ็นต์) แต่เข้าร่วมการประท้วงที่จัดโดยคนหนุ่มสาวน้อยที่สุด (10.7 เปอร์เซ็นต์)
- 13.3 ผู้ตอบจากครอบครัวรายได้ต่ำที่สุดนั้นสนใจการเมืองน้อยที่สุด (44.4 เปอร์เซ็นต์) แต่เข้าร่วมการประท้วงสูงเป็นอันดับสอง (17.2 เปอร์เซ็นต์) อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองรูปแบบอื่นๆ ต่ำที่สุด เช่น การลงชื่อเรียกร้องทางออนไลน์ หรือการรณรงค์สร้างความตื่นตัวในประเด็นต่างๆ
14. ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่มีผู้ตอบมากถึง 79.9 เปอร์เซ็นต์ รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม โทรทัศน์ยังคงเป็นแหล่งข่าวสารสำคัญที่นำเสนอเหตุการณ์ในสังคมและกิจกรรมการเมือง โดยมีผู้ตอบในข้อนี้ 57.6 เปอร์เซ็นต์
15. ไม่มีสถาบันใดที่อยู่ในชุดแบบสอบถาม ได้รับความไว้วางใจจากผู้ตอบแบบสอบถามมากเกินกว่าครึ่งหนึ่ง โดยสถาบันที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุด ได้แก่ องค์การศาสนา (38.8 เปอร์เซ็นต์) ตุลาการ (16.3 เปอร์เซ็นต์) ผู้นำการประท้วง (15 เปอร์เซ็นต์) และพรรคฝ่ายค้าน (14 เปอร์เซ็นต์) ขณะที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลผสมได้รับคะแนนความไว้วางใจต่ำที่สุด (4.6 เปอร์เซ็นต์ทั้งคู่) ตามมาด้วยสมาชิกวุฒิสภา (5 เปอร์เซ็นต์) และสภาผู้แทนราษฎร (6.2 เปอร์เซ็นต์) ข้อมูลในส่วนนี้สอดคล้องกับคำตอบที่ตอบว่าไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีซึ่งสูงถึง 63.6 เปอร์เซ็นต์ เช่นเดียวกับกับสมาชิกวุฒิสภา (56.5 เปอร์เซ็นต์) รัฐบาลผสม (53.6 เปอร์เซ็นต์) และกองทัพ (50.1 เปอร์เซ็นต์)
16. สัดส่วนพลเมืองที่ยึดถือแนวคิดประชาธิปไตย (นับรวมทั้งเสรีนิยมประชาธิปไตยและประชาธิปไตยเพื่อสังคม) ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ทำการศึกษาที่ 70.6 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับผู้มีแนวคิดการเมืองแบบอื่นๆ ที่มีอยู่ 15.7 เปอร์เซ็นต์ ผู้มีแนวคิดการเมืองเชิงจารีตนิยมนั้นสามารถจำแนกได้เป็นกษัตริย์นิยม (6.2 เปอร์เซ็นต์) อนุรักษนิยม (4.5 เปอร์เซ็นต์) ชาตินิยม (4.2 เปอร์เซ็นต์) และอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จ (0.8 เปอร์เซ็นต์)

17. คนรุ่นใหม่จำนวนมากเห็นว่า คนหนุ่มสาวควรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น (68.4 เปอร์เซนต์) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่มีผู้ตอบกว่า 53.6 เปอร์เซนต์ว่านักการเมืองมีได้ใส่ใจกับความเห็นของคนหนุ่มสาวมากนัก
18. ผู้ตอบแบบสำรวจจำนวนมาก (61.3 เปอร์เซนต์) เห็นว่าประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดี โดยมีเพียง 14.7 เปอร์เซนต์ที่เห็นว่า ในบางสถานการณ์เผด็จการดีกว่าประชาธิปไตย
- 18.1 คนหนุ่มสาวฝากความหวังไว้กับพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง ให้เป็นตัวแทนความต้องการของพลเมือง และเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องการขณะนี้ (45.4 เปอร์เซนต์ตอบว่าเห็นด้วย และอีก 41.9 เปอร์เซนต์ค่อนข้างเห็นด้วย) อย่างไรก็ตาม คนหนุ่มสาวที่ทำการสำรวจครั้งนี้ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า เราควรมีผู้นำที่ใช้อำนาจเด็ดขาดเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 18.2 คนหนุ่มสาวที่ร่วมตอบแบบสำรวจสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี และกลัวว่าอาจเกิดความรุนแรงขึ้นโดยยากจะหลีกเลี่ยง มีผู้ตอบส่วนน้อย (8 เปอร์เซนต์) ที่เห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่า ในทุกสังคมมีความขัดแย้งที่แก้ไขได้ด้วยความรุนแรงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องไปกับความกลัวที่ว่า ดนจะตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางการเมือง
- 18.3 ผู้ตอบมากถึง 68.9 เปอร์เซนต์เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า นายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ควรลาออกจากตำแหน่ง ส่วน 58.8 เปอร์เซนต์เห็นว่าควรยุบสภา นอกจากนี้ 51 เปอร์เซนต์ยังไม่เห็นด้วยที่ให้อำนาจพิเศษกับสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรี
19. ในประเด็นของการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ผู้ตอบ 51.3 เปอร์เซนต์เห็นว่าควรแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 ในบางมาตรา แต่มีผู้ตอบ 32.1 เปอร์เซนต์ที่เห็นว่าควรร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ โดยมี 49.9 เปอร์เซนต์ที่เห็นว่า ควรมีคณะร่างฯ ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน
20. ค่านิยมที่สำคัญที่สุดสำหรับคนรุ่นใหม่ นั้น เรียงตามลำดับได้แก่ ประชาธิปไตย (36.9 เปอร์เซนต์) รองลงมาก็คือสิทธิมนุษยชน (14.5 เปอร์เซนต์) และสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ (12.1 เปอร์เซนต์)

การศึกษานี้มุ่งสะท้อนภาพแนวคิดเชิงวิพากษ์ในการทำความเข้าใจเยาวชน
คนรุ่นใหม่ คนหนุ่มสาวของประเทศไทย เพื่อส่งสารสู่สาธารณชนโดยหวังว่าจะมีพลัง
ชี้ให้เห็นความจำเป็นของการเชื่อมโยงและสร้างความเข้าใจกับคนหนุ่มสาวในสังคม
ผลการสำรวจที่ได้มาในครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการถกอภิปราย ทำความ
เข้าใจวิถีคิด ความเชื่อ และมุมมองของคนหนุ่มสาว ต่อสาธารณชน ในประเด็นต่างๆ
ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านชีวิตและทัศนคติส่วนบุคคล ไปจนถึงประเด็นทางสังคม
และเศรษฐกิจ คนรุ่นใหม่เหล่านี้ถูกมองว่าเป็นผู้ท้าทายกรอบแนวคิดและบริบทเดิม
ทางสังคมและการเมือง อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่คนหนุ่มสาวทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มี
คุณภาพมากพอ หรือมีฐานะการเงินดีพอจะเป็นผู้สร้างความเปลี่ยนแปลง คนหนุ่มสาว
ไทยจำนวนมากยังคงขาดแคลนโอกาสและอยู่ในสถานะที่ไม่มั่นคง เช่น การขาดโอกาส
เข้าถึงการศึกษา การยกระดับฐานะและสวัสดิภาพ ไปจนถึงการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมดังที่กล่าวมานี้ ส่งผลสืบเนื่อง
ในหลายมิติ ซึ่งล้วนแต่หล่อหลอมวิถีคิดและการมองโลกของคนหนุ่มสาว ตลอดจน
ความมุ่งหวัง ทำที่ ไปจนถึงจินตนาการต่อการศึกษา การจ้างงาน การเมือง และ
ประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องสร้างหลักประกันให้คน
รุ่นใหม่มีพลังชีวิต ที่เป็นพลังสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถเผชิญประเด็นทางสังคม
และเศรษฐกิจ ตลอดจนเป็นกำลังหลักในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการ
แข่งขันและการพัฒนาประเทศในอนาคต

បទបញ្ជាបុគ្គល

Bangkok Post (2015). Thais Reads Books for 28 Minutes a Day. 24 February. Available at www.bangkokpost.com/life/arts-and-entertainment/481949/thais-read-books-for-28-minutes-a-day-says-pubat.

Bangkok Post (2019). House, Senate Elect Prayut Thailand's New Prime Minister. 5 June. Available at www.bangkokpost.com/thailand/politics/1689860/house-senate-elect-prayut-thailands-new-prime-minister.

Bangkok Post (2020). "Bad Students" Not Your Typical School Troublemakers. 20 November. Available at www.bangkokpost.com/thailand/politics/2022963/bad-students-not-your-typical-school-troublemakers.

Betsou, Eri (2019). Political Distrust and Its Discontents: Exploring the Meaning, Expression and Significance of Political Distrust. *Societies*, Vol. 9, No. 4. <https://doi.org/10.3390/soc9040072>.

Carter, Ann (2021). "Let's Move Abroad" Thai Facebook Group Exploding with Potential Defectors. *Thaiger*, 3 May. Available at <https://thethaiger.com/hot-news/media/lets-move-abroad-thai-facebook-group-exploding-with-potential-defectors>.

Evans, Jonathan Kelley, Joanna Sikora and Donald J. Treiman (2010). Family Scholarly Culture and Educational Success: Books and Schooling in 27 Nations. *Research in Social Stratification and Mobility*, Vol. 28, No. 2, pp. 171–197. DOI:10.1016/j.rssm.2010.01.002.

National Statistical Office (2021). Population Registration Statistics: Population by Age. Available at <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>.

Thailand Population (2021). World Population Review. Available at <https://worldpopulationreview.com/countries/thailand-population>.

เกี่ยวกับโครงการการศึกษา

งานวิจัยชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาเยาวชนและคนรุ่นใหม่ นานาชาติของมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท (FES) มูลนิธิฯ จัดทำการศึกษาเกี่ยวกับ คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะยุโรปใต้ ยุโรปตะวันออก เอเชียกลาง ตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ งานวิจัยคนหนุ่มสาวในประเทศไทย ชิ้นนี้ นับเป็นงานชิ้นแรกที่ศึกษาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โครงการศึกษาเยาวชนและคนรุ่นใหม่ นานาชาติคือโครงการเรือธงของมูลนิธิฯ ด้วยมุ่งหวังให้เกิดการค้นคว้า ส่งเสริม และพัฒนาความเข้มแข็งของสังคมประชาธิปไตยในอนาคต การศึกษาในครั้งนี้ต้องการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงมุมมองและโลกทัศน์ของคนรุ่นใหม่ที่มีกับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ รวมถึงการคาดการณ์อนาคตของตนภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับประเทศและโลกสากล โดยอาศัยระเบียบวิธีทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และความร่วมมืออย่างแน่นแฟ้นกับเครือข่ายในภูมิภาค เพื่อผลิตองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพสูง และเข้าถึงประเด็นที่ละเอียดอ่อนต่างๆ ทั้งด้านค่านิยม วิถีคิด และความคาดหวังของคนรุ่นใหม่

งานศึกษาชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากกรรมการที่ปรึกษาวิชาการ ซึ่งสำหรับประเทศไทยคือ คุณดาเนียลา ลัมปี จากมหาวิทยาลัยไมนซ์ ในการร่วมออกแบบระเบียบวิธีวิจัยและกรอบแนวคิดหลัก คณะกรรมการที่ปรึกษาวิชาการดังกล่าวประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทั้งที่เป็นสมาชิกถาวรและสมาชิกสมทบ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการสนับสนุนทางวิชาการแก่โครงการและคณะผู้วิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รวบรวมมาจากการสำรวจข้อมูลโดยตรงกับ
คนหนุ่มสาวและเยาวชนจำนวน 1,463 คน อายุ 14–35 ปี ในเดือนธันวาคม 2563
คณะผู้วิจัยต้องการให้ผลการศึกษาเป็นฐานความรู้ความเข้าใจต่อวิถีคิดและ
มุมมองของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยที่มีกับสถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งโครงสร้าง
ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนทรรศนะต่ออนาคต
ของประเทศและประชาธิปไตย และที่สำคัญยิ่งคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ
ในเชิงลึกต่อช่องว่างระหว่างคนหนุ่มสาวที่มีพื้นเพแตกต่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น
ภูมิลำเนาและที่อยู่อาศัย ฐานะของครอบครัว และระดับการศึกษา โดยมุ่งหวังให้นำ
ไปสู่แนวทางการรับมือสถานการณ์ต่างๆ และลดช่องว่างดังกล่าวในอนาคตหากเป็น
ไปได้

เกี่ยวกับคณะผู้วิจัย

ศ. ดร.สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์

นักวิชาการจากคณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

จากมหาวิทยาลัยเกียวโต มีความสนใจทางวิชาการ

ในเรื่องระบบพรรคการเมือง การเลือกตั้งเปรียบเทียบกับ

ตลอดจนพฤติกรรมการเมือง การออกแบบ

เชิงสถาบันการเมือง การเมืองในประเทศไทย

และพลเมืองศึกษา

ดร.จิราภรณ์ ดำจันทร์

นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีความสนใจทางวิชาการในเรื่องการเมืองไทย

ประชาธิปไตย พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง

ความเห็นในหนังสือเล่มนี้ไม่ถือว่า

เป็นความเห็นของมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

จัดพิมพ์โดย

© 2024 มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

สำนักงานประเทศไทย

อาคารธนภูมิ ชั้น 23 เลขที่ 1550

ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

รับผิดชอบโดย

เวสนา โรดิช | ผู้อำนวยการ

thailand.fes.de

 Friedrich-Ebert-Stiftung Thailand

info.thailand@fes.de

จำนวนการผลิตโดย

บริษัท บิอุสเคป จำกัด

ISBN 978-616-8192-18-4

ไม่อนุญาตให้นำสื่อต่างๆ ที่เผยแพร่

โดยมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

ไปใช้เชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับการยินยอม

เป็นลายลักษณ์อักษรจากมูลนิธิฯ

#เสียงคนรุ่นใหม่

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท เป็นมูลนิธิทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศเยอรมนี

และได้รับการตั้งชื่อตามฟรีดริค เอแบร์ท ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของเยอรมนีที่มาจากการเลือกตั้ง

ในระบอบประชาธิปไตย มูลนิธิฯ มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการพัฒนาสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ

ด้วยจิตวิญญาณแบบสังคมประชาธิปไตย ผ่านทางพลเมืองศึกษา การวิจัย และการร่วมมือระหว่างประเทศ

งานวิจัยชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาเยาวชนและคนรุ่นใหม่นานาชาติของมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

การศึกษาในครั้งนี้ต้องการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงมุมมองและโลกทัศน์ของคนรุ่นใหม่

ที่มีกับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ รวมถึงการคาดการณ์ถึงอนาคตของตนภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

ทั้งในระดับประเทศและโลกสากล